

Laja Laka Ma LUKA Kugu

¹ Kina kɔzɔ ame ya ma konzi mɔtɔ ga kiyɔzɔ 'deni tugu wa ame ga ko'dɔ rɔnni mi lɔngɔ ze bine ne tara

² ame ŋgɛ 'deni kɔzɔ ma lijɛ bɔ ko'ja mo ti kɔmɔnni di bi tisaki mo ga kari kuwɔwɔ 'deni kiyɛti zize ne.

³ Kina kɔzɔ ame moloma 'deni mɔlo rɔ tinyeli mo pili rɔ gɔmo ne, moŋgɔ ma laka mo na 'deni gbɛ zɔ 'dɔ tugu mo miyija gɔmo ziɣi, Tewopilo turu lɔbu,

⁴ 'dɔ ki'di kikali wa naga nima kiyandi yi timo ne na rɔ ma laka.

Lende 'Ba Tɔyɔ Yowani Bɔ Bapatisi

⁵ Mi kada nima Erode kɛdi rɔ bɔ dɔliŋɔ 'ba Yudayi ne, bɔ mɔtɔ, mɔyi mo rɔ Zakariya, rɔ bɔ akumu 'ba Bɔko'ba ɛdi yayi. Bo di mi lɔngɔ bɔ akumu ame ga rɔ dɔtumu 'ba Abiya ne. Kina 'ja abo Alizebete gbɛ di mi kupɔ Arona.

⁶ Lijɛ kpaki riɣɔ rɔ bɔ lende laka kɔmɔ Bɔko'ba. Kɔ'du ki'di 'ba Bɔko'ba pili lijɛ o'dɔ 'deni ko'ba'ba dɔ 'bɔ mo.

⁷ Tine lijɛ inza ti kole, rɔmɔyi Alizebete ɔrɔ 'deni rɔ kɔtɔ. Kina lijɛ kpaki riɣɔ ɔndɛ ga 'deni ŋgɛ sowa.

⁸ Kina ɔdɔ kɔmɔ 'deni mi kada ame ndɔbɔ 'ba toŋma akumu kila'ba zi tumu ma 'ba Zakariya ni ne tine

⁹ bo na koza bo ngi go dölėti 'bënni 'ba bo akumu tari mi rö löbu 'ba Boko'ba tonma akato kele.

¹⁰ Tine odo kada 'ba tonma mo kömō 'deni bo mötu ma laki pili otōji 'bënni rōnni ngi yaga yayi bi mötu.

¹¹ Kina malayika 'ba Boko'ba kōdo ngi zi bo di rö yayi kōro ngila bi 'ba tonma akato kele nima do kapa mo ma dōri.

¹² Kina odo bo ko'ja malayika nima 'deni tara tine ënyi ko'de tikere ngi mi bo.

¹³ Tine malayika nima ënyi kiya zi bo, iya te, "Zakariya, kinza kere dē, akititi 'bi Boko'ba uwō 'deni. 'Ja 'bi Alizebete ti köyō kole ziyi, 'do ki'di möyi mo ro Yowani.

¹⁴ Ti kēddi ngi 'deni ti mi këyi ti loṅo ma mbēmbē. Kina ma konzi mōto ga ti kēdi 'deni gbī ro loṅo go tōyō bo.

¹⁵ Bo ti kēdi ro löbu ma do kiteli di kōmō Boko'ba. A mōto ro layi ala a ma kata naga inza kudō kpa bo. Bo ti kēdi lo ti Nyi Kōto Laka mōlo di bi tōyō bo.

¹⁶ Bo ti ko'de bilaka 'ba Yisarele ma konzi 'deni ngi kileki kako zi nere Boko'ba 'bënni.

¹⁷ Bo ti kari dōgba kōmō nere ti tigo 'ba Nyi Kōto Laka kōzo 'ba Eliya, tileki dōki'di 'bu ni todo'bo mo kōto ti kole, ma kinza kuwō do Boko'ba naga tuyi dōki'di mo kēdi ro bo lende laka, tileṅo lijē ame ga ro 'ba nere ne ndō koda do bo."

¹⁸ Tine Zakariya ënyi kileki zi malayika nima, iya te, "Ti mikali tondo? Ma na me 'deni ro ma köndē kina 'ja ma gbī öndē 'deni sowa."

19 Malayika nima iya te, “Ma na rɔ Gabērēlē. Ma na rɔ bɔ tɔrɔ kɔmɔ Bɔko'ba, kina me koja ma ziyi ti laja laka nime.

20 Lende nime ti ko'dɔ rɔnɪ ngi ko tara mi kada mo yayi, ne kina me kilagi ti'di dɔyi gomo, kpɛyi ti kudɔdu rɔnɪ teyi koloma tara kinza kilende dɛ nbɔ kɔmɔ mi kada mo ame kɛdi ko'dɔ rɔnɪ yimo ne.”

21 Tine bɔ mɔtu ma laki ɛdi 'bɛnni kolɔ'bo yaga yayi toda Zakariya ti meri, iya te, “Wa'di ga na ko'dɔ rɔnɪ 'deni zi bo di rɔ yayi ki'di bo kigabi kulɔwɔ te?”

22 Kina ɔɔɔ bo kɔɔɔ yaga tine bo ilende dɛ kpe gɔnni. Kina liji kikali ngi bo o'ja bikoro tɔ ne 'deni di mi rɔ lɔbu 'ba Bɔko'ba yayi. Rɔmɔyi bo oloma ngi rɔ tilende zinni ti kɔzi bo, kpa bo ilende dɛ kpe.

23 Kina ɔɔɔ dɔ tɔ'dɔ 'ba ndɔɔɔ abo kote rɔnɪ 'deni tine bo ileki ngi kari liɔɔ abo.

24 Di pɔtɔ mo yɔ na 'ja abo Alizebete kɔmɔ ngi. Tine lɔko ɔ'bɔ tusu dɔni rɔ nbɔ nyepe muyi. Lɔko oloma tiya mo te,

25 “Bɔko'ba na ko'dɔ wa nime 'deni zɔ. Le'jete bo ileme mi kɔɔmi abo 'deni zɔ bo kombi rɔ kaya tɔnɛ 'deni yaga di dɔma gɔ dɔma kɛdi ti rɔ ma kitɛwu mi lɔngɔ lɛpi ma ga.”

Lende 'Ba Tɔyɔ Yɛsu

26 Mi modɔɔkɔtɔ 'ba nyepe ma di pɔtɔ tɔmɔ 'ba Alizebete na Bɔko'ba koja malayika Gabērēlē ngi kari Nazareta gawo mɔtɔ 'ba mi Galilaya.

27 Oja bo kari zi nyiti mɔtɔ yayi mɔyi mo rɔ Mariya. Nyiti nime bɔ mɔtɔ rɔ Yesepa di mi kupɔ Dawidi na kilibɔ 'deni 'dɔ togbe mo rɔ 'ja.

28 Malayika nima ari kômö kiya zini, iya te, “Mötö ziyi ni ame 'deni ti lende keyi ne. Boko'ba edi tiyi.”

29 Lende nime o'de tikere ngi zi Mariya, loko iya te, “Lende wa'di ga na te?”

30 Tine malayika ilende zini, iya te, “Mariya, kinza kere de. Mi Boko'ba onmi 'deni royi.”

31 Ti komo koyö kole botoni, kina ti ki'di moyi mo ro Yesu.

32 Bo ti kedä ro löbu kina ti kidäki bo ro kole 'ba Boko'ba tigo do kiteli. Nere Boko'ba ti ki'di közi kakpa 'ba 'bu bo löbu Dawidi 'deni ngi zi bo.

33 Kina bo ti kö'bö ro bo do kupö Yakoba ro nburunburu. Nere löbu abo ote roni de.”

34 Mariya enyi kileki zi malayika nima, iya te, “A mo nime 'do kedä tondo, ma ama ga mikali botoni de ne?”

35 Malayika nima iya te, “Nyi Koto Laka ti kako doyi kina tigo 'ba Boko'ba ame ro do kiteli ne ti kutu'bö yi 'deni ngi. Kina kole koto laka nime kedä koyö ne ti kidäki ngi ro kole 'ba Boko'ba.

36 Ongo Alizebete 'ja löbu kondä wado 'bi tonä bilaka kiya loko ro koto ne te, edi 'deni ti nyepe modokoto ro ma komo 'do koyö kole.

37 Römöyi a moto inza ame to'do mo konya do Boko'ba.”

38 Mariya ileki domo, iya te, “Ma a 'ba közi Boko'ba na. Ko'do roni ngi zo kozo a nima kiya ne.”

Kina malayika nima kényi ngi kari di ngila ni yayi.

Mariya Ari Zi Alizebete

39 Welo di pötö mo na Mariya kënyī ngī kari mī gawo mōto mī dōyayi kurunḡu 'ba Yudayi.

40 Loko ari kōmō liḡo 'ba Zakariya yayi kumötō Alizebete.

41 Kina odo Alizebete kuwō akumötō 'ba Mariya tine kole okpe rōnī ngī di mīnī. Alizebete ngī lo ti Nyi Koto Laka,

42 kina loko kapi ngī ro ma kembe, iya te, “Ni na ro 'ja ame ti yēyī laka 'ba Boko'ba di mī lōngō 'ja ma laki pili. Kina kole nima kēdī köyō ne ti kēdī ngī ti yēyī laka.

43 Ne oma'jo ma ka le go wa'di ki'di ma 'ba ḡere ma kako tonḡo ma?

44 Rōmōyī tuwō ame muwō mōtō ko'do 'bī yo na kole kokpe rōnī ngī di yīmō ro loḡo.

45 Ni ame ki'di dōyī go lende ma Boko'ba kiya ziyī ko'do rōnī ngī tara ne, nī na ti yēyī.”

Ngala 'Ba Mariya

46 Mariya iya te,
“Dōki'dī ma ilēlu ḡere Boko'ba,

47 kina didi ma iliya ngī rōmōyī Boko'ba omo ma 'deni.

48 Bo o'ba ḡalo ma,
ma bo laja wōtī ro lisa abo nime 'deni.

Di mī tōne nduwē kari doḡba
bilaka pili ti kīdēkī ma ro loko ame ti yēyī
ne.

49 Rōmōyī Boko'ba tigo do kiteli o'do lende löbu
'deni zō.
Mōyī bo na koto laka.

50 Mī koḡmi abo ita'ba 'deni
koloma ti do kupō ame ga pili kere bo ne
nduwē ro ma kololo.

51 Ti tigo abo na me bo kileme ndobo do kiteli abo nime 'deni.

Bo iyeyi mi bo do kombi ni 'deni kita'ba ro kotokoto.

52 Bo ogba nere ni 'deni yaga di do kiti, tine bo ombi ya ma woti ro lisa naga 'deni toro.

53 Bo i'di tekpe ma laka 'deni zi bo 'bo ni, tine bo oga bo wa ni 'deni kari ro kosi sari.

54-55 Bo okonyi bilaka 'ba Yisarele bo laja abo ga 'deni.

Mi konmi abo bo ileme 'deni zi Abarayama ti do kupo mo ga ro nburunburu

kozo ame bo kiya 'deni molo

zi 'bu ze lobu mo ga ne tara."

56 Mariya oloma ko'do kozo nyepe mota tara titi ti Alizebete yayi tine na loko kanyi kileki 'jaa ti kari lino 'beni.

Toyo Yowani Bo Bapatisi

57 Kina odo komo 'deni mi kada 'ba loyo 'ba Alizebete tine na loko koyo ngi ro kole botoni.

58 Ya ma mi tiri ti ma wado 'beni ga pili uwö lebi 'ba mi konmi nima Boko'ba ko'do zini ne, kina lije ngi gbi pili ro lino gomo.

59 Mi to'do do modomota 'deni na lije kako ngi to'do dölöti 'ba akilele ro kole nima. Lije iteri 'beni 'do moyi 'bu mo Zakariya na koyi domo.

60 Tine ma bo enyi kiya te, "Inza tara, i'di moyi bo ro Yowani."

61 Lije enyi kileki kiya zini, iya te, "Moyi ma tara inza molo mi kupo ye."

62 Kina lijë kilende zi 'bu mo ti közinni kititi bo gɔ lende 'ba möyi kole nima, ɔɔ bo ti ko'dɔko 'ba bo 'dɔ kideki ro ye.

63 Bo ileme 'dɔ ko'de akugu wa zi bo, kina bo kugu ngi kiya te, "Möyi bo ro Yowani."

Kina lende mo kigayi bilaka naga nima ngi pili.

64 Kina ngi yo na kpa bo kope roni ngi dɔnde'de bo kebe tilende tilëlu Boko'ba.

65 Kina tikere kinda'ba bilaka ame ga 'ba mi tiri ne ngi pili lende mo kiyelë roni ngi kote mi dɔyayi kurungu 'ba Yudayi nima toko.

66 Bɔɔ ame kuwö lende löbu nime ko'dɔ roni ne ngi ti meri mo iya te, "Kole nime ti kedï tondo ga kada mɔɔ?" Römöyi ileme 'deni ngi ro ma laka tigɔ löbu 'ba Boko'ba edi dɔ kole nime.

Ngala 'Ba Zakariya

67 'Bu bo Zakariya ngi lo ti Nyi Kɔɔ Laka kina bo koloma ngi tumë lende 'ba Boko'ba kiya te,

68 "Akilëlu kedï zi nere Boko'ba 'ba Yisarele römöyi bo ako 'deni kɔmɔ bilaka abo ga yaga.

69 Bo i'di bo kɔnyi ma dɔ kiteli 'deni zize di mi kupö bo laja abo Dawidi,

70 kɔɔ ame bo kiya 'deni molo tönë bine ti bo kumë lende abo ga ne.

71 Ame 'dɔ bo kɔmɔ ze di közi bo ya ze ga gbï di zi bo ndo'ji ze ga ne.

72 Bo iya te bo ti kileme mi kɔnmi ngi zi 'bu ze löbu ga,

dɔ bo inza kudölu di gɔ lömu koro abo nime

73 bo kulömu 'deni zi 'bu ze Abarayama ne.

74 Bo ulömu 'deni 'dɔ bo kɔmɔ ze di zi bo ya ze ga

'do ki'di dojake laja zi bo
 ro do ngölö kinza tikere,
 75 ro bo lende laka ro ma kopo di komo bo
 mi kada 'ba loma ze ga pili.
 76 Tine ni 'beyi kole ma, ti kidiki yi
 ro bo kume lende 'ba Boko'ba tigo do kiteli.
 Romoyi ti kari 'beyi dogba
 komo nere tileno kori teyi,
 77 tiya mo zi ya ame ga ro 'ba bo ne
 ma kedii komo lijje di mi tole
 kola lijje go lende kenyee 'benni ga.
 78 Nere Boko'ba ze ti ko'do ngi
 ti mi keyi abo.
 Bo ori ze 'deni ti bi kopo abo ame kiyopo bi 'deni
 zize
 kozo kada ame kedii kodo ro mi donbo ne
 tara,
 79 'do kiyopo bi zi lijje ame ga mi bi kolu 'ba tole
 ne,
 kina gbi 'do kokoko ndize mi kori 'ba lende
 keyi."
 80 Kina kole nima kiyöbu ngi komo mo kandi
 'deni. Tine na bo kari koloma ngi ko'bö yi
 mökö nbö bo kodo 'jaa yaga bi kopo zi bilaka
 'ba Yisarele

2

Töyö Yésu (MT 1:18-25)

¹ Mi kada mo naga nima yayi na Kayisara
 Agusitö, bo dolingo ma löbu 'ba Romo, ki'di lende
 ngi 'do tugu möyi bilaka 'ba mi doyyayi abo ga
 pili.

² Ame na rɔ möyï kugu ma dɔgba ame ko'do rɔnï mï kada nima Kurinö kedi rɔ turu bɔ dɔliɔ 'ba Suriya ne.

³ Kina bilaka pili mɔtɔ ari ngï mï gawo 'be tugu möyï yï.

⁴ Kina Yesepa kënyï ngï gbï di Nazareta di mï Galilaya kari Beteleme gawo 'ba 'bu bo löbu Dawidi bɔ dɔliɔ mï dɔyayi 'ba Yudayi römöyï bo di mï kupö Dawidi.

⁵ Lijë ari ti Mariya mo tönë kilibö 'deni zi bo rɔ 'ja ne. Tine loko 'deni rɔ ma kindasi.

⁶ Ko'ja lijë kedi 'deni yayi yɔ na kada 'ba löyö 'bëni kömö ngï zini.

⁷ Kina loko köyö kole dɔndende 'bëni ngï rɔ bɔtɔni. Kina loko kolo ngï mï bɔngɔ loko ko'ba mï bi 'ba tonyo akonyo 'ba yëri römöyï gɔ bi inza kpe zinni mï rɔ 'ba nba.

Malayika Ni Ti Bɔ Koda Kamölö

⁸ Mï dɔyayi nima yayi bɔ koda kamölö mɔtɔ ga edi 'bënni yï mökö tɔngɔ gɔ kamölö 'bënni ga rɔ mï korɔndo.

⁹ Malayika 'ba Boko'ba ako kɔdɔ zinni na bi kɔpɔ 'ba Boko'ba kiyɔpɔ bi ngï lëwu yaga di rɔnni. Kina lijë ngï rɔ tikere rɔ ma kënyë.

¹⁰ Tine malayika nima ënyï kilende zinni, iya te, "Kinza kereke dë. Laja laka 'ba lɔɔ löbu nime kedi kako zi bilaka pili ne na mo'de ziye.

¹¹ Mï kada nime tɔne öyö bɔ kënyi 'deni ziye mï gawo 'ba Dawidi. Bo na rɔ Kurisitö nere ze bɔ kënyi mo tönë kedi koja kako di mitorɔ ne.

¹² Ame na rɔ akileme mo 'do kikalike ngï lende ma nime edi rɔ ma laka. Ti kari ko'jake kole kuru

kolo 'deni mi boṅṅo ko'ba 'deni mi bi 'ba akonyo 'ba yëri."

¹³ Kina ṅḡi yɔ na tindi 'ba malayika ma konzi 'ba mitoro kodo ṅḡi ṅgila malayika ma tonë yayi tilëlu Boko'ba, iya te,

¹⁴ "Ro löbu kedi
ṅbö zi Boko'ba mitoro.

Mi doyyayi bëri bine lende këyi ëdi 'deni
zi lijë ame ga mi bo konmi romo ne."

¹⁵ Kina odo malayika naga nima kënyi 'deni di rönni yayi kileki kari mitoro tine bo koda kamölö naga nima ënyi kiya ro go rönni, iya te, "Darike te Beteleme tonḡo oto nime ko'do rönni nere Boko'ba kiya lende mo zize ne."

¹⁶ Kina lijë kënyi ṅḡi domo ro rikamba tari Beteleme. Tine lijë ari ko'ja Mariya ni ti Yesepa ṅḡi yayi ti kole kuru kö'do 'deni mi bi 'ba tonyo akonyo 'ba yëri.

¹⁷ Kina odo lijë ko'ja bo 'deni tara tine na lijë kebe ṅḡi nati tiyëti go lende ame ga malayika kiya zinni go kö'du 'ba kole nima ne.

¹⁸ Kina ya ame ga pili kuwö lende kiya 'ba bo koda kamölö naga nima ne koto ṅḡi ro gönni.

¹⁹ Tine Mariya inda'ba 'bëni lende naga nima ṅḡi kikeki kö'bö mini.

²⁰ Bo koda kamölö tonë ga uyï dönni ṅḡi ro loṅṅo ti tilëlu Boko'ba go wa ame ga pili lijë kuwö ko'ja gbï ṅḡi te kozo ma kiya rönni zinni tara ne.

To'do Dölëti Mi Rö Löbu 'Ba Boko'ba

²¹ Kina odo kömö 'deni mi tö'do do modoomota 'ba kole nime 'do to'do dölëti 'ba akilele romo tine oyi möyi mo ṅḡi ro Yësu, möyi molo tonë malayika ki'di do bo gba kinza komo bo de ne.

²² Kina ɔɔɔ kada 'ba to'dɔ dölētī 'bēnnī mī rō löbu 'ba Boko'ba kɔzɔ gɔ kö'du ki'di mo ame Musa kugu ne kōmō 'deni tine Yesepa ni ti Mariya oto kole nima ngī kari Yerosalema 'dɔ kulōmu zi Boko'ba.

²³ Lijē o'dɔ kɔzɔ ame kugu 'deni mɔlo mī kö'du ki'di 'ba Boko'ba, kiya te, “Kole bɔtɔni ame ga pili rɔ dɔndende ne kulōmu zi Boko'ba.”

²⁴ Kina gbī lijē ari ti kole matukupuru riyō 'dɔ toŋma mo rɔ akumu zi Boko'ba kɔzɔ ame kö'du ki'di mo kiya ne.

²⁵ Tine bɔ mɔtɔ kīdēkī möyī mo rɔ Simona ēdī Yerosalema yayi rɔ bɔ lende laka bɔ koro kö'du ki'di 'ba Boko'ba pili. Nyī Kɔtɔ Laka ēdī dɔ bo, bo kö'bō ti kɔmɔ ki'di gɔ kɔnyī 'ba Boko'ba zi Yisarele.

²⁶ Kina Nyī Kɔtɔ Laka ileme 'deni mɔlo zi bo, bo inza kinene a mɔtɔ rɔ tölē titi du tine 'jaa n̄bō ɔɔɔ bo ko'ja Kurīsītō mo nime Boko'ba kēdī koja zīnnī ne 'deni ngī du titi.

²⁷ Mī kada mo nima na Nyī Kɔtɔ Laka ki'di bo ngī kari mī reki 'ba rō löbu 'ba Boko'ba. Kina ɔɔɔ 'bu 'ba Yēsu ni ti ma bo Mariya ko'de bo 'deni kako mī rō löbu 'ba Boko'ba 'dɔ to'dɔ wa ame ga kö'du ki'di ko'dɔkɔ ne rɔ bo tine

²⁸ Simona ombi bo ngī kōzī bo kilēlu Boko'ba, iya te,

²⁹ “Nere ma, i'di bɔ laja 'bī 'deni 'dɔ kari abo nati liya ti mī kēyī kɔzɔ kö'du 'bī tara.

³⁰ Rōmōyī kɔnyī 'bī mo'ja 'deni ti kɔmɔ ma

³¹ ame kileŋo 'deni 'dɔ kɔmɔ bilaka 'ba dɔliŋɔ pili ko'ja ne,

³² bi kɔpɔ ma 'dɔ kileme lende 'bī zi bɔ löwō

gbī ti rɔ löbu 'ba bilaka 'bī ga Yisarele.”

³³ Tine 'bu 'ba kole nima ti ma mo oto ngī rɔ gönnī gɔ lende nima kiya rōnī tara rɔ kole nima ne.

³⁴ Simona o'dɔ yēyī ngī dönnī. Tine bo ileki kiya zi Mariya, bo iya te, “Kole nime i'di 'deni 'dɔ ma konzi di mī Yisarele kolokpɔ yaga timo kina 'dɔ ma konzi mɔtɔ ga kaya yaga timo. Bo na ti kēdī rɔ akileme ma kako di zi Boko'ba gɔ bilaka kiya kpēnnī rɔmo.

³⁵ Meri amē ga rɔ ma kusu mī dōkī'dī ma konzi ne ti kileme 'deni yaga. Ne nī, dōkī'dī yī ti kulörö 'deni ti meri.”

³⁶ 'Ja mɔtɔ möyī mo rɔ Ana nyiti 'ba Panuwēlē di mī kupö Asera rɔ bɔ kumē lende 'ba Boko'ba ēdī gbī yayi. Loko öndē 'deni. Pa molo dɔ yitö 'bēnī ogbe loko ko'dɔ nge kɔmɔ kɔɔ modɔmoriyö ti mē'dē nī yɔ na mē'dē nī kölē ngī.

³⁷ Kina me loko o'dɔ 'deni nbö kɔmɔ kɔɔ kuluku kɔtɔ kɔdɔ dɔmo 'butē mota dɔmosowɔ (84) rɔ makuru'bē. Tine na loko kö'bö 'bēnī ngī nburu mī rō löbu 'ba Boko'ba. Loko ö'bö ngī yayi kote kada kote korɔndɔ toja laja zi Boko'ba toro kpēnī gbī tumötu.

³⁸ Loko ömö dɔ Yesepa ni mī saa nima na loko ko'dɔ yēē ma ngī zi Boko'ba. Kina loko koloma ngī tiya lende 'ba kole nima zi lijē ame ga pili kēdī ti kɔmɔ ki'di mo ma gɔ Boko'ba kɔmɔ bilaka 'ba Yisarele di mī tölē ne.

³⁹ Kina ɔdɔ Mariya ni ti Yesepa kote to'dɔ dölēti 'ba rɔ kole nima 'deni gɔ kö'du ki'di 'ba Boko'ba mo tine na lijē kileki ngī kari Galilaya mī gawo 'bēnnī Nazareta.

⁴⁰ Kina kole tönë kiyöbu ngi di yayi kómo mo kandi yaga. Tine bo ngi lo ti akikali, yeyi 'ba Boko'ba édi do bo.

Yësu Ileke Mi Reki 'Ba Rö Löbu

⁴¹ Ro go kómo koo pili 'bu bo ni ö'bö nduwë tari Yerosalema mi karama 'ba Pasaka.

⁴² Kina odo kómo koo abo kedi 'deni 'butë domoriyö tine na lijë kënyi ngi gbi kari mi karama nima kozo ma molo tara.

⁴³ Tine ko'ja karama kote rönä 'deni 'bu bo ni ti ma bo kedi kileki kari lijo na kole mo tönë ro Yësu ne kileke ngi mi Yerosalema yayi. Tine 'bu bo ni ti ma bo ikali ga gomo de.

⁴⁴ Lijë omeri 'bënni tégë motoga bo ti kedi mi löngö bilaka konzi naga nima kedi kari koto tinni ne. Lijë ilingere 'deni nbö kada koso, na lijë ki'di ngi nati toma go bo kebe zi ma wado 'bënni ga ti bo pori nni ga.

⁴⁵ Kina odo lijë ko'ja bo de tine lijë uyi dönni ngi kileki toma bo di Yerosalema.

⁴⁶ Mi tö'dö do mota 'deni tine na lijë kari ko'ja bo mi reki 'ba rö löbu 'ba Boko'ba bo koloma 'deni mi löngö bo kómo kiyandi ni tuwö lende 'bënni ga gbi tititi lijë.

⁴⁷ Akikali abo ti do lende kileki abo igayi ya ame ga pili koloma ro tuwö mo ne ngi.

⁴⁸ Kina odo 'bu bo ni ti ma bo ko'ja bo 'deni tara tine lijë oto ngi ro gönni. Kina ma bo kënyi kilende zi bo, iya te, "Kole ma, o'do ze te go wa'di? Ze ngi ro meri sowa ti 'bu yi, dedi toma göyi."

⁴⁹ Bo ileki dɔmo zɔnni, iya te, “Eddi komake ma ro toma go wa'di? Ikalike de ma 'do medii mi ro 'ba 'bu ma?”

⁵⁰ Tine lende nima bo kedii kiya zɔnni ne lijɛ ikali 'jo mo de.

⁵¹ Kina bo kɛnyi ngi kari tinni Nazareta, bo koloma kuwɔ dɔnni. Tine ma bo ikeki 'beni wa tɔnɛ ga ngi kɔ'bo mini.

⁵² Kina Yesu kiyɔbu ngi ti akikali kpaki ti mi kɛyi 'ba Boko'ba gbi ti 'ba bilaka lesi.

3

Yowani Bo Bapatisi

(MT 3:1-12; MK 1:1-8; YN 1:19-28)

¹ Mi kada ma Tiberiya ko'do 'deni komo koo 'butɛ doomu do kitii ro bo dolinjo ma lobu 'ba Romo, Pɔnitiyo Pilato na ro turu 'ba do Yudayi. Erode na 'ba bo ro nɛre 'ba Galilaya kina bo londɔ bo Pilipɔ na ro nɛre 'ba Ituriya ni ti Turakoniti, kina Lusaniya na ro nɛre 'ba Abilene,

² tine Ana ni ti Kayapa na ro bo do bo akumu. Mi kada mo naga nima na Boko'ba ki'di lende abo ngi zi Yowani kole 'ba Zakariya di yi moko.

³ Na bo kilaki ngi pili kote mi doyayi ame ga kpa yopo 'ba Yaradene yayi ne toko tuwowo laja 'ba bapatisi 'ba do koto go Boko'ba kola wa go lende kɛnye.

⁴ Eɛdi 'deni koo lende ma tɔnɛ kugu mi buku 'ba Yesaya bo kumɛ lende 'ba Boko'ba ne tara, ame kiya te, “Bo moto eɛdi kuwowo do bo di yi moko kiya te, 'Ilenoke kori zi nɛre. Odoroke go kori zi bo.

⁵ Gbögbö pili kīdīrī teyi. Kurunḡu ni ti dōku ni koga dōmo me koriya yaga. Kōri ma kanḡo naga kodōro ḡomo yaga. Kōri ma kinyawo naga ko'do ḡomo kopiyari yaga.

⁶ Kina bilaka lesi pili ti ko'ja kōnyi 'deni ḡḡi di zi Boko'ba.' ”

⁷ Yowani oloma ro tilende zi tīndī naga nima kēdī kako zi bo mī bapatisi ne, bo iya te, “Kpe kole 'ba murē naga nime, yē na ku'bōlu ye tiriḡa di kpa ya löbu 'ba Boko'ba nime kēdī kako dōye ne?”

⁸ O'doke wa ame ro 'ba do koto di mī lende kēnyē ne. Kinza kebeke dē tiya mo te, 'Abarayama na ro 'bu ze.' O'do oto dē rōmōyī ro ma laka miya ziye, Boko'ba ti kikali to'do kulugbī dōku naga nime ro kole zi Abarayama.

⁹ Onḡoke, goronḡa ēdī 'deni ndō ndī ḡḡērī. ḡḡērī ame ga kana a ma laka dē ne ti koga bēri ku'du mī pa'do.”

¹⁰ Bilaka naga nima ēnyī kititi bo, iya te, “Ne wa'di na ḡo do'do nati?”

¹¹ Yowani ileki dōmo zīnnī, iya te, “Bō ame kēdī ti bonḡo kolō ro riyō kogba mōto kōto kokōnyi bō ame kinza du ti oto ne timo. Kina 'do bō ame kēdī ti akonyo ne ko'do gbī tara.”

¹² Ya mōto ga ame ro bō kireke awada ni ako gbī zi bo mī bapatisi. Kina lījē kititi bo gbī, iya te, “Bō kōmō kiyandi, wa'di ga na ḡo do'do?”

¹³ Bo iya te, “Kinza kogba dē kebe do ame kose zīyī ne.”

¹⁴ Bō kanya mōto ga ako kititi bo, iya te, “Ne wa'di ga na ḡo do'do 'beze?”

Bo iya te, “Kinza kolo a 'ba boto dē. Kina kinza kunzō bēti dē kpa boto gō kopi wa zīyī. Bi gomo 'ba rōyī ma kēdī kopi zīyī i'di lende mo kō'bo yi.”

¹⁵ Bilaka ṅgī mī kada naga nima yayi pili ti kōmō ki'di gbī ti meri mo iya te mōtōga Yowani na ti kēdī rō Kurisītō mo tōnē Boko'ba kēdī koja ne oto.

¹⁶ Tine Yowani ēnyī kileki dōmo zīnnī pili rō gōnnī, iya te, “Mēdī mo'dō 'bama bapatisi ṅge dōye ti mini. Tine bō mōtō ma ti tigō dō kiteli kebe ma ti kako 'deni. Ma pele mō'bo dē tope kpa kabi 'ba wari abo. Bo ti ko'dō bapatisi dōye ti Nyī Koto Laka gbī ti pa'do.

¹⁷ Kizēri abo ēdī kōzī bo. Bo ti kona di mī dōkandilere abo bo kubō nyōnyu ma laka mo ki'di mī mata. Tine turu mo bo ti koṅma yaga ti pa'do ame kō'bo ṅgī kinza kōlu dē ne.”

¹⁸ Yowani uwōwō laja laka zi bilaka naga nima ti kōri 'ba lende ma konzi.

¹⁹⁻²⁰ Tine 'deni kōwō yayi odo Yowani kebe tileki lende zi ṅere Erode gō lende 'ba Erodiya 'ja 'ba lōndō bo, gbī gō lende kēnyē ma konzi mōtō ga ame bo kēdī ko'dō ne tine, bo odo'bo ndīmo ṅgī ti lende kēnyē abo nima na bo ku'du Yowani ṅgī mī maboso.

Bapatisi 'Ba Yēsu

(MT 3:13-17; MK 1:9-11)

²¹ Mī kada 'ba bapatisi nima Yowani koloma rō to'dō mo dō bilaka konzi naga nima ne na kobapatisi Yēsu ṅgī gbī. Kina ko'ja Yēsu kēdī kumōtu yō na mītorō kurōgō rōnī ṅgī yaga rō gbōṅō.

22 Kina Nyi Koto Laka koko ngi kako do bo kinē mo kozo kinē matukpuru tara. Kina biro kudu ngi di mitoro, iya te, “Ni na ro kole ma. Mo'o yi 'deni kulowo. Ma ti mi keyi ro mbembē go lende 'bi.”

Yi Lिंगi 'Ba Yēsu
(MT 1:1-17)

23 Mi kada nima Yēsu kisasi ndobo 'ba laja laka ne komo koo abo edi 'deni 'butē mota. Kozo ma bilaka komeri bo ro kole 'ba Yesepa kole 'ba Eli

24 kole 'ba Matata kole 'ba Lēwē kole 'ba Maleki kole 'ba Yanayi kole 'ba Yesepa

25 kole 'ba Matatiyo kole 'ba Amosa kole 'ba Numa kole 'ba Esili kole 'ba Nagayi

26 kole 'ba Mata kole 'ba Matatiyo kole 'ba Semayini kole 'ba Yoseke kole 'ba Yoda

27 kole 'ba Yowanana kole 'ba Resa kole 'ba Zerobabele kole 'ba Salatele kole 'ba Neri

28 kole 'ba Maleki kole 'ba Adi kole 'ba Kosama kole 'ba Elimada kole 'ba Ere

29 kole 'ba Yēsuwa kole 'ba Elizara kole 'ba Yorima kole 'ba Matata kole 'ba Lēwē

30 kole 'ba Simona kole 'ba Yuda kole 'ba Yesepa kole 'ba Yonama kole 'ba Elekima

31 kole 'ba Meliya kole 'ba Mena kole 'ba Matata kole 'ba Natana kole 'ba Dawidi

32 kole 'ba Yisayi kole 'ba Obede kole 'ba Bowaza kole 'ba Salamono kole 'ba Nasona

33 kole 'ba Aminadaba kole 'ba Rami kole 'ba Ezerona kole 'ba Pereze kole 'ba Yuda

34 kole 'ba Yakoba kole 'ba Yisika kole 'ba Abarayama kole 'ba Tera kole 'ba Nawura

35 kole 'ba Seruga kole 'ba Ru kole 'ba Pelege kole 'ba Ebere kole 'ba Sela

³⁶ kole 'ba Kayinana kole 'ba Arupakasada kole
 'ba Seme kole 'ba Nowa kole 'ba Lemeke
³⁷ kole 'ba Metosela kole 'ba Enoka kole 'ba
 Yarada kole 'ba Makalele kole 'ba Kayinana
³⁸ kole 'ba Enosa kole 'ba Sete kole 'ba Adama
 ma rɔ kole 'ba Boko'ba.

4

Akiyɔɔ Ma Kōmō Zi Yēsu

(MT 4:1-11; MK 1:12-13)

¹ Mī kada nima Yēsu kileki kako di kpa Yaradene ne bo ngi ɔ ti Nyi Kɔtɔ Laka. Kina Nyi Kɔtɔ Laka koto bo ngi kari yi mōkō

² na Satani koloma ngi rɔ tiyɔɔ bo tō'dō mo n̄bō dɔ 'butē sowɔ. Bo koloma ngi tara kinza tonyo ɔtɔ. Kina rɔ n̄burun̄buru mo tine bo 'deni rɔ 'bō.

³ Kina Satani kako ngi kilende zi bo, iya te, “Ɔdɔ kēddi ngi rɔ kole 'ba Boko'ba ilende zi kulugbi dōku nime kuyi rōni rɔ man̄golɔ'bo.”

⁴ Tine bo ileki dōmo, iya te, “Ugu 'deni mi buku 'ba Boko'ba iya te, 'Bilaka oloma dē n̄ge kɔtɔ gɔ akonyo.’ ”

⁵ Satani oto bo kari kileme dɔliɔ nime pili toko zi bo

⁶ kilende zi bo, iya te, “Ti mi'di kōzi kakpa mo ti amo ga ngi zi yi rōmōyi ama ga na. I'di 'deni zō kina ti mi'di zi bɔtɔ ame mo'dɔkɔ ti'di mo teyi ne.

⁷ Kina me ɔdɔ kumōtu ma wa naga nime pili ti kēdi rɔ ē'bi.”

⁸ Bo ileki dōmo iya te, “Ugu 'deni mi buku 'ba Boko'ba iya te, 'Nere Boko'ba 'bi na n̄ge kɔtɔ 'dɔ kumōtu kulōmu kpēyi teyi.’ ”

⁹ Kina Satani koto bo 'böwu kari Yerosalema ki'di bo koro nbo toro do kumu ro löbu 'ba Boko'ba, kina kilende zi bo iya te, "odo keddi ngi ro kole 'ba Boko'ba ola royi beri di bine.

¹⁰ Römöyü ugu 'deni mi buku 'ba Boko'ba iya te, 'Bo ti ki'di kö'du 'bi zi malayika abo ga 'do koda bi laka di royi.'

¹¹ Kina ugu 'deni gbi iya te, 'Lije ti kako kikapo yi ngi toro do közinni kinza koga ndiyi ra yoki doku.' "

¹² Bo ileki domo iya te, "Iya 'deni te, 'Kinza kiyozo nere Boko'ba 'bi de.' "

¹³ Tine odo Satani kote tiyozo Yesu 'deni kozo a nime te tine bo ola Yesu ngi toti tara nati.

Tisaki Ndobö 'Ba Yesu

(MT 4:12-17; 13:53-58; MK 1:14-15; 6:1-6)

¹⁴ Kina Yesu kileki ngi kari Galilaya lo ti Nyi Koto Laka na lebi abo kiyele roni ngi kote mi doyayi nima toko.

¹⁵ Bo oloma tiyandi wa di mi ro 'ba motu 'benni ga kina ma konzi kilölu bo ngi.

¹⁶ Na bo kari ngi Nazareta gawo ma tone kulu bo yimo ne. Mi kada 'ba ro kindawo na bo kari ngi mi ro 'ba motu kozo ndobö abo ga nduwé tara. Bo enyi toro tidedi wa

¹⁷ na kogba buku 'ba Yesaya bo kume lende ngi ki'di zi bo. Na bo kitenye ngi ko'ja bi ma tone kugu kiya te,

¹⁸ "Nyi Koto Laka 'ba Boko'ba edi doma romöyü bo ondi 'deni zo tuwöwö laja koto laka zi bo lisa ni. Bo oja ma 'deni ti'di do ngölö zi bo mi maboso ni, kina gbi tiyozo komo bo komo kolu ni tope ya

ma kēdī koko rōnnī di zi kponji naga yaga rō dō
ngölō

¹⁹ kina gbī tuwōwō kōō 'ba mī koŋmi 'ba ɲere
Boko'ba."

²⁰ Kina bo kukōku mī buku mo nima ɲgī teyi
bo kileki ki'di zi lēwī mo na bo koloma ɲgī bēri
tiyandi wa. Kina bilaka pili 'ba mī rō 'ba mōtu
yayi kodō kōmōnnī ɲgī dō bo.

²¹ Kina bo kileki kiya zīnnī, iya te, "Wa nime
kugu bine ne na me ko'dō rōnī 'deni tone
kuwōke."

²² Lijē pili oloma ɲgī rō tiya lende abo rō ma
laka, lende koŋmi ame ga kēdī kōdō di kpa bo ne
i'di lijē ɲgī koto rō gönnī. Lijē ebe tititi rōnnī,
iya te, "Tara ne, ɔdō bo na dē rō kole 'ba Yesepa
mo tōnē ya?"

²³ Yēsu ileki dōmo zīnnī, iya te, "Rō ma laka
ti ko'deke lende 'ba mumē nime rōma, ame kiya
te, 'Bō wōwō, ileŋo gbagba yī. Wa ame ga duwō
koloma rō to'dō mo Kaparanoma ne o'dō gbī mī
doyayi ma 'bēyi bine.' "

²⁴ Bo ileki gbī kiya zīnnī te, "Rō ma laka miya
ziye, bilaka ame rō bō kumē lende ne ya ē'bēnnī
ga oloma dē toro mo.

²⁵ Rō ma laka miya ziye, mī kada 'ba Eliya
makuru'bē ēdī ɲgī ɲbaŋi mī Yisarele. Ne mī
kada ame kora kōmō pōli teyi ko'dō ɲbō kōmō
kōō mota kōdō dōmo nyepe modōkōtō kinza
tōrō ka'di dē sēyi 'ba 'bō kila'ba mī doyayi nima
pili ne,

²⁶ pele tara oja Eliya dē kari zi makuru'bē 'ba
Yisarele tine ɲge zi makuru'bē mōtō ame rō bō

löwö kēdi koloma Zarepata mi dɔyayi 'ba Sidona ne.

²⁷ Kina gbī tara mi kada 'ba Elisa bɔ kumē lende bɔ mönyu ēdi ngī n̄baŋi mi dɔyayi 'bēnnī 'ba Yisarele tine pele tara ileŋo ma kɔto mɔto te dē di mi löngö mo. Namana n̄bö rɔ bɔ löwö di Suriya na n̄ge Elisa kileŋo.”

²⁸ Kina ɔɔɔ bilaka naga nima mi rö 'ba mötu yayi ne kuwö lende naga nime bo kiya ne 'deni tine, mīnnī ēnyī ngī pili kata rɔ bo.

²⁹ Kina lijē kēnyī ngī titiŋi bo yaga di mi gawo. Lijē koto bo ngī kari bi kuliŋi 'ba döku nima ti gawo nima dɔmo ne 'dɔ titiŋi bo bēri di bi kuliŋi nima.

³⁰ Tine bo olo abo rɔ bo ngī di mi löngö tündi naga nima bo kari abo ngī nduwē yaga.

*Bɔ Nöki
(MK 1:21-28)*

³¹ Na bo kari ngī Kaparanoma gawo mɔto gbī mi Galilaya yayi. Mi kada 'ba rɔ kindawo na bo ki'di ngī tiyandi bilaka

³² tine lijē ɔto ngī rɔ gönñi gɔ akiyandi abo römöyī bo iyandi wa ngī kɔzɔ bɔ közi kakpa tara.

³³ Bɔ nöki mɔto ēdi mi rö 'ba mötu yayi. Kina nöki nima kēnyī ngī kulöri rɔ ma kembe, iya te,

³⁴ “Wa'di 'bī tize, nī Yēsu 'ba Nazareta nime? Ako 'deni tote dɔze nati? Mikali yi 'deni. Nī na rɔ bɔ laja ma kɔto laka 'ba Boko'ba.”

³⁵ Tine Yēsu ēnyī kamo dɔ nöki nima, iya te, “Udumö yaga. Kina ita'ba yaga di dɔ bɔ nima.”

Nöki tönē ēnyī ngī koŋma bɔ nima bēri kömönñi pili te kina kita'ba ngī yaga di dɔmo ko'dɔ ɔto dē teyi.

³⁶ Kina lende mo kigayi bilaka naga nima ngi pili lijë kebe tiya mo ro go rönni, iya te, “Akiyandi ma tondo mo ga na te? Bo amo le do nöki ni ti közi kakpa ti tigo te na lijë kita'ba ngi yaga.”

³⁷ Kina läbi 'ba Yësu kiyëlë rönni ngi kote mi döyayi nima toko.

*Yësu Ileno Bo Rok'o Ma Konzi
(MT 8:14-17; MK 1:29-39)*

³⁸ Yësu ënyi di mi rö 'ba mötu yayi kari lijo 'ba Simona. Tine mese 'ba Simona ëdi yayi ti zëyi ngi timo ro ma kututu. Kina lijë kiya lende mo zi Yësu 'do kokonyi.

³⁹ Kina bo kari ngi korokpa langiri 'ba 'ja nima bo kilende zi zëyi nima 'do kola loko yaga. Kina zëyi nima kola loko ngi, loko kënyi toro koloma toja laja zinni.

⁴⁰ Kina odo kada këdi köso 'deni tine na bilaka ko'de bo rok'o ma konzi moto ga ame ti dokomali rok'o ma gege ne ngi kako zi Yësu. Kina bo koloma ngi ti'di közi bo rönni tileno lijë pili ro kotokoto.

⁴¹ Tine nöki ni ebe 'bënni tita'ba yaga di do bilaka ti tulöri, kiya te, “Ni na ro kole 'ba Boko'ba.”

Tine bo amo dönni kola lijë de kilende römöyi lijë ikali bo ro Kurisitö ame kako di mitoro ne.

⁴² Ko'ja bi këdi këzë 'deni na Yësu kënyi ngi kari abo kutu bo yi mökö. Bilaka ebe toma go bo, tine odo lijë kari ko'ja bo 'deni lijë oloma tota bo 'do bo kari de kpe bito di zinni bina.

⁴³ Ne tine bo iya te, “Mëdi mari tiya laja laka 'ba n̄ere löbu 'ba Boko'ba nime gb̄i m̄i gawo m̄oto ga r̄ömöȳi lende mo na me koja ma ḡomo.”

⁴⁴ Kina bo kö'bö nḡi nduw̄e r̄o tiyandi bilaka di m̄i r̄o 'ba mötu 'ba Yudayi ni.

5

Tösö 'Ba Simona Ni Ḡo Ȳesu (MT 4:18-22; MK 1:16-20)

¹ M̄i kada ma Ȳesu këdi kor̄o kpa p̄öpö 'ba Genesareta t̄indi kuru bo 'deni toko b̄eri tuw̄o lende 'ba Boko'ba,

² bo o'ba k̄om̄o bo nḡi bo ko'ja sorope r̄iyö m̄oto ga këdi 'deni kpa götö yayi, atoyi mo ga ari 'deni turögö r̄o duru 'b̄enni ga.

³ Kina bo kari këk̄i nḡi m̄i ma k̄oto ame r̄o 'ba Simona ne, bo iya zi Simona 'd̄o koto sorope nima kari d̄ogba mbowa yaga di d̄o kpa götö. Kina bo koloma nḡi b̄eri m̄i sorope yayi tiyandi bilaka.

⁴ Kina ɔd̄o bo kote tilende 'deni tine bo ënȳi kiya zi Simona, bo iya te, “Oto sorope kari m̄i zana mini ma kalo 'd̄o ku'duke duru 'be tugu kenze.”

⁵ Tine Simona ileki d̄omo, iya te, “N̄ere, dopi r̄oze 'deni tu'du mo ti kor̄ond̄o ene n̄bö bi k̄ez̄e d̄oze r̄o yawa kinza ma do'ja ma k̄oto te. Ne ḡo lende kiya 'b̄i ti mu'du duru nima nḡi.”

⁶ Kina ɔd̄o lij̄e ku'du ȳo na kilaka kenze nḡi n̄bani, duru koma tirica.

⁷ Kina lij̄e ko'd̄o köz̄inni nḡi zi l̄ep̄i n̄ni ama ga m̄i sorope m̄oto yayi ne ḡo kako tokonyi lij̄e. Kina lij̄e kope kenze nḡi koza koso m̄i sorope

naga nima kpaki riyö ki'di sorope pili koma za 'böwu tönzu bəri.

⁸ Tine ɔɔ Simona Pītörö koŋɔ 'deni te bo ako ŋgī kolɔɔ bəri kɔmɔ Yėsu. Bo iya te, “Nere, ese yaga di rɔma. Ma bɔ lende kėnyė na.”

⁹ Römöyī kenze nima kilaka zīnnī ne na lende mo kigayi lijė 'deni ŋgī pili.

¹⁰ Lende mo igayi lėpī bo ama ga Yakoba ni ti Yowani kole 'ba Zebedayo ga 'deni gbī.

Kina Yėsu kėnyī kileki kiya zi Simona, iya te, “Kinza kere dē. Kisaki di mī kada nime tɔne ti kėddi rɔ atoyi 'ba to'de bilaka zi Bɔko'ba.”

¹¹ Kina lijė kilala sorope 'bėnnī ga ŋgī yaga ɔɔ kpa gɔtö, lijė kola wa pili yayi lijė kösö ŋgī nati gɔ Yėsu.

Yėsu Ileno Bɔ Mönnyu

(MT 8:1-4; MK 1:40-45)

¹² Kina ɔɔ Yėsu kėdī 'deni mī gawo mɔtɔ yayi tine na bɔ mɔtɔ mönyu konyo rɔmo ga 'deni ŋgī pili rɔwė ki'di dōnī ŋgī. Bo ako kila'ba rɔ kpa kutu'bö kɔmɔ Yėsu bəri bo koma'jo rɔ bo, iya te, “Nere, ɔɔ ko'dɔkɔ ŋgī ti kilenjo ma ŋgī yaga rɔ ma kɔpɔ.”

¹³ Yėsu oja kōzī bo kosa rɔ bɔ nima, kiya te, “Mo'dɔkɔ 'deni ŋgī, ilenjo yi 'deni.”

Kina mönyu tönė kola bɔ nima ŋgī.

¹⁴ Tine Yėsu ose gɔmo zi bo, iya te, “Kinza kari kiya lende mo dē titi zi bɔtɔ tine ari kileme rōyī zi bɔ akumu 'ɔɔ bo kinyeli rōyī gɔ kileme ŋgī ilenjo yi 'deni rɔ ma kɔpɔ. Kina gɔ ko'de akumu kɔzɔ ame Musa ki'di kō'du mo 'deni ne tara.”

¹⁵ Ne pele lėbī 'ba Yėsu iyėlė rōnī ŋgī nduwė rɔ mbėmbė. Kina bilaka koloma ŋgī rɔ tɔlɔ rɔ

tündi kako tuwö akiyandi abo gbï 'dɔ bo kileŋo lijë di dɔ rɔkɔ'ɔ 'bënni ga.

¹⁶ Tine Yësu ö'bö tusu rɔ bo kari titi mbowa yi mökö rɔ dɔ kutu bo to'dɔ mötu.

Yësu Ileŋo Bɔ Keŋme Bëri Mɔto
(MT 9:1-8; MK 2:1-12)

¹⁷ Mi kada ma dɔ kɔtɔ mɔtɔ ko'ja bo këdi rɔ tiyandi bilaka Parosi ni ti bɔ kɔmɔ kiyandi mɔtɔ ga ame kako di mi gawo 'ba mi dɔyayi 'ba Galilaya ni ti Yudayi gbï di Yerosalema ëdi yayi. Tigo 'ba Bɔko'ba ëdi ti Yësu tileŋo bɔ rɔkɔ'ɔ timo.

¹⁸ Kina ya mɔtɔ ga ko'de bɔ keŋme bëri mɔtɔ këdi kombi ti sora ŋgi. Lijë o'dɔkɔ toto bɔ nima kari ko'ba bëri kɔmɔ Yësu rö yayi.

¹⁹ Tine ɔdɔ lijë ko'ja kɔri 'ba 'dɔ to'dɔ mo tara dë kpe römöyi tündi oso 'deni ŋgi kola kɔri dë kpe zinni, na lijë kuyi rönni ŋgi këki tɔrɔ dɔ rö lijë kumö bi koja bɔ nima di teyi kako bëri mi zana tündi naga nima ko'ba kɔmɔ Yësu.

²⁰ Kina ɔdɔ Yësu koŋgɔ ya naga nima ki'di dönni 'deni gɔ tigo abo tara tine bo ilende ŋgi zi bɔ nima, bo iya te, “Bɔ pɔri ma, ola yi 'deni gɔ lende kënyë 'bi ga.”

²¹ Kina Parosi ni ti bɔ kɔmɔ kiyandi mo tönë ga koloma ŋgi rɔ tomeri mo ti minni, iya te, “Bɔ nime bo yë na bo këdi ko'dɔ dölï kiyari rɔ bo ti Bɔko'ba te? Bɔko'ba na ŋge kɔtɔ rɔ bɔ tola bilaka gɔ lende kënyë.”

²² Meri 'bënni ti akititi 'bënni nima, Yësu ikali 'deni. Kina bo kileki kititi lijë, bo iya te, “Ëddi komerike wa naga nima tara mi dökï'di ye gɔ wa'di?”

²³ Ma yala na kitëwu 'dɔ tiya mo? 'Ola yi 'deni gɔ lende kënyë 'bî,' ala 'dɔ kiya te, 'Ënyï tɔrɔ kilingere.'

²⁴ Ne ziye tikali mo rɔ ma laka kole 'ba bilaka lesi ëdî ti tigo mî dolinɔ nime bine tola bilaka gɔ lende kënyë."

Kina bo kënyï kiya zi bo keŋme bëri tönë, bo iya te, "Milende zïyï, ënyï tɔrɔ kombi sora 'bî kari linɔ."

²⁵ Kina bo tönë kënyï ngi kɔrɔ tɔrɔ di kômönni pili te, bo kombi sora abo tönë bo koloma rɔ tö'dö dɔmo ne bo kari ngi nduwë linɔ ti tilëlu Boko'ba.

²⁶ Kina lende mo kigayi bilaka pili ngi ki'di yi nî bo mɔtɔ kebe ngi tilëlu Boko'ba. Lijë ngi pili rɔ tikere na lijë kebe ngi tiya mo te, "Do'ja a löbu 'deni tɔne."

Bɔ Rɔkɔ'ɔ Na Nge Ko'dɔkɔ Wɔwɔ

(MT 9:9-13; MK 2:13-17)

²⁷ Di gɔmo na Yësu kari ko'ja bo kireke awada mɔtɔ kidëkî möyï mo rɔ Lëwë koloma 'deni mî bi 'ba tireke awada. Kina Yësu kiya zi bo te, "Ösö gɔma."

²⁸ Kina Lëwë kënyï kola wa pili ngi bo kösö gɔ Yësu.

²⁹ Lëwë o'dɔ nbele ma löbu linɔ abo zi Yësu. Na bo kireke awada ma konzi ti ya mɔtɔ ga koloma ngi rɔ tonyo kpënni ti Yësu ni yayi.

³⁰ Tine na Parosi ni ti bo kɔmɔ kiyandî 'bënni ga koloma ngi rɔ tiya mo zi bo kösö gɔ bo ga, iya te, "Ëddî konyoke kpëye kuwëke wa bi kɔtɔ ti bo kireke awada ni ti bo lende kënyë naga nima gɔ wa'di?"

³¹ Tine Yësu ileki dɔmo zɔnni, iya te, “Bo rokɔ'ɔ na ŋge kari zi bo ki'di wɔwɔ. Ya ma kinza ti rokɔ'ɔ naga ari ë'bënni dë.

³² Mako dë tidëki bo lende laka, mako go bo lende kënyë 'dɔ koto dɔnni.”

Lende 'Ba Kpa Koro
(MT 9:14-17; MK 2:18-22)

³³ Ya mɔto ga ënyi kititi bo, iya te, “Bo kɔsɔ go Yowani ga ti 'ba Parosi ni ö'bö ro toro kpënni to'dɔ mötu, ne ma 'bëyi ga oro 'bënni kpënni dë go wa'di?”

³⁴ Yësu ileki dɔmo zɔnni iya te, “Ma komerike 'beye ŋba ame kako mi karama 'ba gbe ne ti koro kpënni ko'ja më'dë 'ba nyiti këdi tinni? Inza tara,

³⁵ tine kada mo ti kômö 'jaa ame 'dɔ kogba më'dë 'ba nyiti yaga di mi löngö lijë kina lijë ti koro kpënni 'jaa mi kada mo nima.”

³⁶ Kina bo koloma ŋgi ro tiya dɔngala nime zɔnni, iya te, “Botɔ irica kapa bɔngɔ ma la'ja dë kuru ma köndë timo. ɔdɔ bo mo ko'dɔ tara, ti kirasi ma la'ja nima, tine akuru ma di yoki ma la'ja inza koriya ti ma molo nima.

³⁷ Kina gbɔ tara, botɔ odo layi ma la'ja dë mi kilaka layi ma köndë. ɔdɔ ko'dɔ tara layi la'ja ti kotopa kilaka layi köndë nima ŋgi yaga, kina layi ni kpaki ti kilaka mo nima këdi kirasi rɔnni ŋgi.

³⁸ Tine layi ma la'ja todo mo mi kilaka ma la'ja.

³⁹ Kina gbɔ botɔ inza ko'dɔko layi ma la'ja kpe odo bo kuwë ma molo 'deni, römöyi bo ti kiya te, ‘Ma molo nime na kele.’ ”

6

Lende 'Ba Kada 'Ba Rɔ Kindawo
(MT 12:1-14; MK 2:23-3:6)

¹ Mĩ kada 'ba rɔ kindawo ma dɔ kɔtɔ mɔtɔ Yĕsu ni ědi kudɔ kebe mĩ nyaka 'ba nyɔnyu kina bɔ kɔsɔ gɔ bo ga kebe ngĩ tomborozi dɔ nyɔnyu kinyanyi kɔzĩnnĩ lijĕ koloma rɔ tonyo mo.

² Kina Parosi mɔtɔ ga kĕnyĩ kititi, iya te, “Ēddĩ kiyĕyike mĩ kɔ'du ki'di 'ba kada 'ba rɔ kindawo gɔ wa'di?”

³ Tine Yĕsu ileki dɔmo zĩnnĩ, iya te, “Īdĕkike wa tɔnĕ Dawidi kɔ'dɔ mĩ kada ma lijĕ kĕdĩ rɔ 'bɔ ti bilaka abo ga ne dĕ?”

⁴ Mĩ kada nima Dawidi ɔdɔ ngĩ mĩ rɔ lɔbu 'ba Bɔko'ba kogba maŋgolo'bɔ koro ame kɔ'du ki'di kota gɔmo di zi bilaka ma sari tine nge zi bɔ akumu ni na 'dɔ konyo ne. Dawidi onyo ki'di gbĩ zi bilaka abo ga.”

⁵ Kina Yĕsu kileki kiya 'bɔwu zĩnnĩ, iya te, “Kole 'ba bilaka lesi na rɔ nɛre 'ba dɔ kada 'ba rɔ kindawo.”

⁶ Mĩ kada 'ba rɔ kindawo mɔtɔ na bo kari ngĩ kɔdɔ mĩ rɔ 'ba mɔtu koloma tiyandi wa. Tine bɔ mɔtɔ ědĩ yayi kɔzimo ma dɔrĩ ɔlĕ 'deni rɔ kilawo.

⁷ Kina Parosi ni ti bɔ kɔmɔ kiyandi ni ědĩ rɔ toma kori 'ba 'dɔ tususu Yĕsu. Gɔ lende mo na lijĕ kĕdĩ koje kɔmɔnnĩ kɔŋgɔ ɔdɔ Yĕsu ti kileŋo bɔ nima mĩ kada 'ba rɔ kindawo nima ya.

⁸ Tine Yĕsu ikali meri 'bĕnnĩ nima 'deni na bo kiya zi bɔ kɔzĩ kɔlĕ rɔ kilawo tɔnĕ, bo iya te, “Ēnyĩ tɔrɔ kɔrɔ kɔmɔze pili bine.” Kina bɔ nima kĕnyĩ ngĩ kɔrɔ.

⁹ Kina Yēsu kiya zinnī te, “Mititi ye, ma yala na kuti dōni ti kō'du ki'di 'ba kada 'ba rō kindawo, to'do lende laka zi bilaka ala to'do lende kēnyē na teyi, tōmō didi ala tupō mo yaga?”

¹⁰ Bo uyī kōmō bo kōngō dōnni pili na bo kilende zi bō nima, bo iya te, “Oja gō kōziyi.”

Bo oja yō na kōzi bo tōnē kileño rōni ngi rō ma laka.

¹¹ Tine lende mo ata ngi mīnni sowa na lijë koloma ngi rō tiya mo rō gō rōnni, wa'di na gō lijë ko'do ngi zi Yēsu.

Bō Kōsō Gō Yēsu Ga
(MT 10:1-4; MK 3:13-19)

¹² Mī kada ma dō kōtō mōtō na Yēsu kēnyī ngi kari dō dōku tilende ti Bōko'ba kēzē dō bo.

¹³ Mī dōnbo mo 'deni tine na bo kīdēki bō kōsō gō bo ga ngi bo koza ya ma 'butē dōmorīyō di mī lōngō mo bo kīdēki lijë rō bō laja.

¹⁴ Lijë na rō Simona ame bo kīdēki rō Pitōrō ne ti lōndō bo Andareya ti Yakoba ti Yowani ti Pīlipō ti Batolimayo

¹⁵ ti Matayo ti Tōma ti Yakoba kole 'ba Alapayo ti Simona ame kīdēki rō Zelote (bō ko'do ya gō dōyayi 'bēnni)

¹⁶ ti Yuda kole 'ba Yakoba ti Yuda Isikarita ame kebe kususu Yēsu ne.

Akiyandi 'Ba Yēsu
(MT 4:23-5:12; 5:38-48)

¹⁷ Bo ēki kari tinnī bēri mī dōyayi ma koriya na bo kōrō ngi. Tīndi ame ga rō bō kōsō gō bo ne ti bilaka ma konzi ame ga di mī dōyayi 'ba Yudayi pili ti Yerosalema gbī di mī gawo 'ba Tura ni ti Sidona ame ga kpa mini lōbu ne ēdi kpaki yayi.

18 Lijë ako tuwö lende abo gbï ti rɔkɔ'ɔ 'dɔ tileŋo mo. Kina ŋgï ya ame ga nöki kedi kodo gomɔ romo kulöwö naga ileŋo ŋgï gbï.

19 Bilaka naga nima pili o'doko tosa rɔ bo römöyï tigo edi kodo di rɔ bo kileŋo lijë.

20 Bo ongo dɔ bo kösö go bo naga nima na bo kiya te, "Kpe ame ga rɔ lisa ne na laka römöyï nere löbu 'ba Boko'ba na rɔ 'beye.

21 Kpe ame ga giri nime rɔ 'bö ne na laka römöyï ti kɔ'bo ye 'deni. Kpe ame ga rɔ mono giri nime ne na laka römöyï ti kögöke 'deni.

22 Kpe ame ga odo bilaka ko'ji ye kiti'ja ye kilagi ye kiya ye rɔ a ma kënyë go lende 'ba kole 'ba bilaka lesi ne na laka.

23 Iiyake mi kada mo nima köpuke rɔ lonjo römöyï kpa közi ma löbu edi ziye mitoro. Ya naga nima 'bu nni löbu ga oloma gbï rɔ to'do bo kumë lende 'ba Boko'ba tonë ga bine tara.

24 Tine bu'bu ziye kpe bo wa ni, römöyï oteke rɔ kindawo ti lonjo ma 'beye 'deni molo giri nime.

25 Bu'bu ziye kpe ame ga rɔ tekpë giri nime ne, ti keddike 'deni 'basi rɔ 'bö. Bu'bu ziye kpe ame ga rɔ togö giri nime ne, ti kudoku 'deni.

26 Bu'bu ziye kpe ame ga bilaka pili kedi kiya lende 'be rɔ ma laka ne römöyï kina 'bu nni löbu ga ko'do bo kumë lende dɔ kindëndë ni gbï tara bine.

27 Kina me medï miya ziye kpe ame ga keddi kuwöke lende naga nime medï miya ne. O'ɔ bo ya 'bi ga kina o'do lende laka zi lijë ame ga ko'ji yi ne.

28 O'do yëyi do lijë ame ga kulömu yi ne kina umötu go lijë ame ga kedi ko'do yi ro ma kënyë ne.

29 Odo bo moto kokoso lo'bo yi, uyi kapa moto gbï zi bo, bo kokoso. Odo bo moto kogba gamisi 'bi, i'di bo kogba pandila 'ba yimo gbï.

30 I'di zinni lijë ame ga kideki wa di ziyi ne. Tine kinza ki'di de kpe kopi ziyi.

31 O'do zi ya moto ga gbï kozo ame ko'doko 'do ko'do ziyi ne tara.

32 Ne odo ko'o nge ro ya ame ga ko'o yi ne 'do mi Boko'ba keyi ka royi gomo go wa'di? Bo lende kënyë ni pele o'o ya ame ga ko'o lijë ne gbï.

33 Ne odo ko'do laka nge zi ya ame ga ko'do laka ziyi ne, 'do mi Boko'ba keyi ka royi gomo go wa'di? Bo lende kënyë ni pele o'do gbï tara.

34 Ne odo ki'di nge zi ya ame ga kiteri 'do kileki bi mo teyi ziyi ne, 'do mi Boko'ba keyi ka royi gomo go wa'di? Bo lende kënyë ni i'di gbï zi bo lende kënyë lëpi nni ga tara 'do kopi te kileki teyi.

35 Tine ma laka mo, o'o bo ya 'bi ga, o'do laka zinni, kina i'di zinni kinza titeri topi oto teyi. Kina ti kpa kazi 'bi 'ba gomo kedi ngi ro mbembë, ti keddi ro kole 'ba Boko'ba tigo do kiteli, romoyi bo na ti mi keyi ro bo mi kata ni ti bo dokidi kënyë ni.

36 Oloma ti mi konji zi bilaka kozo 'ba 'bu yi Boko'ba tara.

37 Kinza ko'do bure 'ba boto de, odo ko'do ti ko'do 'beyi gbï. Kinza kodo karama de do boto, odo ko'do ti kodo gbï doyi. Ola bilaka go lende kirasi, kina ti kola yi gbï.

38 I'di, kina ti ki'di gbì zìyì. Akiyari kele 'bì ame kèdì ko'do zi bilaka, kiyari kitanji gomo kiyaya koso kilayi bèrì ne, ti komomi gbì tara dongo'do yì, römöyì wa ame kiyari ki'di ne na ti ki'di gbì zìyì."

Ni Gbì Tara
(MT 7:3-5, 24-27)

39 Kina Yèsu kiya dngala nime gbì zinnì, iya te, "Bò komo kòlu ti kokoko bò komo kòlu lèpì bo mato yo? Lijè ti kila'ba dè kpaki riyò mì gò?"

40 Kole 'ba sukulu inza mbiri di do bò komo kiyandi abo. Ne bò ame kote akiyandi abo pili laka ne ti kèdì gbì kozo bò komo kiyandi abo.

41 Gò wa'di na kebe tonjo pòrì di komo lèpì yì mato konyo lende 'ba kpa kulugbu ma löbu nima kòmöyì ne dè?

42 Ti kiya ro ma tondo mo zi löndö nima kiya te, 'Bò löndö, i'di miyagba pòrì nima yaga di kòmöyì,' ko'ja to'ja kpa kulugbu ame kòmöyì ne konya döyì? Nì bò komo kandi nime, ogba kpa kulugbu nima titi dogba yaga di kòmöyì 'do ko'ja bi laka togba pòrì yaga di komo löndö yì.

43 Ongoke te, ngèrì ma laka ana döngèrì ma kënyè dè, kina ngèrì ma kënyè ana döngèrì ma laka dè.

44 Èdì kikali ngèrì pili go ma kana mo ga. Boto ite'de këlu dè di do ngopolinga, kina boto ite'de mowo dè gbì di do rökö.

45 Bò lende laka èdì koja 'ba bo ro wa ma laka ame kulu dönì 'deni mì dökì'di bo ne. Kina bò lende kënyè oja 'ba bo gbì ro wa ma kënyè ame kulu dönì 'deni mì dökì'di bo ne. Römöyì wa ame koso mì dökì'di ne na kpa kèdì koja yaga.

46 Eëdä kidekike ma ro nere, ro nere, go wa'di kinza ma ko'doke wa ma miya mo ga de yo?

47 Ti mileme ziye, lije ame ga pili kako kuwo lende ma ko'do ngi tara ne

48 edä kozo bo ko'ba ro ame kole go 'ba gbondo ro abo kalo kuge gbondo ro abo di do doku ne tara. Kina mini koso kako kiketi roni ro ro nima, tine iyaya roni de, romoyi o'ba roni 'deni laka.

49 Ne lije ame ga kuwo lende ma ko'do de ne, edä kozo bo ame ko'ba ro ma 'ba bo ngi tara kinza kole gbondo mo de beri ne. Kina odo mini koso kiketi roni ro ro nima yo na kuloru ngi. Tine la'ba mo ngi ro ma kenyä."

7

Bo Laja 'Ba Bo Do Bo Kanya (MT 8:5-13)

1 Kina odo Yesu kote tiya wa naga nime 'deni pili zi bilaka naga nima tine na bo kenyi ngi kari Kaparanoma.

2 Di yayi bo keli 'ba bo kanya 'ba Romo moto edä ti bo laja abo ame bo ko'o kulowo ne. Tine bo laja nima edä do roko'o 'deni ngosi 'do kole.

3 Kina odo bo keli nima bo kuwo lende 'ba Yesu 'deni tine bo oja lobu 'ba Yudayi moto ga ngi kari 'do kititi Yesu go kako komo bo laja abo nima yaga.

4 Ya naga nima ari kolo'ba ronnä ro gogo zi Yesu, iya te, "Bo nime bo o'bo ngi 'do ko'do konyi teyi

5 romoyi bo o'o ze Yudayi kulowo bo ko'ba ro 'ba motu zize."

6 Kina Yesu kenyi ngi kari tinni.

Tine ɔɔɔ Yēsu kōmō 'deni n̄gɔsi n̄gila liɔ nima kola dē kpe kowɔ yɔ, na bɔ kēlu mo tōnē koja bilaka 'dɔ kari kiya zi Yēsu te, “N̄ere, kinza kupō rōyī dē. Mɔ' bɔ dē 'dɔ ti'di yi kɔɔɔ liɔ ma.

⁷ Ma gbagba ma moɔɔɔ rɔma bine mɔ' bɔ dē 'dɔ tako zīyī. Tine iya n̄ge ti kp̄yī kina ti kileɔ bɔ laja ma nime n̄gī.

⁸ Rōmōyī mikali kōzī kakpa 'bī ēdī gbī kɔzɔ 'bama ame mēdī bīcī kōzī kakpa ti bɔ kanya n̄baɔi kpa bīcō ne. ɔɔɔ milende zi ame, miya te, 'Ari,' kina kari n̄gī. Kina ɔɔɔ milende zi ame 'dē, miya te, 'Ako,' kina kako n̄gī. ɔɔɔ milende zi bɔ laja ma, miya te, 'O'dɔ wa nime,' kina kɔ'dɔ n̄gī.”

⁹ Kina ɔɔɔ Yēsu kuwō lende kiya 'ba bɔ nime 'deni te tine lende mo igayi bo n̄gī. Kina bo kuyī kɔmɔ bo dɔ tīndī ama ga kēdī kozi gɔ bo ne, bo iya te, “Rɔ ma laka miya ziye, mo'ja bɔtɔ mɔtɔ ame ki'di dōnī n̄gī gɔ lende ma kɔzɔ a nime te dē kɔtɔ te pele di mīye kpe Yisarele.”

¹⁰ Kina ya tōnē ga koja ne kileki n̄gī kari kɔ'ja bɔ laja tōnē kileɔ 'deni.

Yēsu Indiji Tōku

¹¹ Kina di pōtō mo na Yēsu kēnyī n̄gī kari gawo mɔtɔ kīdēkī mōyī mo rɔ Nayini. Bɔ kōsō gɔ bo ga ti tīndī ma konzi mɔtɔ ga ari gbī kɔtɔ ti bo.

¹² Tine kɔ'ja lijē kōmō 'deni n̄gɔsi kpa reki 'ba gawo nima tine na dōnnī kondɔsɔ n̄gī ti tōku kēdī kombi kako timo. Kole kɔtɔ kpōkī 'ba 'ja makuru'bē mɔtɔ na ma kōlē 'deni. Kina bilaka 'ba mī gawo kɔtɔtɔ rōnnī 'deni n̄gī rɔ tīndī ti 'ja nima.

13 Tine ɔɔo Yēsu ko'ja 'ja nima 'deni tara tine lende mo ɔ'ɔ ngi ɲbō kɔɔo mi dōki'di bo. Kina bo kiya zini te, “Kinza kudu dē.”

14 Kina bo kari ngi kinda'ba kpa laɲba nima di ɔo bo kombi tōku naga nima na lijë kɔɔo ngi. Kina bo kilende, iya te, “Ni kole, milende ziiyi ɛnyi tɔɔo.”

15 Kina tōku tōnē kēnyi ngi koloma tɔɔo kebe tilende. Kina Yēsu kileki bo ngi zi ma mo.

16 Kina lijë ngi pili ɔo tikere ɔo mbēmbē lijë ki'di tilēlu Boko'ba, kiya te, “Bo kumē lende ma lōbu ɔɔo 'deni mi lōngō ze.”

Lijē iya gbī te, “Boko'ba na kako 'deni tokonyi bilaka abo ga.”

17 Kina lēbī 'ba wa nime Yēsu ko'do ne kogba mi dɔyayi 'ba Yudayi ngi pili ti rōni kala mi doliɲo ame ga dɔngila Yudayi yayi ne toko.

Akititi 'Ba Yowani
(MT 11:2-19)

18 Bo kōsō gɔ Yowani ga ari kiyētī lende naga nime pili te zi Yowani.

19 Kina bo kidēki ma riyō ngi bo koja kari zi Yēsu ti akititi nime, kiya te, “Ni mo na ɔo bo mo tōnē kēdi kako ne, ala 'do doje kɔmɔze gba gɔ bo mɔto 'beri?”

20 Kina ya riyō tōnē ga kako ngi zi Yēsu kiya te, “Yowani bo bapatisi na koja ze ziiyi tiya mo te, 'Ni mo na ɔo bo mo tōnē kēdi kako ne, ala 'do doje kɔmɔze gba gɔ bo mɔto 'beri?’ ”

21 Mi kada mo nima Yēsu ileɲo ma konzi ame ga ti dɔkomali rɔko'ɔ ma gege ti nōki ni kiyɔɔo kɔmɔ bo kɔmɔ kōlu ni 'deni gbī.

22 Kina bo kileki kiya zi bo laja naga nime, bo iya te, “Ilekike kari kiyētike wa naga nime ko'jake kuwōke gbī ne zi Yowani. Iyɔɔ kɔmɔ bo kɔmɔ kōlu ni 'deni. Bo ka'bo ni ilingere 'deni. Ileno bo mönyu ni 'deni yaga ro ma kɔɔ. Bo mbili ku'bē ni uwō bi 'deni. Tōku ni indiŋi 'deni kina laja laka uwōwō rōni 'deni zi bo lisa ni.

23 Lijē ame ga lende ma kilikō dē dōnni ne na ti yēyi.”

24 Di pötö bo laja 'ba Yowani naga nima kari 'deni na Yēsu koloma ro tiya lende 'ba Yowani zi tindi naga nima. Bo iya te, “Me karike yi mökō zi Yowani ne wa'di na karike tonɔ mo? Mbili moli ma kēdi kudē dōni di zi lili?

25 Ne ma kinza tara arike tonɔ wa'di? Bo kusu bɔnɔ keke? Inza tara, lijē ame ga kēdi kusu bɔnɔ ma ndögō kitigō kulōwō naga nima dōnni kola nge 'joyi di mi mōri ne, bi 'bēnni liɔ 'ba nɔere.

26 Ne arike tonɔ wa'di? Bo kumē lende 'ba Boko'ba? Yēē, ro ma laka o'jake bo ame kebe bo kumē lende 'ba Boko'ba pili ne 'deni.

27 Bo na me kugu lende abo mi buku 'ba Boko'ba kiya te, ‘Mēdi moja bo laja ma kari dɔgba kōmōyi tilenɔ kori ziyi.’

28 Ro ma laka miya ziye, kole köyö 'ba 'ja mɔto inza mbiri di dɔ Yowani, tine bo ame titiyi mi nɔere löbu 'ba Boko'ba ne na mbiri di dɔ Yowani.”

29 Bilaka ma laki naga nima ti bo kireke awada ni kpaki odo lijē kuwō lende nime Yēsu kiya ne 'deni tine ileme nɔgi zinni burē ko'do 'ba Boko'ba ro ma kodɔro rōmōyi Yowani na ko'do bapatisi 'deni dōnni.

³⁰ Tine Parosi ni ti bo kɔmɔ kiyandi 'ba kɔ'du ki'di ni ilagi ako'dɔko 'ba Bɔko'ba ngi go dɔnni, lijɛ kilagi di zi Yowani di bi to'dɔ bapatisi dɔnni.

³¹ Yɛsu ileki kiya te, "Ti miyari ye kpe bo titi ma le'jete nime ti wa'di? Kpe ngi kɔzo wa'di ga?"

³² Kpe ngi kɔzo kole titi ame kotoŋi dɔnni mi bi 'ba ndɔgɔ tara, ame dɔtumu mɔto kulɔri kiya zi ama ga, iya te, 'Domba dɔkole mbili pele ziye, odoweke goye dɛ yo. Kina me duci leri 'ba tole pele ziye, uduke dɛ yo.'

³³ Yowani ako bine koro kpa bo kuwe a ma kata naga dɛ, iyake te, 'Bo bo noki na.'

³⁴ Kina me kole 'ba bilaka lesi kako konyo kpa bo kuwe wa, iyake te, 'Ongoke yayi, bo ngi ro bo kpa nbɔnbɔ bo layi bo poro 'ba bo kireke awada ni ti bo lende kenyɛ mɔto ga.'

³⁵ Ne tine akikali 'ba Bɔko'ba ti kinda 'deni yaga di mi ndɔbo 'ba kole mo ga."

Yɛsu Ni Ti Simona Ma Ro Parosi

³⁶ Parosi mɔto ose Yɛsu 'dɔ kari ro nba liŋo abo. Kina Yɛsu kari ngi lijɛ koloma tonyo akonyo bi koto ti Parosi nima.

³⁷ Tine 'ja bo lende kenyɛ mɔto di mi gawo nima uwɔ 'deni Yɛsu edi liŋo 'ba Parosi nima. Kina loko kako ngi ti kizaza 'ba 'bu ma kato kele.

³⁸ Loko ro ngi kebe go Yɛsu di kpa akonyo yayi tudu, tolo komoni kiya'ji ndi Yɛsu. Kina loko kebe ngi tididi ndi Yɛsu ti sunɛ doni loko kunzulu kinzanza 'bu kato kele tonɛ teyi.

³⁹ Kina ɔdo Parosi mo nima ko'ja 'deni tara tine, bo ebe tiya mo ti mi bo te, "Bo nime ma bo kedɛ ra ngi ro bo kumɛ lende 'ba Bɔko'ba dɛne

bo ëdï kikali ñgï 'ja nime këdï kosa ndï bo ne bo lende kënyë ma dɔ kiteli na.”

⁴⁰ Yësu ënyï kilende zi Parosi nima, möyï mo rɔ Simona ne, iya te, “Simona, mëdï ti lende mɔtɔ tiya mo ziyï.”

Simona ileki dɔmo iya te, “Laka, bo kɔmɔ kiyandi, iya zö.”

⁴¹ Yësu isaki kiya te, “Ya mɔtɔ ga riyo ogba yamo tötï di zi bo mɔtɔ 'dɔ lijë kopi 'jaa. Bo mɔtɔ ogba 'ba bo kuluku 'butë, bo ama ogba 'ba bo kuluku kɔtɔ.

⁴² Ya naga nime kpaki riyo inza ga ti a mɔtɔ 'dɔ topi wali nima timo. Na bo mo tönë kola yamo naga nima ñgï gbɔ pili zinnï. Di mi ya riyo naga nime bo ma yala na ti kɔ'ɔ bo kulöwö?”

⁴³ Simona iya te, “Momeri 'bama bo ama wali mo mbiri ne na ti kɔ'ɔ bo kulöwö.”

Yësu iya te, “Iya 'deni ko dɔmo.”

⁴⁴ Kina bo kuyï kɔmɔ bo kileme 'ja nima zi Simona, iya te, “O'ja 'ja nime ra? Ma mako liɱɔ 'bi i'di mini dë yɔ zö turögö ndö timo. Ne 'ja nime lɔko urögö ndö ti tɔlɔ 'ba kômönï lɔko kididi ti sunë dönï.

⁴⁵ Me mɔdɔ bine ne iramo ma dë yɔ. Ne 'ja nime mɔlo gɔ tɔdɔ ma bine ɔrɔ dë di bi tunzulu ndö.

⁴⁶ Inzanza 'bu dë yɔ dɔma. Ne lɔko inzanza 'bu kato kele ndö.

⁴⁷ Kina me miya ziyï lende kënyë konzi 'bëni naga nima ola lɔko 'deni gbï gɔmo kɔzɔ akɔ'ɔ mbëmbë 'bëni nime. Bo ame kola ñge mbowa ne ɔ'ɔ gbï ñge mbowa.”

48 Kina Yēsu kileki kiya zi 'ja nima, iya te, “Ola yi 'deni gɔ lende kēnyē 'bī ga.”

49 Kina ŋba mɔto ga ama ti bo yayi ne kebe ŋgī tiya mo rɔ gɔ rōnnī, iya te, “Bɔ nime bo yē na gɔ bo kola wa gɔ lende kēnyē?”

50 Yēsu ileki kiya zi 'ja nima, iya te, “Ti'di dōyī gɔ lende ma na kɔmɔ yi 'deni, ari ti, ti mī kēyī.”

8

Lingere Tuwōwō Laja Laka

1 Di pōtō mo 'deni yayi tine na Yēsu koloma ŋgī rɔ tilingere kebe mī gawo ni ti dōlɔŋɔ ma titi naga ti tuwōwō laja laka 'ba ŋere lōbu 'ba Boko'ba. Bɔ kōsɔ gɔ bo ga ma 'butē dɔmorīyō mo tōnē ga ari ti bo mī lingere nima

2 gbī ti 'ja mɔto ga ame kileŋɔ 'deni di dɔ rɔkɔ'ɔ ni ti nōkī ni ne. 'Ja mɔto mo naga nima lījē na rɔ Mariya ma kīdēkī mōyī mo gbī rɔ Magadala ma tōnē nōkī modɔmorīyō kita'ba yaga di dɔmo ne

3 kina gbī ti Zowana 'ja 'ba Kuza makunɔgu 'ba ŋere Erode kina Sosana ni ti 'ja ma konzi mɔto ga. 'Ja naga nime na koloma rɔ tokɔnyi Yēsu ni ti bɔ laja abo ga ti yamo 'ba gbagba lījē ga.

Dɔŋgala 'Ba Bɔ Kulī Kupō (MT 13:1-23; MK 4:1-25)

4 Kina tīndī ma kinza kiya ki'di tototo rōnnī ŋgī zi Yēsu. Bilaka oloma ŋgī rɔ tako di mī dōlɔŋɔ ma konzi mɔto ga. Kina bo koloma ŋgī rɔ tiya dɔŋgala nime zīnnī, iya te,

5 “Bɔ mɔto ɔdɔ 'deni kari tulī kupō. Kina ɔdɔ bo kēdī kulī 'deni tine mɔto ga ila'ba ŋgī dɔ kpa

kōri. Ututu dōmo ṅgī ti ndī na yali kako kogo ṅgī.

⁶ Mōto ga ila'ba 'bēnnī dō kirigoyō. Kina odo kōtu 'deni tine ututu ṅgī rōmōyī yayi mo ēyī dē.

⁷ Kupō mōto ga ila'ba 'bēnnī bīcī kono. Kina odo kono kiyōbu 'deni kōto tino tine ubōwu ṅgī yaga.

⁸ Tine kupō mōto ga ila'ba 'bēnnī mī yayi ma laka. Kina kōtu ṅgī kiyōbu kana konzi kebe ma tōnē kulī ne.”

Odo bo kiya 'deni kōzo a nime te tine, bo ēnyī kuwōwō, kiya te, “Bo ame kēdī ti mbili tuwō lende ne i'dike bo kuwō lende nime.”

⁹ Bo kōsō go bo ga ebe tititi bo go 'jo 'ba dōṅgala nima.

¹⁰ Tine bo ileki zīnnī, bo iya te, “Beye Boko'ba i'di akikali 'ba ṅere lōbu abo ame rō ma kusu ne 'deni ziye. Ne 'bēnnī lijē ya ma laki naga nima ti milende zīnnī rō dōṅgala rōmōyī 'dō odo lijē koṅgo pele lijē ko'ja dē, lijē kuwō pele lijē kikali mī 'jo 'ba lende mo dē.

¹¹ 'Jo 'ba dōṅgala nima na te, kupō na rō lende 'ba Boko'ba.

¹² Ma kila'ba dō kpa kōri naga nima na rō ya ame ga kuwō laka tine Satani ako ṅgī kolō yaga di mī dōki'dī mo ne kinza lijē ki'di dōnnī ra gōmo kōmo lijē di mī tōlē.

¹³ Ma kila'ba dō kirigoyō na rō ya ma kinda'ba lende 'ba Boko'ba ṅgī ti mī kēyī di bi tuwō mo. Tine ṅgira'da mo alo dē mīnnī. Lijē i'di dōnnī ṅge mbowa gōmo tine odo akiyari kōmō yo na lijē kila'ba ṅgī.

14 Kupö ma kila'ba bīci kono na rɔ ya ame ga kuwö ngi tine 'deni yayi kɔmɔ kilē'di 'ba gɔ wa 'ba dɔlɔɔ nime, mɔri ni ti lɔɔɔ mo uböwu ngi yaga di mīnni. Kina ngi lijē iyöbu dē kpe.

15 Tine kupö ma kila'ba mī yayi ma laka na rɔ ya ame ga kuwö lende nime kinda'ba ngi mī dökī'di nni ti lende koro mo. Kina lijē kogbɔ ngi ɔbɔ lijē kana.

Dɔɔgala 'Ba Lamba

(MK 4:21-25)

16 Kɔzɔ ma kɔɔgɔke bɔtɔ i'di pa'do dē dɔ lamba kogba kutu'bö dɔmo ti kete ala kusu bīci sora. Tine ēdi ki'di lamba dɔ a 'ba tidēyi mo 'dɔ kiyɔɔ bi zīnni lijē ame ga pili kēdi kɔdɔ rɔ yayi ne.

17 Kina me wa ame ga rɔ ma kusu ne ti koja yaga bi kɔɔ. Kina lende ame ga kutu'bö kpamo bēri ne ti kugb'du gɔmo yaga.

18 Ojeke mbili ye laka gɔ lende nime tuwö mo. Bɔ ame kēdi timo ti ki'di gbī doro'do dɔmo. Tine bɔ ame kinza timo ne ma mbowa mo ame bo komeri bo kēdi timo ne ti kogba yaga di zi bo."

Yē Na Rɔ Iya?

(MT 12:46-50; MK 3:31-35)

19 Ma 'ba Yēsu ni ti löndö bo ga ako tɔɔɔ bo. Tine lijē ɔ'bo dē 'dɔ tömö ɔgɔsi ɔgila bo römöyi tindi uru bo 'deni.

20 Kina bɔ mɔtɔ kari kiya zi bo, iya te, "Möyi ni ti löndö yi ga na me 'dē kēdi kɔɔɔ yaga, lijē ɔ'dɔkɔ tilende tiyi."

21 Tine bo ēnyi kileki dɔmo, iya te, "Iya ni ti löndö ma ga na rɔ ya naga nime lijē ame ga kuwö lende 'ba Boko'ba kinda'ba ndɔbɔ mo ne."

*Yësu Oga Pïwu**(MT 8:23-27; MK 4:35-41)*

²² Mi kada ma dɔ kɔtɔ mɔtɔ na Yësu kënyï kiya zi bɔ kɔsɔ gɔ bo ga, bo iya te, “Ënyïke dumuke gönyï pöpö ma 'dë.” Kina lijë këki ngï mï sorope tari.

²³ Di mï sorope 'deni yayi na tö'dö kinda'ba bo ngï. Tine na lili pïwu ki'di dönï ngï mini ki'di toso gönnï mï sorope kinda ngï rɔ tolë zinnï.

²⁴ Kina bɔ kɔsɔ gɔ bo ga kari kindinï bo, iya te, “Nere, nere, dëdï 'deni dölë.”

Kina bo kënyï ngï torɔ bo kamo dɔ lili ni ti mini kikagba nima. Kina pïwu tönë kölu ngï me'de, bi ko'dɔ ngï liwo.

²⁵ Kina bo kënyï kititi bɔ kɔsɔ gɔ bo ga, bo iya te, “Kpe nime gɔ wa'di na ki'dike dɔye dë gɔ tigo ma?”

Tine lijë ngï pili rɔ tikere wa nima igayi lijë 'deni, na lijë kebe tititi rönnï, iya te, “Bɔ nime wa'di ga na? Bo embe pele nge dɔ lili ni ti mini, uwö dɔ bo ngï.”

*Nöki Ni Ti Ba'do**(MT 8:28-34; MK 5:1-20)*

²⁶ Lijë umu ngï kömö mï dɔyayi 'ba bɔ löwö mï Gerasa ame kebe gönyï pöpö nima rɔ ma koriya ti Galilaya ne.

²⁷ Kina ɔdɔ Yësu këki ngï di mï sorope yɔ na dɔ bo kondɔsɔ ngï ti bɔ nöki mɔtɔ 'ba mï gawo nima. Bɔ nima oloma 'deni kɔmɔ kɔɔ konzi kinza kusu a mɔtɔ rɔ bɔngɔ, kö'dö dë gbï rö. Bi loma mo nburu mï löngö dögö.

²⁸ Kina ɔdɔ bo ko'ja Yësu 'deni tine bo ako ngï kila'ba bëri ndï Yësu bo kulöri rɔ ma kembe, kiya

te, “Wa'di 'bī tō nī Yēsu kole 'ba Boko'ba tigo dō kiteli nime? Moma'jo rōma zīyī, kinza kodo gomō dē rōma.”

²⁹ Bo iya tara rōmōyī Yēsu ilende 'deni zi nōkī nima 'dō kita'ba yaga di dō bo. Pa mōlo nōkī nima ēdī nduwē rō tonḅenḅe bo. Omba zingiri pele ndī bo ga ti kōzī bo 'dō kogbō bo bēri bo ō'bō ḅgī tīyēyī wa naga nime yaga di rō bo. Kina nōkī nima koto bo ḅgī toloma yī mōkō.

³⁰ Yēsu ititi bo, iya te, “Mōyī yī rō yē?”

Bo iya te, “Mōyī ma rō tīndī.” Bo iya tara rōmōyī nōkī nima kila'ba dō bo ne rō laki.

³¹ Kina nōkī naga nima kēnyī koma'jo rōnnī ḅgī zi Yēsu kinza bo koga lijē dē koto mī gō kalo kinza kota bīcī mo dē tōnē.

³² Tīndī 'ba ba'do 'ba liḅo ma konzi ēdī tonyo kpēnnī ndī dōku yayi. Kina nōkī koma'jo rōnnī ḅgī zi Yēsu 'dō koja lijē kari kila'ba dō ba'do naga nima. Kina bo kodo kpamo ḅgī zīnnī.

³³ Kina odo nōkī tōnē ga lijē kita'ba 'deni di dō bo nima tine lijē ari kila'ba ḅgī dō ba'do tōnē ga. Na dotumu tōnē kembe ḅgī pili dō riḅa kulōru di bi kuliḅi 'ba dōku nima kila'ba kote dōnnī mī pōpō.

³⁴ Kina odo bō koda ba'do naga nima koḅgō 'deni tara tine lijē iriḅa ḅgī ti lende mo kari kiyēlē mī gawo kpaki kebe gō nyaka.

³⁵ Kina bilaka kōlo ḅgī kari tonḅgō odo nima ko'dō rōnī ne. Kina odo lijē kari kōmō 'deni zi Yēsu yayi tine lijē ari ko'ja bō tōnē nōkī kita'ba 'deni yaga di dōmo koloma 'deni bi ndī Yēsu yayi kusu bōḅgō 'deni rōnī dōmo kele 'deni. Kina lijē ḅgī rō tikere.

36 Lijë ame ga ko'ja tileŋo bo nöki nima ne na kebe bi tiyëti gomo zinni.

37 Kina lijë bilaka 'ba Gerasa mo naga nima kilende ngi zi Yësu 'do kënyi kari yaga di mi dɔyayi 'bënni römöyi tikere abo a'da lijë 'deni. Kina Yësu kënyi ngi këki mi sorope kari abo.

38 Bo tönë nöki kita'ba di domo ne oma'jo rönï zi Yësu tégë 'do Yësu ki'di bo kari tinni. Tine Yësu ileki bo, iya te,

39 "Ileki kari liŋo 'be 'do këyëti wa ame Boko'ba ko'do kulöwö ziyi ne."

Kina bo tönë kari ngi koloma ro tiyëlë wa ame Yësu ko'do kulöwö zi bo ne kote mi gawo nima.

*Nyiti Titi Ti 'Ja Kosa Ro Bɔŋɔ 'Ba Yësu
(MT 9:18-26; MK 5:21-43)*

40 Kina odo Yësu kileki 'deni kömô kapa pöpô ma tönë tine tindï ama ga yayi ne ngi pili ti mi këyi turë do bo römöyi lijë ëdi molo ro toda bo.

41 Kina bo mato ro Yayiro ro bo do rö 'ba mötu kako ngi kila'ba bëri bi ndi Yësu, koma'jo ro bo zi Yësu 'do kari ti bo liŋo abo.

42 Römöyi nyiti koto kpöki abo 'deni mbiri ro doti komo koo mo 'deni kozo 'butë domoriyô tara dökï'di mo ëdi ko'do 'deni ngi togba rönï.

Di go kori 'deni yayi na tindï komami rönï ngi aa za 'do tidiri Yësu.

43 Tine 'ja mato yayi roma ö'bö ngi nburu tolo di romo komo koo mo 'deni 'butë domoriyô. Loko ote do yamo 'bëni ga 'deni zi bo wowo ni tine ma koto mato mo ileŋo ni de du te.

44 Kina loko kako ngi kebe go Yesu loko kosa kpa bonjo 'ba ro bo. Kina roma 'beni tone ko'bo ngi nburu tolo di roni ne koke kpeni ngi.

45 Yesu ititi, iya te, "Ye na kosa roma?"

Lije pili andi gomo. Kina Pitoro kenyi kileki kiya zi Yesu, iya te, "Nere, bilaka na me komomi ronni kedii kitiri pili kari royi yayi, tine ti kititi 'bowu tara ro ma totondo mo ga?"

46 Tine Yesu ileki domo iya te, "Boto to ne osa roma 'deni romoyi mikali go tigo ma kodo di mi yida roma."

47 Kina odo 'ja tone konjo 'deni loko inza kari ngi liwo tine na loko kako ngi ti ro kil'e'di loko kila'ba beri bi ndi Yesu. Kina loko kiyeti go ame loko kosa ro bonjo 'ba Yesu na kilejo ni ne ngi pili zi bilaka konzi naga nima.

48 Kina Yesu kileki kiya zini, iya te, "Nyiti ma, ti'di doyi go tigo ma na kilejo yi 'deni. Ari ti, ti mi keyi."

49 Kota Yesu kedii gba tilende te tine na bo moto komo ngi di lijo 'ba Yayiro bo do ro 'ba motu tone, iya te, "A 'ba nyiti 'bi tone enye 'deni. Kinza koma'jo bo komo kiyandi nime de kpe."

50 Kina odo Yesu kuwo tara tine bo iya zi Yayiro, bo iya te, "Kinza kere de, i'di doyi go tigo ma kina ti kindiji ni ngi."

51 Kina odo bo kari komo 'deni lijo 'ba Yayiro yayi tine bo ola boto de kodo ti bo go toku nima, tine nge ro Pitoro ni ti Yowani ti Yakoba ti 'bu 'ba nyiti mo nima ti ma mo.

52 Bilaka ama ga pili yayi ne edi bi mono do toku tome kuwu ti koko. Yesu ilende zinni iya te, "Udumoke, loko ole de ro tole, to'do na."

⁵³ Kina lijë kögö bo ngi ro laña römöyï lijë ikali loko ölä 'deni ro tölä.

⁵⁴ Kina Yësu kinda'ba közi töku tönë ngi kidëki, kiya te, “Nyiti ma, ënyï toro.”

⁵⁵ Kina didi ni kileki ngi loko kënyï toro.

Yësu iya zïnni 'do ki'di akonyo zi nyiti nima.

⁵⁶ Tine 'bu mo ni ti ma mo oto ngi ro gönni. Kina Yësu kose gomo ngi zïnni kinza lijë kiya lende 'ba wa nime ko'do röni ne dë zi boto moto.

9

Laja 'Ba Ya Ma 'Butë Domoriyö (MT 10:5-15; 14:1-12; MK 6:7-29)

¹ Yësu idëki bo kösö go bo ga ma 'butë domoriyö pili bi koto kina bo ki'di közi kakpa 'ba toga nöki ti tilenjo roko'o ngi zïnni.

² Kina bo koja lijë ngi kari tuwöwö laja laka 'ba Boko'ba gbï tilenjo roko'o.

³ Bo ose zïnni te, “Kinza kogbake oto dë tiye mi lingere nime. Ala bo ro përi ala mbo'da 'ba kpassi ala akonyo, ala girisi ala bonjo kolo moto kinza kogbake dë tiye.

⁴ Linjo moto ame kodoke 'deni teyi olomake nge bina nbö kënyike di mi gawo mo to nima.

⁵ Gawo ame ga bilaka mo ga kilagi ye ne odoke yaga kpa reki mo kombake lupu 'ba bi 'bënni nima yaga di ndiye ro lömu rönni.”

⁶ Kina bo kösö go bo naga nima kënyï ngi domo tilingere ro go linjo tuwöwö laja laka gbï tilenjo roko'o.

⁷ Kina odo nere Erode kuwö lende nima këdi ko'do röni ne 'deni tara tine lende mo ilikö ngi

do bo römöyï ya mato ga iya te Yowani na koja 'deni di mi tölë.

⁸ Ya mato ga iya 'bënni te Eliya na kodo 'deni. Kina gbï ma konzi mato ga iya te bo kumë lende 'ba Boko'ba ma molo tönë ga ma koto mato na ma kodo 'deni 'böwu di mi tölë.

⁹ Tine Erode iya te, “Ma na mi'di koke do Yowani, ne bo ma yala mo na me 'böwu mëdi muwö lende mo ne?”

Tine bo ö'bö nduwë titeri 'do to'ja kinë Yësu.

Yësu I'di Akonyo Ko'bo Bilaka Kuluku 'Butë Bi 'Butë

(MT 14:13-21; MK 6:30-44; YN 6:1-14)

¹⁰ Kina do bo kösö go Yësu ga kuyi dönni 'deni di mi lingere 'bënni nima tine lijë oloma ngi ro tora go wa ame ga lijë ko'do ne zi bo. Kina bo kototo lijë nge ro dönni kari ti bo mi doyayi mato kidëki ro Betesayida.

¹¹ Tine tindï naga nima ikali gomo ngi na lijë kënyï kosi ngi kari gönni yayi. Bo urë dönni ti mi këyï kina bo koloma ngi ro tiya lende 'ba nere löbu 'ba Boko'ba zinni. Kina bo kileño ya ame ga 'do kileño ne ngi.

¹² Mi doköpiyari 'deni na ya ma 'butë domoriyö ma 'ba bo mo tönë ga kako zi bo kiya te, “Oja bilaka naga nime kari 'do lijë kari koma akonyo gbï ti bi 'ba tö'dö zinni di mi liño mato ga ma ngosingösi bine römöyï ze dedike yi mökö.”

¹³ Bo ileki domo zinni, bo iya te, “Kpe na 'do ki'dike oto ga zinni.”

Lijë ileki domo zi bo, iya te, “Dëdi nge ti mangolo'bo muyi bine ti kenze riyö. O'doko go dari dugö akonyo zi tindï konzi naga nime?”

14 Bilaka naga nima yayi bɔtɔni 'beri rɔ dɔnni ɛdi ɳbɔ kɔzɔ kuluku 'butɛ bi 'butɛ (5,000) tara.

Tine bo ɛnyi kileki zi bɔ kɔsɔ gɔ bo naga nima, bo iya te, "I'dike lijɛ pili rɔ gɔnni koloma bɛri rɔ dɔtumu, rɔ kuluku rɔ kuluku."

15 Bɔ kɔsɔ gɔ bo ga o'dɔ ɳgi tara na bilaka tɔnɛ ga koloma ɳgi pili bɛri.

16 Kina bo kogba maɳgɔlɔ'bɔ muyi ti kenze riyo mo tɔnɛ ga ɳgi bo kombi kɔmɔ bo mitɔrɔ, bo ko'dɔ yɛɛ'di mo bo konye yimo ɳgi ki'di zinni 'dɔ lijɛ kari koza zi bilaka naga nima.

17 Kina bilaka naga nima pili konyo ɳgi kitɛkpɛ lijɛ. Kina bɔ kɔsɔ gɔ bo ga kari kutɔ'du kɔsɔ ma kileke bɛri mo ga ɳgi koso mi kee 'butɛ dɔmorio.

*Kole 'Ba Bilaka Lesi Yɛ Na?
(MT 16:13-28; MK 8:27-9:1)*

18 Mi kada ma dɔ kɔtɔ mɔtɔ ko'ja Yɛsu ni kɛdi to'dɔ mɔtu rɔ dɔnni ti bɔ kɔsɔ gɔ bo ga na bo kɛnyi kititi lijɛ, iya te, "Bilaka iya ma rɔ yɛ?"

19 Lijɛ iya te, "Ya mɔtɔ ga iya yi rɔ Yowani bɔ bapatisi, mɔtɔ ga iya yi rɔ Eliya, tine ma konzi mɔtɔ ga iya te bɔ kumɛ lende 'ba Bɔko'ba ma molo tɔnɛ ma kɔtɔ mɔtɔ na kɛnyi kɔdɔ 'deni di mi tɔlɛ."

20 Bo iya te, "Ne kpe ma 'beye iyake ma rɔ yɛ?" Pitɔrɔ ileki dɔmo iya te, "Ni na rɔ Kurisitɔ mo tɔnɛ Bɔko'ba kɛdi koja ne."

21 Tine bo ɛnyi kose gɔmo kitigo zinni kinza lijɛ kiya dɛ zi bɔtɔ ma kɔtɔ mɔtɔ.

22 Bo iya te, "Kole 'ba bilaka lesi ti kombi gomo rɔ mbɛmbɛ, lɔbu ni ti bɔ akumu ni ti bɔ kɔmɔ kiyandi 'ba kɔ'du ki'di ni ti kilagi di rɔ bo kupɔ

bo. Tine mi tö'dö dö mota bo ti kënyī 'deni kodo yaga di mi tölē.”

²³ Kina bo kënyī kiya zi bilaka naga nima pili ro gomo, bo iya te, “Boto ame ko'doko töso goma ne, i'dike bo komba go bo zi gbagba bo, bo kombi gomo abo, bo köso goma pele nbö mi tölē.

²⁴ Römöyī ame kiteri tomö didi bo ne ti kupö ngi. Tine ame kupö didi bo go lende ma ne ti komö ngi.

²⁵ Wa'di na ti ni motö ko'ja di gomo odo komomi doliŋo löbu nime pele pili ziyi tine kupö didi yi?

²⁶ Bo ame koga kpëni goma gbī ti lende ma nime ne kole 'ba bilaka lesi ti koga kpa bo gbī tara gomo mi kada 'ba tako abo ame bo këdi kako 'deni ti tigo dö kiteli 'ba 'bu bo gbī ti 'ba malayika 'ba Boko'ba ne.

²⁷ Ro ma laka miya ziye, motö ga di mi löngö ma këdi korö naga nime inza kinene töle titi gba kota kinza ma lijë ko'ja nere löbu 'ba Boko'ba nime de ngi titi du ti kömönni.”

Kinë Yësu Uyī Rōnī

(MT 17:1-8; MK 9:2-8)

²⁸ Kozo tö'dö dö modöomota 'deni tara di pötö lende nime bo kiya ne tine na bo kogba Pitorö ni ti Yowani ti Yakoba kari ti bo dö döku turo tilende ti Boko'ba.

²⁹ Ko'ja bo këdi 'deni yayi na komö bo kuyi rōni ngi bōngö 'ba ro bo kaŋmi köbö yaga kozo turo kunyi.

³⁰⁻³¹ Kina bilaka riyö motö ga Musa ni ti Eliya kodo ngi ti bi kopö 'ba mitoro koloma ro tilende

ti bo gɔ ako'dɔkɔ 'ba Bɔko'ba ame bo kɛdɪ kote 'deni ŋɪ ko dɔ 'bɔ mo ti tɔlɛ abo mɪ Yerosalema.

³² Pitɔrɔ ni ti lɛpɪ bo ama ga ɛdɪ 'deni bi tɔ'dɔ. Kina ɔdɔ lijɛ kɔŋgɔ bi tine lijɛ o'ja bo ŋɪ kɛdɪ 'deni mɪ bi kɔpɔ abo ti bilaka riyɔ kɛdɪ kɔrɔ ŋgila bo.

³³ Kina ɔdɔ ya naga nime kɛdɪ ko'dɔ 'deni tari kola ŋge rɔ Yɛsu na Pitɔrɔ kɛnyɪ kiya zi Yɛsu, iya te, “Nɛre, ele sowa ame dɛdɪ 'deni bine ne. I'di dubɔ ŋgɔŋgɔbɔ mota, kɔtɔ ziyɪ kɔtɔ zi Musa kɔtɔ zi Eliya.” Tine wa nime bo kɛdɪ kiya ne bo ikali dɛ.

³⁴ Kota bo kɛdɪ gba kilende yɔ na polɪ kutu'bɔ lijɛ ŋɪ tine Pitɔrɔ ni ŋɪ rɔ tikere.

³⁵ Birɔ udu di mɪ polɪ nima, iya te, “Ame na rɔ kole ma ame migeli 'deni, uwɔke dɔ bo.”

³⁶ Di pɔtɔ lende nime lijɛ o'ja Yɛsu na 'deni ŋge kola kutu bo yayi. Lijɛ ya mota naga nima usu dɔ lende nime kɔ'bɔ ŋge rɔ gɔ rɔnnɪ. Lijɛ iyɛti gɔ wa nime lijɛ ko'ja ne dɛ zi bɔtɔ ma kɔtɔ mɔtɔ mɪ kada naga nima yayi.

*Kole Mɔtɔ Ti Nɔkɪ Dɔmo
(MT 17:14-23; MK 9:14-32)*

³⁷ Mɪ bi kɛzɛ ma di gɔmo lijɛ kɛkɪ 'deni bɛrɪ di dɔ dɔku nima na tɪndɪ ma konzi kako ŋɪ zi bo.

³⁸ Kina bɔ mɔtɔ di mɪ lɔŋgɔ tɪndɪ naga nima kuwɔwɔ dɔ bo, kiya te, “Nɛre, moma'jo rɔma ziyɪ, oŋgɔ kole ma nime rɔmɔyɪ bo na ŋge kɔtɔ kpɔkɪ rɔ kole zɔ.

³⁹ Nɔkɪ ɔ'bɔ tɔŋma bo ki'di bo kulɔrɪ ku'du bo bɛrɪ kɔtɔ bo, surupu kɔ'bu di kpa bo. Kina kɔ'bɔ 'deni ŋɪ ŋburu ti bo kola bo dɛ yɔ kɛdɪ ko'dɔ 'deni ŋɪ 'dɔ tiyɔlu bo.

40 Kina me pa bine mititi bo kösö göyï ga 'do koga yaga di domo tine lijë o'bo dë."

41 Yësu iya te, "Kpe bo titi ma le'jete nime, kpe wa kinza ki'di dönni dë laka gɔ lende ma, bo lende kënyë naga nime, 'do mö'bö ñbö tiye nyanya ga togbo dökï'di ma di zi gomɔ 'be? O'de kole 'bi nima dayi te."

42 Tine ko'ja kole mo nima kedi kako na nöki mo ku'du ngi beri koto. Kina Yësu kamo ngi do nöki nima kileño kole tönë ngi ki'di zi 'bu mo.

43 Kina lijë pili koto ngi ro gönni di zi tigɔ löbu 'ba Boko'ba.

Ko'ja wa ame ga Yësu ko'do ne lende mo kigayi bilaka naga nima 'deni gba tara tine, na bo kileki kiya zi bo kösö gɔ bo ga, bo iya te,

44 "Lende nime medï mo'do tiya mo ziye ne uwöke laka. Ti ki'di kole 'ba bilaka lesi közi bilaka."

45 Tine bo kösö gɔ bo ga ikali mi 'jo 'ba lende nime dë. Usu domo 'deni di zinni kinza lijë kikali ra. Kina lijë kere ngi tititi bo gɔ lende mo.

*Yë Na Ro Do Kiteli?
(MT 18:1-5; MK 9:33-40)*

46 Kowasa u'du roni ngi mi löngö bo kösö gɔ Yësu ga gɔ lende 'ba yë na ro löbu di mi löngö lijë.

47 Yësu ikali meri 'benni nima na bo kogba kole titi mato ngi ki'di korɔ ngila bo,

48 na bo kiya zinni, bo iya te, "Bo ame kota kole ma titiyi kozo a nime te ro ñba dömyï ma, ma na bo kota 'deni. Kina bo ame kota ma ro ñba bo ma koja ma nime na ma 'deni gbi bo kota. Bo

ame wötī titiyi di mī lōnggō ye ne bo na rō löbu ma dō kiteli.”

⁴⁹ Yowani iya te, “Nere, do'ja bō mōto koloma toga nöki ti möyi yī kina diya zi bo kinza bo ko'dō dē kpe rōmöyi bo inza rō ma kōto mōto di mī tumu ze nime.”

⁵⁰ Yēsu ileki dōmo, iya te, “Kinza kotake gō to'dō mo dē di zi bo rōmöyi bō ame ko'ji ye dē ne bo na rō 'beye.”

Somorona Ilagi Yēsu

⁵¹ Kina odo kada 'ba togba Yēsu kari mītoro kēdi 'deni ngōsi tine na bo kinda'ba kori Yerosalema ngi.

⁵² Bo oja bō laja kari dogba kōmo bo mī dōliṅo mōto 'ba Somorona tilenjo bi ndō koda bo.

⁵³ Tine bilaka mo ga o'doko lende abo dē rōmöyi bo ēdi kari Yerosalema.

⁵⁴ Kina odo bō kōsō gō bo ga Yakoba ni ti Yowani ko'ja lende nime te na lijē kititi bo, iya te, “Nere, o'doko zize gō didēki pa'do di mītoro kote dōnni yaga?”

⁵⁵ Tine Yēsu uyī kōmo bo kamo dōnni,

⁵⁶ kina Yēsu ni kari ngi nduwē mī dōliṅo mōto.

⁵⁷ Ko'ja lijē kēdi kilingere rō gō kori na bō mōto kako kiya zi Yēsu, iya te, “Ti mōsō ngi nduwē göyi ṅbō bi tō ame kēddi kari pele teyi.”

⁵⁸ Yēsu ileki dōmo iya te, “Kiraba ni pele ēdi ti gö 'bēnni ga, kina yali ni gbī ēdi ti rō 'bēnni ga. Tine kole 'ba bilaka lesi inza 'ba bo ti bi mōto ame gō bo ko'ba dō bo teyi tindawo rō bo.”

⁵⁹ Bo iya zi bō mōto te, “Ösō gōma.”

Tine bo nima ileki domo, iya te, "I'di mari musu 'bu ma titi."

⁶⁰ Yēsu iya te, "Ola töku ni kusu töku lēpi nni ga, tine ni 'bēyi ari tuwöwö laja 'ba n̄ere löbu 'ba Boko'ba."

⁶¹ Kina gb̄i bo m̄oto ako kiya te, "Ti mösö göyi n̄ere. Ne dögba mo i'di ma titi mileki tumötö ya e'be ze ga."

⁶² Yēsu ileki domo zi bo, iya te, "Bo ame ki'di közi bo 'deni kumu kara kënyi kebe 'böwu kuyi komo bo yi'böwu ne o'bo laja 'ba mi n̄ere löbu 'ba Boko'ba nime dē."

10

Laja Koja 'Ba Bo Laja

¹ Di pötö mo na n̄ere Yēsu kigeli ya m̄oto ga kuluku koto koto domo 'butē riyö. Kina bo koza lijē ngi koja kari ro riyöriyö dögba komo bo mi gawo ti go bi ame ga pili bo kedi ko'do tari teyi ne.

² Bo iya te, "Wa 'ba kpa dolili nime ngi kpaya tine bo ndobo 'ba romo ga onzi dē. Ititike bo n̄ere bo domo 'do bo koja bo ndobo mi nyaka abo nime.

³ Arike, med̄i moja ye 'deni ngi tara kozo kamölö mi lönggö wöliwöli.

⁴ Kinza kogbake makpoto ala mbo'da 'ba kpasi ala wari dē teyi. Kina kinza karoke dē d̄oye kilēyi tumötö boto di go kori.

⁵ Liṅo ame kēddi kodoke teyi, dögba mo iyake te, 'Lende këyi kedi mi liṅo nime.'

⁶ Kina odo bo lende këyi kedi yayi lende këyi 'be nima ti koloma domo. Ne odo kinza e'be ti kileki ziye.

⁷ Liṅɔ ma kɔtɔ tɔ mo nima kɔɔke 'deni teyi ne na ṅge kolomake teyi, konyoke kuwēke ɔtɔ ame ga lijē ki'di ziye. Römöyī bɔ ndɔbɔ ɔ'bo ṅgī to'ja bi gomɔ 'ba rɔ bo. Ne kinza kebeke dē bi tolɔlɔ rɔ gɔ liṅɔ.

⁸ Gawo ame ga kɔɔke yīmo ko'dɔ ye laka ne, onyoke a ma lijē ko'de kɔmɔye.

⁹ Kina ileṅoke bɔ rɔkɔ'ɔ ame ga kēdī yayi ne. Iyake te zīnnī, 'Nere löbu 'ba Bɔko'ba ēdī 'deni ṅɔsi tiye.'

¹⁰ Ne gawo ame ga kɔɔke yīmo kilagi lende 'be, ɔrɔke mī zana mo yayi kiyake te,

¹¹ 'Lupu 'ba mī gawo 'be nime ame pele kunzö rönī ndīze ne ti domba yaga rɔ lömu rɔye. Tine omerike, ṅere löbu 'ba Bɔko'ba ēdī 'deni ṅɔsi.'

¹² Rɔ ma laka miya ziye, mī kada 'ba burē mī Bɔko'ba ti kēyī rɔ mbēmbē rɔ Sodomɔ di dɔ 'ba gawo mo tɔ nima.

Bu'bu

(MT 11:20-24)

¹³ Bu'bu zīyī Korazina, kina bu'bu gbī zīyī Betesayida. Ma kiya te gɔ kɔtɔ naga nime ko'dɔ mīye ne na kēdī ko'dɔ ra mī Tura ni ti Sidona dēne bilaka mo ga ɔtɔ dönnī 'deni di mī lende kēnyē kolɔ bɔṅgɔ 'ba monɔ kosa buruku rönñī rɔ akileme 'ba dɔ kɔtɔ.

¹⁴ Mī kada 'ba burē kada mɔtɔ Tura ni ti Sidona na ti mī Bɔko'ba kēyī rɔmo rɔ mbēmbē di dɔye.

¹⁵ Ne nī 'bēyī Kaparanoma, o'dɔkɔ 'deni tombi rōyī ṅbō mītɔrɔ? Inza du tara ti ku'du yi kileki bēri mī Gehena."

¹⁶ Yēsu ēnyī 'böwu gbī kiya zi bɔ kösö gɔ bo ga, iya te, "Bɔ ame kuwö dɔye, uwö dɔma 'deni gbī.

Bo ame kilagi lende 'be ilagi ma 'deni gbi. Kina bo ame kilagi ma ne ilagi bo ma koja ma nime 'deni gbi."

Tileki 'Ba Bo Laja

¹⁷ Ya kuluku koto koto domo 'butë riyö tönë ga ileki ngi ti tiliya, iya te, "Nere, ti möyi yi nöki ni kpaki uwö doze ngi."

¹⁸ Yësu ileki domo zinni iya te, "Mo'ja Satani 'deni kedi kila'ba kako beri di mitoro koro toro kunyi.

¹⁹ Mi'di kazi kakpa 'deni ziye tututu do murë ni ti nyi, ta'da Satani bo ya kembe tönë. A moto inza ko'do ye.

²⁰ Ne kinza kolomake de ro lonjo go ame nöki kuwö doye 'deni ne. Tine olomake ro lonjo go ame kugu möyi ye 'deni mi doyayi 'ba mitoro ne."

²¹ Mi kada mo nima Yësu ngi lo ro lonjo ti Nyi Koto Laka kina bo kenyi kiya te, "Milëlu yi 'bu ma, nere 'ba do mitoro ni ti doyayi romöyi wa ame kusu domo di zi bo akikali ni ne ileme 'deni zi ma kinza kikali oto de naga. Yëë, nere, o'do e'bi 'deni tara go mi keyi 'bi."

²² Bo ileki zinni iya te, "'Bu ma i'di a pili 'deni zo, tine boto ikali ma kole de, 'bu na nge koto kikali abo. Kina boto ikali 'bu de gbi tine kole na nge kikali abo ti ya ame ga bo kigeli 'deni tileme 'bu bo teyi ne."

²³ Kina Yësu kuyi komo bo kiya nge zi bo kosö go bo ga, bo iya te, "Kpe ame ga ko'jake wa naga nime keddi kongoke ne kpe na ti yeyi.

²⁴ Ro ma laka miya ziye, bo kumë lende ma molo tönë ga ti bo dolinjo ma konzi iteri 'do to'ja

wa naga nime kēddi koŋgoke ne tine lijë o'ja dē. Lijë iteri 'dɔ tuwö wa naga nime kēddi kuwöke ne, tine lijë uwö dē.”

Akokonyi 'Ba Somorona

²⁵ Bɔ kɔmɔ kiyandi 'ba kö'du ki'di ako ti akititi toko kpa Yēsu timo, iya te, “Bɔ kɔmɔ kiyandi, wa'di na gɔ mo'dɔ 'dɔ mēdi ti didi ma ŋburuŋburu?”

²⁶ Yēsu ileki dɔmo iya te, “Wa'di na kugu mi kö'du ki'di 'ba Boko'ba, kina idēki tondo?”

²⁷ Bo iya te, “Ɔ'ɔ ɲere Boko'ba 'bi ti dōki'di yi pili ti didi yi pili ti tigo 'bi pili ti meri 'ba dōyi pili. Kina ɔ'ɔ lēpi yi mɔto gbɛ kɔzo ame kɔ'ɔ yida rōyi ne tara.”

²⁸ Yēsu iya te, “Ileki dɔmo 'deni laka rɔ ma kodɔrɔ. O'dɔ kɔzo a nime te kina ti kididi ŋgi rɔ ŋburuŋburu.”

²⁹ Tine bɔ nima o'dɔkɔ tileme rɔ bo rɔ bɔ lende laka, kina bo kēnyi kititi Yēsu 'böwu kiya te, “Yē na rɔ lēpi ma?”

³⁰ Kina Yēsu kēnyi kileki dɔmo ti dɔŋgala nime, iya te, “Bɔ mɔto ēnyi di Yerosalema kēdi kari Yereko. Kina bɔ akolo mɔto ga kota kpa bo ŋgi komba bo kolo bɔŋgɔ abo ga kola bo rɔ korɔ'bo bēri bina.

³¹ Tine bɔ akumu mɔto ēdi kari gbɛ kebe gɔ kɔri mo nima. Bo o'ja bɔ tōnē yayi na bo koga abo ŋgi di rɔmo kebe mōkō.

³² Kina lēwi mɔto kako gbɛ kōmō bi nima ko'ja bɔ tōnē, kina bo koga abo ŋgi gbɛ kebe mōkō.

³³ Tine bɔ Somorona mɔto ame kēdi kudō kebe gɔ kɔri nima na kako kōmō dɔ bɔ tōnē. Kina

ɔɔɔ bo ko'ja bo nima 'deni tara tine o'de lisa ngi kɔmɔ bo.

³⁴ Kina bo kari ngi kodo 'bu ti wɔwɔ kɔmɔ 'bɔŋɔ bo nima bo kolo kɔmɔ mo teyi. Bo ogba bo nima ki'di do akaca abo bo koto kari ki'di mi rɔ 'ba nba mɔto ma kpa kɔri nima yayi bo koŋɔ gɔmo.

³⁵ Mi doŋbo mo 'deni bo ɛnyi kogba girisi kopi zi bo do rɔ 'ba nba nima. Bo iya te, 'Oŋɔ gɔ bo nime laka, ɔɔɔ mɛdi mileki kebe bine ti mopi wa mɔto ame ga ko'do zi bo ne ngi pili ziiyi.' "

³⁶ Kina Yɛsu kileki kiya zi bo kɔmɔ kiyandi nima, iya te, "Ma komeri 'bɛyi di mi lɔŋgɔ ya mota naga nime, bo ma yala na rɔ lɛpi zi bo nima bo akolo komba ne?"

³⁷ Bo iya te, "Bo ama yimo kɛyi rɔ bo ne."

Yɛsu ileki zi bo, iya te, "Ari ko'do gbi tara."

Yɛsu Rɔ Nba Liŋɔ 'Ba Marata Ni Ti Mariya

³⁸ Kina ɔɔɔ Yɛsu ni kɛdi kari 'deni mi lingere 'bɛnni ti bo kɔsɔ gɔ bo ga tine lije ari kɔmɔ ngi liŋɔ mɔto na 'ja mɔto yayi mɔyi mo rɔ Marata kota lije ngi rɔ nba.

³⁹ 'Ja mo nima ɛdi ti lɛmi ni mɔyi mo rɔ Mariya. Kina Mariya koloma 'bɛni ngi kɔ'bɔ bi ndi Yɛsu tuwɔ wa ame ga bo kɛdi kiya ne.

⁴⁰ Tine Marata gɔ do kulɔ 'bɛni ame ndɔbo nbanji doni ne na lɔko kari ngi kiya zi Yɛsu, iya te, "Nere, lende ko'do 'ba lɛmi ma nime lɔko kola ma kutu ma bi ndɔbo ne o'do ɔto dɛ ziiyi? Oja lɔko dɛ kako tokonyi ma?"

⁴¹ Nere Yɛsu ileki zini iya te, "Marata, Marata, ni 'bɛyi ngi ti dɔki'di kombi rɔ meri gɔ wa ma konzi,

⁴² ne onḡo wa koto na nḡe ko'doko di ziyi. Mariya na kigeli 'bēni 'deni ro ma laka mo kina inza kogba kpe yaga di zini."

11

Mötu Ko'do (MT 6:9-13; 7:7-11)

¹ Mi kada ma do koto moto Yesu kedı ro to'do motu di bi moto yayi. Kina odo bo kote 'deni tine bo kosö go bo ma koto moto ako kiya zi bo, iya te, "Nere, iyandi ze ti to'do motu kozo 'ba Yowani ame kiyandi bo kosö go bo ga ti motu ne."

² Bo enyi kileki kiya zinni, bo iya te, "Odo keddi kumotuke iyake te, "Bu ze moyi yi ko'bo ro ma koro. I'di nere lobu 'bi kako.

³ Oja go akonyo 'ba mi kada ma do koto nduwē zize.

⁴ Ola ze go lende kenyē ze ga romoyi dola ya ma pili kirasi lende zize naga. Tine kinza koto ze de mi bi 'ba akiyozo.' "

⁵ Kina bo kenyi kiya dongala nime zinni, bo iya te, "Odo bo moto kedı ti bo pori bo kina bo kenyi kari teyi mi zana korondo kideki kiya te, 'Bo pori ma, i'di mangolo'bo mota zo,

⁶ nba ma moto omö 'deni roma 'de yayi. Kina me minza ti oto ti'di mo zi bo tonyo mo.'

⁷ Kina bo ma tone 'deni ro ne kenyi kileki domo, iya te, 'Kinza kogba doma de, ulöli kpadori 'deni teyi do'do 'deni beri ti boyi ma ga. Menyı de kpe toro 'do ti'di oto ziyi.'

⁸ Ro ma laka miya ziye, odo bo kenyi de pele toro ti'di mangolo'bo go lende 'ba pori 'benni ma mi longo lije, ne go ame bo nima kedı kideki nḡi

nduwë rɔ atiri ne bo ti kënyï ngï tɔrɔ kogba ki'di zi bo rɔ mbëmbë kɔzɔ ma bo ko'dokɔ tara.

⁹ Kina me mëdi miya ziye, ititi kina ti ki'di ngï zïyï. Oma kina ti ko'ja ngï. Ukökö kina ti kurögö kpadöri ngï zïyï.

¹⁰ Römöyï lijë ame ga pili kititi ne i'di ngï teyi. Lijë ame ga pili koma ne o'ja ngï. Kina zi ame ga kukökö ne urögö ngï.

¹¹ Ni 'bu ma yala na ɔɔɔ kole 'bï kïdëkï kenze kënyï kogba za rɔ murë na ki'di teyi?

¹² Ala ɔɔɔ kole kïdëkï 'bö törü kënyï kogba za rɔ nyï na ki'di teyi?

¹³ Ne ɔɔɔ kpe ame rɔ bɔ lende kënyë ne kikalike ti'di a ma laka zi kole 'be ga kɔzɔ a nime te tine rɔ ma laka 'bu ye ame mïtɔrɔ ne ti ki'di 'ba bo Nyï Kɔtɔ Laka ngï zïnnï lijë ame ga kititi di zi bo ne.”

Yësu Ni Ti Bezebola
(*MT 12:22-30, 43-45; MK 3:20-27*)

¹⁴ Yësu ëdi toga nöki mɔtɔ ame kudödu kpa bɔ mo 'deni teyi ne. Kina ɔɔɔ kita'ba 'deni yaga di dɔmo tine na bɔ mo tönë kpamo kudödu pa teyi ne kënyï ngï tilende. Kina lende mo kigayi tïndï naga nima ngï.

¹⁵ Tine ya mɔtɔ ga di mi löngö tïndï nima iya te, “Bo ëdi koga nöki naga nima ti közi kakpa 'ba Bezebola jere 'ba nöki ni.”

¹⁶ Tine ya mɔtɔ ga iyɔzɔ bo kititi bo to'dɔ gɔ kɔtɔ ame 'dɔ kileme Boko'ba na koja bo ne.

¹⁷ Yësu ikali meri 'bënnï nima 'deni mɔlo na bo kiya te, “Döliŋɔ ame koza mïni 'deni to'dɔ ya rɔ gɔ rönï ne ti këyëyï rönï ngï. Kina kpa goli ame koza mïni to'dɔ ya rɔ gɔ rönï ne ëdi kita'ba ngï.

18 Kina me ɔɔ Satani koza mīni 'deni to'do ya ti gbagba nī doliŋɔ 'bēnni ti koro tondo? Mēdi miya te rōmōyī iyake te moga nōki ti kōzi kakpa 'ba Bezezebola.

19 Ne ɔɔ mēdi moga 'bama ti kōzi kakpa 'ba Bezezebola tine, lēpi ye naga nima ēdi koga 'bēnni ti wa'di? Ndoɔɔ 'bēnni nima na ti kodoro bici lende roye.

20 Kina me ɔɔ mēdi moga nōki ti kōzi kakpa 'ba Boko'ba ro ma laka nere löbu abo ako 'deni mi doyayi.

21 Koro ma kikalike bo tigo ame ti jama 'ba ya abo ga ndo toda bi timo di ro liŋɔ abo ne, abo ga oloma kö'bö te go bi mo.

22 Ne ɔɔ bo moto ame kembe kebe bo ne na kalo do bo ka'da bo kina ti kolo jama 'ba ya abo tōne ga bo kēdi koloma ro komo ne ngi koza abo tōne ga pili.

23 Bo ame ko'doko ma de ēdi ro ndo'ji tö. Kina bo ame kototo kpamo de tö ēdi 'ba bo tiyēyi yimo.

24 ɔɔ nōki kita'ba 'deni di do bilaka enyi kari mi goki toma bi 'ba ro kindawo zi bo. Kina ɔɔ bo ko'ja de tine na bo kēnyi kiya zi gbagba bo, bo iya te, 'Ti mileki mari mi rö ma nime mēnyi di yimo ne.'

25 Kina ɔɔ bo kako ko'ja kona yimo 'deni kiyija a mo ga laka

26 tine na bo kileki ngi kari ko'de nōki ma modomoriyö moto ga ame kēnye ngi ro do kiteli kebe bo ne. Kina lījē kako koloma ngi yayi. Tine na koso loma 'ba bo nima kēdi kēnye ngi kulöwö kiteli ma dogba."

27 Kina ɔɔɔ Yɛsu kiya lende nime 'deni te tine na 'ja mɔto kɛnyɪ kilende di mɪ lɔŋgɔ tɪndɪ naga nima, iya te, “Ma tɔ nime kɔyɔ yi ki'di mba kpɛyɪ ne na ti yɛyɪ.”

28 Bo ileki dɔmo iya te, “Ma rɔ dɔ kiteli mo lijɛ ame ga kuwɔ lende 'ba Bɔko'ba lijɛ ko'dɔ ŋgɪ tara ne na ti yɛyɪ.”

Bɔ Titi Ma Le'jete
(MT 12:38-42)

29 Kina ɔɔɔ tɪndɪ naga nima kɛdɪ kozoli rɔnnɪ 'deni nduwɛ teyi tine na Yɛsu kɛnyɪ kiya zɪnnɪ, iya te “Kpe bɔ titi ma le'jete naga nime ŋgɪ rɔ akɛnyɛ. Ebeke tititi akileme tine inza kileme du te ziye, ne ŋge kɔtɔ rɔ ma tɔnɛ 'ba Yona.

30 Kɔzɔ ame Yona rɔ akileme ma lɔbu zi bilaka 'ba Ninɛwɛ ne, kole 'ba bilaka lesi ti kɛdɪ gbɪ tara ziye kpe bɔ titi ma le'jete naga nime.

31 Mɪ kada 'ba burɛ 'ja bɔ dɔliŋɔ 'ba Seba tɔnɛ ti kɔrɔ kɔmɔ kitɪ 'ba burɛ todɔrɔ bɪcɪ lende rɔye kpe bɔ titi ma le'jete nime. Rɔmɔyɪ lɔko ako tɔnɛ ŋbɔ rɔ ma kɔwɔ di mɪ dɔliŋɔ 'bɛnɪ tuwɔ akikali mbɛmbɛ 'ba Solomo. Kina me rɔ ma laka mɛdɪ miya ziye bɔ mɔto ɛdɪ bine ame kebe Solomo.

32 Kina bilaka 'ba Ninɛwɛ ti kɛnyɪ gbɪ kɔrɔ todɔrɔ bɪcɪ lende rɔye bɔ titi ma le'jete naga nime rɔmɔyɪ lijɛ uwɔ dɔ Yona lijɛ kɔtɔ dɔnnɪ. Kina me bɔ mɔto ame kebe Yona ne ɛdɪ 'deni bine.

33 Bɔtɔ mɔto i'di pa'do dɛ dɔ lamba kɛnyɪ kogba ki'di mɪ gɔ bi ame rɔ ma kusu ne ala kutu'bɔ dɔmo teyi ti kete. Tine ɛdɪ kɪdɛyɪ lamba ŋgɪ dɔ a 'ba tidɛyɪ mo 'dɔ kiyɔpɔ bi zi bilaka ame ga kɛdɪ kako yayi ne.

34 Kômöyî na rɔ lamba 'ba røyî. Ɔɔɔ kômöyî kedi laka yida røyî pili ti kedi mi bi kɔpɔ. Ne ɔɔɔ kômöyî kele de yida røyî pili ti kedi mi mandölu.

35 Kina ɔɔɔ laka kinza doki'di yi ame rɔ bi kɔpɔ 'ba didi yi ne kedi ra rɔ bi kölu.

36 Ɔɔɔ yida røyî kedi 'deni pili mi bi kɔpɔ kapa mɔɔ kinza kpe mi mandölu ti kedi 'deni ngi rɔ ma laka kɔzɔ bi ame lamba kiyɔpɔ ne tara.”

Ako'dɔkɔ 'Ba Parosi Ni
(MT 23:1-36; MK 12:38-40)

37 Di pötö mo Yësu kote tiya lende nime 'deni na Parosi mɔɔ kose Yësu tari rɔ nba liɔ abo. Kina bo kari ngi lijë koloma kpa tarabiza.

38 Kina ɔɔɔ Parosi nima bo kɔɔɔ Yësu ngi ko'dɔ dölëti 'ba közi kurögö de titi dɔgba 'dɔ konyo akonyo 'jaa tine lende mo igayi bo ngi.

39 Kina nɔre Yësu kileki kiya zi Parosi nima, iya te, “Kpe Parosi ni ti dölëti 'be nima urögöke gɔ kösu ti gɔ gata na kɔpɔkɔpɔ tine miye lɔ ti mi kututu ni ti lende kënyë.

40 Kpe a rumö naga nime, bo bɔ kɔɔ ko'ba gɔ ma yaga nima na de gbï ko'ba yimo ma miyö?”

41 I'dike di yimo ti mi këyi zi bɔ lisa. Kina ti wa pili kedi ngi rɔ ma kɔpɔ ziye.

42 Bu'bu ziye kpe Parosi ni, dɔdoro 'ba wa 'ba mi nyaka 'be ga ame pele wöti ne kapa ma 'butë mo ö'böke de di bi ti'di mo zi Boko'ba. Tine burë ma kodɔɔ ti akɔ'ɔ 'ba Boko'ba mo ebe kolake za yaga. Wa naga nime dëne na 'dɔ ko'dɔke ra kpaki rɔ gomo kinza tola mɔɔ mo.

43 Bu'bu ziye kpe Parosi ni, akiteri 'be rɔ kiti ma löbu dɔgba naga di mi rö 'ba mötu. Kina gbï

'do kumötö ye kozo bo ro koro tara di mi bi 'ba ndögö.

44 Bu'bu ziye, kpe ngi kozo dögö ame kinza kitaka de bilaka kedii kilingere ngi kebe domo kinza kikali de tine kebe tirasi bilaka ne."

45 Bo komo kiyandi moto 'ba kö'du ki'di iya zi bo te, "Bo komo kiyandi, wa naga nima kiya ne eddi 'deni gbi tiya ze."

46 Yesu ileki domo, iya te, "Bu'bu ziye kpe bo komo kiyandi 'ba kö'du ki'di ni. I'dike akirindi ame botö kö'bo tombi mo de ne do bilaka tine 'do kojake dokole köziye to nge tokonyi lijé ne inza yo.

47 Bu'bu ziye, kpe ebeke to'ba dögö bo kumé lende töné ga 'bu ye löbu ga kupö ne.

48 Ilemeke roye 'deni ma kikalike go koko 'ba 'bu ye löbu ga kutike 'deni gomo. Lijé upö bo kumé lende ni 'deni kina me kebeke 'deni to'ba dögö mo ga.

49 Go kö'du mo na 'do Boko'ba kiya ti akikali abo, kiya te, "Ti moja bo kumé lende ni ti bo laja ma ga kari zinni. Moto mo ga lijé ti kupö yaga tine motö ga lijé ti kodo ro gomö romo."

50-51 Kina ti roma bo kumé lende naga nime kupö molo bine kisaki di bi to'ba dolingo nime, di zi roma Abele nbö kömö zi roma Zakariya ame kupö mi löngö bi 'ba akumu ni ti rö löbu 'ba Boko'ba ne ti kileki doye kpe bo titi ma le'jete naga nime. Ro ma laka miya ziye, roma naga nime ti kileki doye bo titi ma le'jete naga nime.

52 Bu'bu ziye kpe bo komo kiyandi 'ba kö'du ki'di ni, ulölike kpadöri 'ba akikali teyi kinza ma

kpe mo kɔɔke dɛ teyi yɔ kirakpake kpa ya ame ga kɛdɪ kɔɔ ne.”

⁵³ Kina ɔɔɔ Yɛsu kɛnyɪ 'deni di yayi tine bɔ kɔmɔ kiyandi ni ti Parosi ni ebe ŋɔɔ tiya kpa kɛnyɛ rɔ bo, gbɪ tititi kpa bo gɔ lende ma konzi.

⁵⁴ Rɔmɔyɪ lijɛ ɛdɪ to'ba bo gɔ lijɛ kinda'ba bo ɔɔɔ bo kiya a mɔɔ rɔ ma kɛnyɛ.

12

Ere Bɔko'ba (MT 10:26-33)

¹ Kina ɔɔɔ tɪndɪ 'ba bilaka ame ŋɔɔ rɔ kuluku ma kinza kiya ne komɔmi rɔnnɪ 'deni yayi kɛdɪ kɪdirɪ rɔ ŋɔɔ rɔ ma kɛnyɛ tine, na Yɛsu kɛnyɪ titi dɔgba kiya zi bɔ kɔsɔ gɔ bo ga, iya te, “T'dike kɔmɔye kandi laka di zi kɔmɔ kandi 'ba Parosi ni laŋga 'ba 'bɔlu 'bɛnnɪ nima.

² Wa pili ma kusu dɔmo naga ti koja yaga. Kina gbɪ ame ga pili rɔ ma kusu ne ti kumɔ yɪmo yaga.

³ Wa ame kiya mɪ bi kɔlu ti kɪyɛtɪ gɔmo yaga mɪ bi kɔɔ. Wa ame kiya rɔ kore di rɔ ti kuwɔwɔ 'deni yaga mɪ zana lala.

⁴ Kina me mɛdɪ miya ziye bɔ pɔri ma ga kinza kereke dɛ di zɪnnɪ lijɛ ame ga kɛdɪ kupɔ ŋge rɔ yida rɔ kɔ'bo to'dɔ a mɔɔ dɛ kpe di pɔtɔ mo ne.

⁵ Ti mileme bɔ ame 'dɔ kereke ne ziye. Bɔko'ba ame di pɔtɔ tupɔ yida rɔ kɛdɪ gbɪ ti kɔzɪ kakpa tu'du yɪ mɪ pa'do 'ba Gehena ne na rɔ ma laka miya ziye bo na 'dɔ kereke.

⁶ Oŋgɔke te tara ne ndɔgɔ 'ba silɔ muyɪ dɛ ŋge ti taripa rɪyɔ? Tine rɔ ma laka dɔ Bɔko'ba udɔlu dɛ di gɔ ma kɔɔ mɔɔ mo.

⁷ Ne kpe sunë 'ba dɔye bo itëtë gomo kikali gomo me rɔ kɔtɔkɔtɔ. Kinza kereke dë. Kpe na rɔ dɔ kiteli zi bo kebe silɔ ma konzi.

⁸ Rɔ ma laka miya ziye, bɔ ame kiya yaga bi kɔpɔ, kiya te bo 'ba ma na ne kole 'ba bilaka lesi ti ko'dɔ gbï tara zi bo di kɔmɔ malayika 'ba Bɔko'ba.

⁹ Ne bɔ ame kilagi ma yaga kɔmɔ bilaka ne ti milagi gbï di rɔ bo tara di kɔmɔ malayika 'ba Bɔko'ba.

¹⁰ Bɔtɔ ame kiya kpa bo gɔ kole 'ba bilaka lesi ne ti kola gɔ lende kënyë nima. Ne bɔtɔ ame kiti'ja Nyï Kɔtɔ Laka inza kola du te gɔ lende kënyë nima.

¹¹ Ɔdɔ koto ye kɔmɔ bɔ dɔ rɔ 'ba mötu ni ti turu kinza ki'dike kɔmɔye kilë'di dë gɔ wa ame 'dɔ kiyake ne

¹² römöyï Nyï Kɔtɔ Laka na ti kiyandi ye mi kada mo nima ti wa ma 'dɔ kiyake."

Dɔŋgala 'Ba Bɔ Wa

¹³ Bɔ mɔtɔ di mi löŋgö tindi naga nima ënyï kilende zi Yësu, iya te, "Bɔ kɔmɔ kiyandi, ilende zi bɔ löndö ma 'dɔ doza mi wa pötö 'bu ze rɔ ma koriya ti bo."

¹⁴ Yësu ileki dɔmo zi bo, iya te, "Bɔne, yë na ko'dɔ ma rɔ nɛre tote burë 'ba mi löŋgö ye?"

¹⁵ Kina bo kebe ŋgï nati nduwë tiya mo zinni, bo iya te, "I'dike kɔmɔye kandi laka, olomake ti bi koda di zi kupö 'ba mi löbu gɔ wa. Didï 'ba bilaka lesi inza gɔ lende 'ba akonya ma ni mɔtɔ këddi timo."

16 Kina bo koloma ṅgī rɔ tiya dɔŋgala nime zīnnī, iya te, “Yayi 'ba bo wa ma kɔtɔ mɔtɔ oja wa 'deni konzi.

17 Kina bo komeri rɔ bo, bo iya te, ‘Ti mo'dɔ tondo? Minza kpe ti bi mɔtɔ ti'di a ma naga nime teyi.’

18 Tine bo iya te, ‘Ne ti mo'dɔ te, ti miyēyī mata ma nime yaga 'dɔ mubö löbu. Kina gɔ mikeki nyönyu ma ti jama ma ga pili yīmo.

19 Kina 'dɔ miya zi yida rɔma, miya te, “Yida rɔ, nī 'deni ti wa ma laka rɔ mbēmbē ulu 'deni 'dɔ ko'dɔ kɔmɔ kɔɔ konzi. Kinza kupö rōyī dē kpe. Onyo, kuwē kina oloma ti lɔ ti lɔŋɔ.” ’

20 Tine Boko'ba ilende zi bɔ nima, iya te, ‘Nī rumö nime, mī korɔndɔ nime tone ēdī ko'dɔkɔ didī nima yaga di zīyī. Ne ē'bi naga nima kulu zīyī ne ti kola zi yē?’ ”

21 Kina Yēsu kileki kiya zīnnī, iya te, “Kina ti kēdī te zi lijē ame ga kulu kpa wa zīnnī lijē rɔ bo mɔri tine kinza ti ɔtɔ zi Boko'ba ne.”

Kɔmɔ Kilē'di Gɔ Wa
(MT 6:25-34)

22 Kina Yēsu kēnyī kiya zi bɔ kösö gɔ bo ga, bo iya te, “Rɔ ma laka miya ziye, kinza kolomake dē ti kɔmɔ kilē'di gɔ akonyo 'ba 'dɔ tulu yida rōye timo, ala gbī gɔ bɔŋgɔ ma 'dɔ kɔlɔke rōye.

23 Didī na rɔ dɔ kiteli di dɔ akonyo. Kina yida rɔ na rɔ dɔ kiteli di dɔ bɔŋgɔ.

24 Onɔke gora ni te, lijē orɔ'dɔ ɔtɔ dē gbī yɔ ala kumu ɔtɔ. Mata 'ba tikeki wa inza gbī yɔ zīnnī. Tine pele tara Boko'ba na kēdī kulu lijē. Tara ne kpe na dē kulöwö mbiri rɔ dɔ kiteli di dɔ yali?

25 Yë na ti ko'bo tiyese go loma abo kowo mbowa mi doyyayi nime ti koma kilè'di 'ba go wa?

26 A ma mbowa ma kozo a nime te o'boke de yo to'do mo, ne eddi kupoke roye ti koma kilè'di go a moto ga go wa'di?

27 Ongoke doworu ni te, lijje o'do ndobo de gbi toma bonggo ronni. Ne ro ma laka miya ziye, bo dolingo Solomo pele ti wa mbembè abo naga nima usu bonggo ma kele kebe doworu ni de.

28 Ne odo Boko'ba na keddi kiyada mali ni ame keddi ko'ja tane bine tine tilendo dayi kusu pa'do 'deni yimo kilanma yaga ne, bo ti kola ye kinza tusu bonggo roye? Kpe wa kinza ki'di donni laka go lende 'ba Boko'ba naga nime.

29 Kinza kombike doki'di ye de go wa ma 'do konyoke ala kuweke. Kinza kolomake de ti koma kilè'di gomo.

30 Wa naga nime na ya ma kinza kikali Boko'ba de naga keddi kulö 'benni donni gomo di mi dolingo bine. Ne 'bu ye Boko'ba ikali 'deni ma ko'dokoke wa naga nima.

31 Tine kpe kori 'ba nere lobu abo na 'do kuloke doye gomo toma mo kina ti ki'di wa naga nime 'deni gbi ziye.

32 Kinza kereke de, kpe kamolo mbowa naga nime, romoyi mi 'bu ye Boko'ba onmi 'deni roye ti'di nere lobu abo ziye.

33 Ugoke wa 'ba gbagba ye ga moko kozake girisi mo zi bo lisa ni. Kina 'do makoto ame ro nburunburu kinza kikali tirica de ne na ko'deke ziye. Uluke kpa mori ziye mitoro ame go a mo ga koloma ngi kinza kindirimu de bo 'bogo komo de

gbī teyi madɔbɔndī ni konyo dē gbī kirasi yaga ne.

³⁴ Römöyī bi ame kulu kpa ë'bī ga teyi ne na dōkī'dī yī kō'bō ɳburu gɔmo.

Bɔ Laja Ma Rɔ Bɔ Lende Kikali

(MT 24:45-51; 10:34-36)

³⁵ Obilike kpa bɔɳgɔ 'be ga ndō bi kabi ye toda dɔ ndɔbɔ. I'dike lamba 'be ga kō'bō rɔ ma kōbō

³⁶ kɔzɔ bɔ laja ame kēdī koda ɳere 'bēnnī ma kēdī kileki kako di mī ɳbele 'ba gbe. ɔdɔ bo kōmō kukōkō yɔ na ti lijē kirinɔ ɳgī welo kurögō kpadōrī zi bo.

³⁷ Bɔ laja ame ga ɳere 'bēnnī kōmō ko'ja lijē kēdī ndō toda bi ne na ti ko'ja yēyī. Rɔ ma laka miya ziye, bo ti kolɔ bɔɳgɔ abo yaga bo kīdēkī lijē kako rɔ akonyo bo ɳere 'bēnnī kēnyī koja laja koza zīnnī.

³⁸ ɔdɔ bo kōmō pele mī zana korɔndɔ ala mī kano bi yēyī nima ti kēdī ɳgī tīnnī ɔdɔ bo kako ko'ja lijē kēdī rɔ ma kɔɳgɔ bi ti bi koda.

³⁹ Kina uwōke lende nime laka. Ma kiya te bɔ dɔ linɔ kēdī kikali kada ame bɔ 'bögō kēdī kako yīmo ne ra dēne bo inza kēnyī kola linɔ abo ku'bögō.

⁴⁰ Kina kpe gbī olomake ti bi koda römöyī kole 'ba bilaka lesi ēdī kōmō mī kada ame komerike dē 'dɔ bo kōmō yīmo ne."

⁴¹ Pītörō ēnyī kititi bo, iya te, "ɳere, dɔɳgala nime ēddī kiya ɳge zize ala zi bilaka pili rɔ buru?"

⁴² ɳere Yēsu ileki dɔmo, iya te, "Bɔ laja ame kiliya rōnī ti mī kēddī rɔ bɔ akikali ne bo na rɔ bɔ ame ɳere 'bēnnī ki'di bo rɔ bɔ dɔ lēpī bo ga

tonɔɔ gönni toza akonyo 'bënni zinni mi saa mo kina bo ko'do ngi ko tara ne.

⁴³ Ti kedi ro ma laka zi bo laja nime odo kiya te nere 'bënni kako ko'ja bo ngi kedi ro to'do mo kozo a nime te.

⁴⁴ Ro ma laka miya ziye, nere nima ti ki'di bo laja mo nima ngi ro bo do abo ga pili.

⁴⁵ Ne odo bo laja nima kiya zi gbagba bo te, 'Nere ze edi kigabi yayi, inza kako ca,' kina bo kodowe ngi tomba bo laja ama ga, bo konyo kpa bo, bo kuwe nbö layi kupö bo,

⁴⁶ kina bo dönni nima ti kömö ngi tugu'du mi kada mo ame bo komeri de 'do kömö yimo ne. Kina ti nere komba bo ngi ku'du bo yaga mi löngö bo lende kënyë ni.

⁴⁷ Bo laja ame kikali ako'doko 'ba nere abo tine bo kileŋo ro bo de ndö to'do mo ne ti kodo karama ma kirindi domo ti nyo'bo.

⁴⁸ Ne bo ame kikali de molo odo ko'do pele koco ti komba nge mbowa. Bo ame ki'di mbiri teyi ti ko'doko gbï mbiri di teyi. Bo ame ki'di teyi kulöwö ti ko'doko gbï kulöwö di teyi.

⁴⁹ Pa'do na mako 'deni tusu mo dolinɔ. Kina ame mo'doko ne öbö 'deni molo.

⁵⁰ Mako 'deni tombi gomɔ 'do tölä. Döki'di ma ro ma kombi go lende mo nbö odo kote röni 'deni tine na 'jaa.

⁵¹ Ma komerike 'beye tégë lende këyi na mako to'de mo mi dolinɔ? Ro ma laka miya ziye, inza tara, ro koza na mo'de.

⁵² Kisaki di mi kada nime tone kpa goli ame ti bilaka mo ga muyi ne ti koza minni, ma mota

kënyî to'ji ya ma riÿö kina ma riÿö mo naga nima ti kënyî to'ji lijë ma mota naga nima.

⁵³ 'Bu ti ko'ji kole kina kole ti ko'ji 'bu. Ma ti ko'ji nyiti kina nyiti ti ko'ji ma. Mese ti ko'ji 'ja 'ba kole kina 'ja 'ba kole ti ko'ji mese."

Akikali 'Ba Dɔyayi

(MT 16:2-3; 5:25-26)

⁵⁴ Kina Yësu kileki 'böwu kiya zi bilaka naga nima, iya te, "Ɔɔɔ ko'jake pɔli kombi 'deni di ɔɔ tɔɔ iyake te tɔɔ ëdi kagba. Kina ka'di ngi ko rɔ ma laka.

⁵⁵ Ɔɔɔ lili këdi kome kako di ɔɔ ro'ɔ, iyake te bi ëdi kututu. Kina bi kututu ngi ko rɔ ma laka.

⁵⁶ Kpe bɔ kɔmɔ kandi naga nime, ɔɔɔ kɔngɔke mi dɔyayi ni ti kɔmɔ pɔli iyënike ma këdi kuyi rɔni mo ga ngi te dɔmo. Ne gɔ wa'di na kikalike dë tiyëni wa ma le'jete naga nime?

⁵⁷ Gɔ wa'di na kikalike dë toza wa ma laka?

⁵⁸ Ɔɔɔ bɔ mɔɔ kinda'ba yi toto yi kɔmɔ bɔ burë ote lende nima yaga ti bo gba kota kinza kɔmɔ kɔmɔ burë. Ɔɔɔ kote dë ti bo, bo ti kɔɔ yi ngi kɔmɔ bɔ burë ki'di yi zi bɔ kanya mo ga koto yi ngi mi maboso.

⁵⁹ Rɔ ma laka miya ziyi, ti koloma yayi nbö kopi taripa 'ba karama nima kɔɔ dɔyi ne pili."

13

Ndose 'Ba Dɔ Koto

¹ Mi kada mo nima bilaka mɔɔ ga ëdi yayi lijë këdi rɔ tiya lende 'ba ya mɔɔ ga di Galilaya ame Pilato turu bɔ dönni ki'di kupö di bi 'ba to'do akumu 'bënni ga zi Boko'ba ne.

² Kina Yēsu kileki dōmo zīnnī iya te, “Bilaka 'ba Galilaya naga nima kupō tara ne, ma komerike 'beye lende kēnyē ma 'bēnnī na kebe 'ba bilaka 'ba Galilaya ma laki 'deni pili?”

³ Rō ma laka miya ziye, inza tara. Kpe gbī ɔɔ kotoke dɔye dē ēddī koteke dɔye pili tara.

⁴ Kɔzɔ bilaka 'butē dōomu dɔɔmota tōnē ga rō tɔɔ kulōru dōmo kupō di Siloma ne, ma komerike 'beye iyake te lijē na lende kēnyē 'bēnnī kidari 'deni di dɔ 'ba bilaka 'ba Yerosalema ma laki?”

⁵ Rō ma laka miya ziye, inza tara. Kpe gbī ɔɔ kotoke dɔye dē ēddī koteke dɔye pili tara.”

⁶ Kina Yēsu kiya dɔngala nime zīnnī, iya te, “Bɔ mɔtɔ ēdī ti ngērī kēlu abo, bo idiyē 'deni mī nyaka. Kina ɔɔ bo kari toma ma kana mo tine bo o'ja ɔtɔ dē.

⁷ Kina bo kiya ngī zi bɔ kɔngɔ gɔ nyaka nima, bo iya te, ‘Kɔmɔ kɔɔ mo 'deni mota ame mō'bō nduwē tako tɔngɔ kēlu nime toma ma kana mo, tine mo'ja ɔtɔ dē du te. Oga bo bēri, ēddī kola bo kirasi yayi nime ka le rɔ ma sari gɔ wa'di?’

⁸ Bɔ kɔngɔ gɔ nyaka nima iya te, ‘Nere, ola bo kɔ'dɔ kɔmɔ kɔɔ titi 'bōwu kɔtɔ 'dɔ mole ndī bo nima toko mulu yōri teyi 'dɔ kolɔ'bo.

⁹ Kina tine ti kɔɔ ɔɔ bo kana ele, ne ɔɔ bo kana dē oga bo ngī nati bēri.’ ”

Akilejo Mi Kada 'Ba Rɔ Kindawo

¹⁰ Mi kada 'ba rɔ kindawo mɔtɔ ko'ja Yēsu kēdi tiyandi wa mī rō 'ba mōtu tine

¹¹ 'ja mɔtɔ ame nōkī mo kɔngɔ gɔmo kɔzɔ geli naga tara ne ēdī yayi. Wa nima ēdī 'deni tīnī kɔmɔ kɔɔ 'butē dōomu dɔɔmota.

12 Kina ɔɔɔ Yɛsu ko'ja nɛ tara yɔ na kidɛki nɛ ngɛ kako, kiya zɛnɛ te, "'Ja, ope yi 'deni di dɔ rɔkɔ'ɔ 'bɛ nime."

13 Bo i'di kɔzi bo rɔni kina gɔni tɔnɛ kodɔrɔ ngɛ lɔko kilɛlu Bɔko'ba.

14 Kina bɔ dɔ rɔ 'ba mɔtu nima ngɛ rɔ 'diri go lende nima Yɛsu kileɔo 'ja nima mi kada 'ba rɔ kindawo ne. Bo ilende zi bilaka naga nima yayi ne, bo iya te, "'Tɔ'dɔ ɛdi 'do ziye dɔ modɔkɔto to'dɔ ndɔbɔ yimo. Akoke mi kada naga nima 'do kileɔo ye tine inza dɛ mi kada 'ba rɔ kindawo."

15 Yɛsu ileki dɔmo zi bo, iya te, "'Kpe bɔ kɔmo kandi naga nime, nɛ mɔto ebe tope ngulɔ ala akaca 'bɛ di dɔ lɔsi mo koto kari tuwɛ mini mi kada 'ba rɔ kindawo."

16 Ne 'ja nime rɔ kupɔ Abarayama Satani kudɔdu 'deni bɛri nbɔ kɔmo kɔɔ 'butɛ dɔomu dɔɔmota ne, go wa'di na 'dɔ kope nɛ dɛ yaga gɔmo di dɔ gɔmo nime mi kada 'ba rɔ kindawo?"

17 Lende 'ba Yɛsu nime ɔɔɔ rɔ kaya ngɛ rɔ bɔ kɛdi kilende rɔ bo naga nima. Tine ya ame ga yayi ne ngɛ pili rɔ lɔɔo go wa lɔbu naga nima bo kɛdi ko'dɔ ne.

Dɔngala 'Ba 'Jo Titiyi
(MT 13:31-33; MK 4:30-32)

18 Yɛsu ɛnyi kiya te, "'Nere lɔbu 'ba Bɔko'ba ti miyari ngɛ ti wa'di?"

19 ɛdi kɔzɔ 'jo 'ba a mɔto titiyi 'deki ame ɔɔɔ bilaka kogba kidiyɛ kina kɔtu ngɛ kiyɔbu rɔ ngɛri ma lɔbu yali ni kako kubɔ rɔ 'bɛnnɛ ga dɔngila mo."

²⁰ Bo ileki gbī kiya te, “Ti miyari ɲere löbu 'ba Boko'ba nime ɲgī gbī ti wa'di?”

²¹ Ēdī kɔzɔ lanɲa ame 'ja kogba pele mbowa kuturö ti ruzu koso mī a ma mbiri ki'di ɲgī pili kö'bu ne.”

Kpadöri Titiyi

(MT 7:13-14, 21-23)

²² Yēsu ēnyī kudö nduwē kebe mī gawo ni ti dɔliɲɔ ma titi naga ti akiyandi di kɔri 'ba tari abo Yerosalema.

²³ Kina bɔ mɔtɔ kēnyī kititi bo iya te, “Nere, tara ne bilaka ma ndö te na ɲge ti kɔmɔ di mī tölē ya?”

Yēsu iya te,

²⁴ “Ogbɔ röyī tɔdɔ kebe kpadöri titiyi nime. Rɔ ma laka miya ziyī, ma konzi ti kiteri ɲgī tɔdɔ kebe teyi, tine inza kɔ'bo tɔdɔ.

²⁵ Ɔdɔ bɔ dɔ rö na kēnyī 'deni tɔrɔ kulöli kpadöri teyi, ti kɔrɔke yaga kukököke koma'joke rɔye kiyake te, ‘Nere, urögö kpadöri zize.’

Tine bo ti kileki dɔmo kiya te, ‘Mikali ye dē kɔtɔ te, ala akoke di yala?’

²⁶ Kina ti kiyake te, ‘Ze na tönē donyoke akonyo duwēke mini kɔtɔ tiye koloma rɔ tiyandi wa di mī gawo ze.’

²⁷ Tine bo ti kileki 'böwu kiya te, ‘Mikali ye dē kɔtɔ te, ala akoke di yala? Ɔloke yaga di rɔma, kpe bɔ lende kēnyē naga nime.’

²⁸ Kina ti monɔ ni ti kpa kunyī kēdī ɲgī ziye yayi ɔdɔ ko'jake Abarayama ni ti Yisika ti Yakoba ti bɔ kumē lende ni pili 'deni kēdī mī ɲere löbu 'ba Boko'ba, tine kpe 'beye ku'du ye 'deni yaga.

²⁹ Bilaka ti kolo kako di mi do kumu sowo 'ba dolijo nime tonyo nbele mi nere lobu 'ba Boko'ba.

³⁰ Ro ma laka lijë moto ga ame le'jete yi'böwu ne ti kedî 'deni dogba, kina ma dogba ti kileki 'deni nyati yi'böwu."

*Ni Yerosalema
(MT 23:37-39)*

³¹ Mi kada mo nima na Parosi moto ga kako zi Yësu kiya te, "Ënyî ë'bî yaga di bine kari bi moto römöyî nere Erode ëdî ko'doko tupö yi."

³² Yësu ileki domo iya te, "Ari kiyake zi kiraba nima, mëdî moga nöki milenjo bilaka nge tone tilëndö, tilëndö moto dayi te mote ndobo ma 'deni.

³³ Tine ako'doko 'ba Boko'ba na 'do moto tari nduwë timo nbö mömö Yerosalema, römöyî tara ne Yerosalema na de ro bi 'ba tupö bo kumë lende ni teyi?

³⁴ Bu'bu ziyî ni Yerosalema, Yerosalema, ote do bo kumë lende ni 'deni ku'du bo laja 'ba Boko'ba ma koja ziyî naga ti doku. Ti mopi roma ngi nbö nyanya mo ga göyî na 'jaa 'do mokoko kole 'bî naga nima yi soromo ma kozo 'ba toru ame kokoko kole 'bëni ga ne? Tine ö'bö tu'dönji döyî mökö.

³⁵ Ti kola rö 'bî ziyî ro roba. Ro ma laka miya ziyî, inza ko'ja ma kpe nbö kiya te, 'Yëyî kedî do bo ame kako ti möyî nere Boko'ba ne.' "

14

Yësu Ilejo Bo Roko'o

¹ Mi kada 'ba rɔ kindawo ma dɔ koto mɔto na ɔdo Yɛsu kari 'deni tonyo akonyo liɲɔ 'ba Parosi ma löbu mɔto tine, kɔmɔnni ngi pili dɔ Yɛsu tonɲɔ bo ɔdo wa'di na ti bo ko'dɔ.

² Bo mɔto ti rɔko'ɔ ma kirina rɔ kpɔrɔkpɔrɔ naga edi yayi.

³ Kina Yɛsu kɛnyi kititi Parosi naga nima ti bo kɔmɔ kiyandi 'ba kö'du ki'di mo ga, iya te, "Tara ne edi ngi rɔ ma laka mi kö'du ki'di 'dɔ tileɲo bilaka mi kada 'ba rɔ kindawo ya? Ala tondo?"

⁴ Tine lije udumö ngi pili timo. Kina Yɛsu kinda'ba bo tönö ngi kileɲo koja kari.

⁵ Kina bo kɛnyi kititi lije, bo iya te, "ɔdo ni mɔto kole 'bi ala ngulö sa 'bi kila'ba mi gö mi kada 'ba rɔ kindawo ti kɛnyi dë ngi koto yaga?"

⁶ Tine lije ileki ɔto dë gbï gɔmo.

⁷ Kina ɔdo Yɛsu bo koɲɔ 'deni nba mɔto naga nima kiteri 'benni nburu rɔ kitï ma löbu naga tine, na bo kɛnyi ngi tiya dɔɲgala nime zinni.

⁸ Bo iya te, "ɔdo ni mɔto kose yi mi karama 'ba gbe kinza kari dë ngi koloma dɔ kitï ma löbu. Römöyi mɔtoɲa bo mɔto ame mbiri kebe yi ne ti kose 'deni gbï 'dɔ kako mi karama nima.

⁹ Ne ɔdo kedï tara yɔ na ti bo dɔ karama nima kako ngi zi yi, kiya te, 'Ënyi di dɔ kitï nime kola zi bo nime 'dë.' Na ti kari koloma ngi za 'böwu dɔ gba'da ma titiyi röyi kaya nime.

¹⁰ Tine ɔdo kose yi tara ari koloma ë'bi dɔ a loma ma mbowa 'dɔ bo bo kose yi mo nima na 'jaa kako kiya zi yi te, 'Bo pɔri ma, ënyi kako koloma dɔ aloma ma laka nime bine.' Kina ti koyo röyi ngi gɔmo di kɔmɔ nba ma laki.

11 Römöyī ame kombi ɾo bo löbu ti kileki 'deni ɳgī bēri. Tine ma kileki rōni bēri Boko'ba ti kombi tɾo.”

12 Kina Yēsu kiya zi Parosi nima, iya te, “Ɔdo nī mɔto ko'do karama kinza kose dē ɾo löndö yī ni ala bo pɔri yī ala ma wado 'bī ga ala bo mɔri lēpī yī ga, römöyī lijē ti kose yi gbī kada mɔto yayi mī karama ma 'bēnnī ga. Dēmba wa tōnē ga ko'do zinnī ne na ma kopi 'deni pili zīyī.

13 Tine ɔdo koja ɳbele 'bī bo lisa ni ti bo koro'bo ni ti bo kɔmɔ kōlu ni na kose kako yīmo,

14 kina ti Boko'ba ko'do yēyī ɳgī döyī. Römöyī kɔzo ame lijē kɔ'bo topi ɔto dē pele zīyī ne tine ti Boko'ba kopi ɳgī 'deni zīyī mī kada 'ba tɔdo 'ba bo lende laka ni yaga di mī tölē.”

Dɔɳgala 'Ba Karama 'Ba Gbe (MT 22:1-10)

15 Kina ɔdo bo mɔto di mī löɳgö ya ama ga ti bo kpa akonyo yayi ne kuwö 'deni te tine, bo iya te zi Yēsu, “Bo ame kēdī kari tonyo ɳbele mī ɳere löbu 'ba Boko'ba ne na ti yēyī.”

16 Yēsu ileki dɔmo iya te, “Bo mɔto ileɳo ɾo bo to'do ɳbele ma löbu kose bilaka ɳbaɳi yīmo.

17 Mī kada mo 'deni na bo koja bo laja abo kari go bilaka ma tōnē ga kose 'deni ne 'do kiya teyi te, 'Ako, wa pili ēdī 'deni ndö.’

18 Tine lijē pili ɾo kɔtɔkɔto ebe tupē rōnnī. Bo ma dɔgba mo iya te, 'Mugö nyaka 'deni zö giri naga nime mo'dɔko tari tonɳo mo. Moma'jo roma zīyī, ola ma gbo.’

19 Mɔto mo iya 'ba bo te, 'Mugö sa 'ba rɔ'do 'deni 'butë, mëdi mo'dokɔ tari tiyozo mo. Moma'jo roma ziyi, ola ma gbo.'

20 Bɔ mɔto iya 'ba bo te, 'Mogbe 'ja la'ja ma 'deni giri nime, mo'bo dë kpe tömö ziye yayi.'

21 Kina bɔ laja nima kileki ngi kiyëti go wa tönë ga pili zi nere abo. Lende mo onma mi nere ngi sowa na bo kënyi kiya zi bɔ laja abo, bo iya te, 'Ari welo kpa dokoka kori 'ba mi gawo 'do ko'de bɔ lisa ni ti bɔ korɔ'bo ni ti bɔ komo kolu ni.'

22 Bɔ laja nima ileki kako kiya te, 'Nere, wa tönë kiya ne o'do 'deni tine bi ëdi gba.'

23 Nere iya te, 'Arike kpa kori dönbönbö ko'deke bilaka di yayi 'do rö ma koso.

24 Rɔ ma laka miya ziye, bɔto ma kɔto mɔto di mi löngö ya ma dogba tönë ga mose lijë ne inza kinene akonyo 'ba nbele ma nime.' "

Gomɔ 'Ba Bɔ Laja

(MT 10:37-38)

25 Mi kada mo nima yayi tindï ma kinza kiya na këdi kozi go Yësu. Kina bo kuyi komo bo dönni bo kiya zinni, iya te,

26 "Bɔto ame kako zö ne odo ma na dë ngi bo kɔ'ɔ rɔ do kiteli di do 'bu bo ni ti ma bo ti 'ja abo ti kole abo ga ti löndö bo ga ti lëmi bo ga gbï rɔ do kiteli di do gbagba bo, inza du te rɔ bɔ kösö goma.

27 Bɔto ame ko'dokɔ dë ngi tilaɲa rɔ bo tolë go tösö goma ne o'bo dë tedi rɔ 'bama.

28 Me odo ni mɔto ko'dokɔ to'ba rö ma löbu, ti koloma dë titi bëri konjo yamo ma këddi timo, 'do kikali tara ne ti kɔ'bo to'ba rö nima ziyi ya?

29 Ɔɔɔ ko'dɔ də te inza kikali tote rō 'bī nima rɔ kpa koriya. Mɔtɔga ti kisaki gbɔndɔ mo yɔ na yamo ti kote rōnī ŋgī tōtī kola rō gba rɔ cologaki. Kina bilaka ame ga pili ko'ja ne ti kebe ŋgī tōgō yi,

30 kiya te, 'Nani nime isaki to'ba rō abo, tine 'böwu bo ɔ'bo də tote mo.'

31 Me ɔɔɔ kiya te ɲere mɔtɔ kēdī kari kpa ya bo kanya ma 'ba bo ga kēdī ŋge kuluku 'butē bi 'butē riyō (10,000) tara ne bo ti koloma də titi bēri bo komeri ɔɔ bo gɔ ya nime bo kēdī kari to'dɔ mo ti ɲere mɔtɔ ame bo kanya mo ga kēdī ŋbö kuluku 'butē bi 'butē sowɔ (20,000) ne ya?

32 Ɔɔɔ bo ko'bo də bo ēdī koja bo kpēri ŋgī kari tiyēyi kpa lende nima kola ya ma laki kēdī gba ŋbö rɔ ma kɔwɔ.

33 Kina gbī tara bɔtɔ ame komba gɔ bo də zi abo ga ne ɔ'bo də tēdī rɔ bo kōsō gɔma.

34 Tikɔ'dɔ ele ma. Ne ɔɔɔ tikɔ'dɔ kote tulöwu ma kiyɔkɔ 'bēnī 'deni ikali də kpe tileki mo rɔ ma kiyɔkɔ.

35 Ele də kpe lipo nati zi a mɔtɔ ala mī nyaka ala mī dōtu'du rɔ bi kolɔ'bo. Tine ŋgī tu'du mo mökö.

Bo ame kēdī ti mbili ne i'dike bo kuwö lende nime."

15

Kamölö Kɔtɔ Ɔɔɔ Kölu (MT 18:12-14)

1 Mī kada ma ɔɔ kɔtɔ mɔtɔ bo kireke awada ni ti bo lende kēnyē ma konzi mɔtɔ ga otɔtɔ rōnnī ŋgila Yēsu bi tuwö lende.

² Tine na Parosi ni ti bo kɔmɔ kiyandi ni kebe ngi tiya mo te, “Bo nime edi konyo kpa bo bi kɔto ti bo lende kɛnyɛ ni go wa'di?”

³ Kina Yɛsu koloma ngi ro tiya dɔngala nime zinni, iya te,

⁴ “Ɔdo ni mɔto kɛddi ti kamɔlɔ 'bi kuluku riyo kina ma kɔto kɔlu ngi, tara ne ti kola ma konzi naga nima dɛ ngi yayi kari toma ma kɔto nima kɔlu ne ya?”

⁵⁻⁶ Kina ɔdo bo ko'ja 'deni tine bo ti kombi ngi do mugu bo, bo kiliya kari liɔo ro lɔɔo. Kina ti bo kidɛki lɛpi bo ga ti bilaka ma mi tiri kako bo kiya teyi te, ‘Iliyake ti kɔto tɔ rɔmɔyi kamɔlɔ ma tɔnɛ kɔlu ne mo'ja 'deni.’

⁷ Kina me ro ma laka miya ziye, lɔɔo ma lɔbu ro do kiteli ti kedɛ tara mitoro go bo lende kɛnyɛ ma kɔto ame kɔto doni ne kebe lɔɔo 'ba go bo lende laka ma konzi ame ga lijɛ kinza kpe ti lende kɛnyɛ mɔto 'do toto donni di yimo ne.

⁸ Ɔdo 'ja mɔto kedɛ ti girisi silinbi 'butɛ kina ma kɔto kɔlu lɔko ti ko'do tondo? Tara ne lɔko ti ki'di pa'do dɛ ngi do lamba lɔko koma mi rɔ nima rokpe lɔko kona nbɔ lɔko ko'ja?”

⁹ Kina ɔdo ko'ja 'deni tine lɔko ti kidɛki lɛpi ni ga ngi ti bilaka ma mi tiri kiya teyi te, ‘Iliyake ti kɔto tɔ rɔmɔyi mo'ja girisi ma tɔnɛ kɔlu ne 'deni.’

¹⁰ Kina me ro ma laka miya ziye, lɔɔo ma lɔbu ti kedɛ gbi tara zi malayika 'ba Boko'ba go bo lende kɛnyɛ ma kɔto ame kɔto doni ne.”

Kole Kɛnyɛ Mɔkɔ

11 Kina Yësu kënyï kileki gbï kiya te, “Bɔ mɔto ëdï ti kole riyö 'deni rɔ yɔbi.

12 Kina kole ma titi mo kënyï kiya zi 'bu nnï, iya te, ‘Baba, apötö yï ame ga 'dɔ këdï rɔ 'bama ne i'di zö.’ Kina bɔ nima koza mï abo ga ŋgï zi kole riyö abo naga nima.

13 Mbowa di pötö mo yɔ na kole ma titi mo tönë kotɔtɔ wa ma 'ba bo ga ŋgï bo kënyï kari koloma timo ŋbö mï dɔyayi ma kɔwɔ bo kote dɔ wa tönë ga ŋgï yayi mï lende yawa.

14 Tine di pötö abo naga nima kote rönni 'deni na sëyi ma kinza kiya kila'ba ŋgï mï dɔyayi nima. Tine ola bo 'deni ŋgï rɔ lisa.

15 Kina bo kënyï ŋgï kari toma ndɔbɔ di zi bɔ dɔyayi mo naga nima. Kina bɔ mɔto ki'di bo ŋgï toda ba'do 'ba liŋɔ.

16 Bo omeri 'dɔ bo kokɔnyi rɔ bo ti kano monzo ame ga këdï ki'di zi ba'do ne, tine bɔtɔ i'di ɔtɔ dë du te zi bo.

17 Kina ɔdɔ bo kënyï komeri dɔ bo 'deni tine, bo iya te, ‘Bɔ ndɔbɔ 'ba 'bu ma ga 'dë ŋgï ti akonyo rɔ mbëmbë, ne ma na me ŋgï mëdï mölë 'deni bine ti 'bö?

18 Ti mënyï mari zi 'bu ma, miya te, “Baba, mirasi lende 'deni zi Boko'ba gbï ziyï

19 mɔ'bo dë kpe 'dɔ kïdëkï ma rɔ kole 'bi. I'di ma gbɔ mëdï kɔzɔ bɔ ndɔbɔ 'bi ma kɔtɔ mɔto tara.”

20 Kina bo kënyï ŋgï kileki kari zi 'bu bo.

Kota bo këdï gba mbowa rɔ ma kɔwɔ di ŋgila liŋɔ na 'bu bo ko'ja bo ŋgï. Kina 'bu ŋgï lɔ ti mï këyi na kirinɔ ŋgï kiramo kole abo kome mbili mo.

21 Tine kole iya te, 'Baba, mirasi lende 'deni zi Boko'ba gbī zīyī, mɔ'bo də kpe 'dɔ kīdēkī ma rɔ kole 'bī.'

22 Tine 'bu ɛnyī ngī kīdēkī bo laja abo ga kiya teyi, iya te, 'Irinake welo ti bɔngɔ ma kele koloke rɔmo usuke wa dɔkole kōzimo kusuke wari ndīmo.

23 Ari kujēke kole sa ma kɔnɔ bēri gɔ do'dɔke karama.

24 Rōmōyī kole ma nime ɔlɛ pa kina me kīdīdī 'deni, ɔlu pa kina me ko'ja 'deni.' Kina lijē ko'dɔ karama mo ngī.

25 Tine kole ma löbu mo tönē ɛdī gba mökö mī nyaka. Kina ɔdɔ bo kako 'deni kōmō ngɔsi ngila liɔ tine na bo kuwō lēri ngī ti ngala.

26 Kina bo kīdēkī bo laja ma kɔtɔ bo kititi tara ne wa'di na kōmō zīnnī.

27 Tine bo laja nima iya zi bo te, 'Löndö yī tönē na kōmō 'deni kina me 'bu yī kujē kole sa ma kɔnɔ 'deni bēri rɔ karama 'ba rɔmo. Rōmōyī bo ileki 'deni kōmō laka kinza a ma kēnyē mɔtɔ.'

28 Kina kole ma löbu nima ngī rɔ 'dirī ko'dɔkɔ də kpe tɔdɔ liɔ. Kina 'bu bo kari ngī tilende zi bo tīyēyī dōkī'dī bo.

29 Tine bo ɛnyī kileki dɔmo zi 'bu bo, bo iya te, 'Ongɔ te, mī kɔmɔ kɔɔ konzi naga nime pili mö'bō kɔzɔ atoli toja laja zīyī muwō dōyī. Tine pele 'dɔ kogba tɔ nge rɔ kole banya ɔtɔ ga ki'di zō 'dɔ momba bēri mo'dɔ karama mbowa timo ti lēpī ma ga ne inza yɔ.

30 Tine kole ayuru 'bī nime kōmō kirasi ɛ'bī ga 'deni me zi bo rɔnyɔ ne na kēnyī kujē kole sa ma kɔnɔ teyi.'

31 'Bu bo iya te, 'Kole ma, ni 'bëyi ëddi nduwë tö bine. A ma naga nima pili ë'bi ga na.

32 Ne ele do'do karama ro ma laka ti loho ma löbu römöyi löndö yi nime öle pa kina me kididi 'deni, ölu pa kina me ko'ja 'deni.' "

16

Bo Laja Döki'di Këyi

1 Yësu ënyi kiya zi bo kösö go bo ga, iya te, "Bo wa mato ëdi ti makungu abo. Tine ari kiya roni zi bo wa nima tegë bo makungu abo nima ëdi molo ro tirasi girisi abo.

2 Kina bo kidëki bo nima ngi kititi, iya te, 'Wa'di na me muwö kiya roni ti möyi yi ne ya? Wa ame ga pili tyyi ne itete gomo yaga römöyi inza kpe zö ro makungu ma.'

3 Bo nima omeri iya te, 'Ti mo'do tondo? Kina me kedï koga ma 'deni yaga di mi ndobo. Mitigo de gbi bi to'bo toro'do nyaka, roma ro ma kaya di bi tokpasi wa.

4 Ne wa ma 'do mo'do mikali 'deni römöyi do koga ma pele yaga di mi ndobo ma nime go medï ti bilaka ma 'do kinda'ba ma laka.'

5 Kina bo kidëki bilaka ame ga wali 'ba nere abo kedï gomo ne ngi pili kako zi bo. Kina bo kënyi kititi ma dogba mo, bo iya te, 'Wali 'ba nere ma ëdi ndö göyi?'

Bo nima iya te,

6 'Wali abo ëdi goma 'bulu 'ba 'bu 'butë sowo.'

Bo iya te, 'Ele, wali 'bi ma kugu na te. Oloma welo bëri kugu nge 'butë riyö.'

⁷ Kina bo kënyī kititi bo mɔto gbī iya te, 'Wali 'ba ɲere ma ēdī ndö göyī?'

Bo nima iya te, 'Ēdī gɔma luyu 'ba nyönyu kuluku riyö.'

Bo iya te, 'Ele, wali 'bī ma kugu na te. Oloma welo bēri kugu ɲge kuluku kɔto kɔdo dɔmo 'butē mota.'

⁸ Gɔ kö'du mo na ɲere nima kubī gɔ makunɲu kënyē abo nima ɲgī gɔ akikali laka abo nima bo ko'do ne. Römöyī bilaka 'ba dɔliɲɔ nime akikali 'bēnnī rɔ mbēmbē mī to'do ē'bēnnī ga kebe 'ba bo lende laka.

⁹ Rɔ ma laka miya ziye, o'doke pɔri ziye ti a 'ba dɔliɲɔ nime mī kɔri ma laka mo. Römöyī ɔdo kote rōnī 'deni 'do bo Boko'ba kinda'ba ye ti mī didī ma ɲburunburu.

¹⁰ Bo ame koloma laka tonɲo gɔ a ma titi laka ne ti konɲo gɔ ma mbiri gbī tara. Kina bo ame koloma dē laka mī a ma titi ti ko'do gbī tara mī a ma löbu.

¹¹ Ne ɔdo kikali yi dē rɔ bo tonɲo gɔ a 'ba dɔliɲɔ nime laka yē na ti ki'di mɔri ma laka nime ziyī tonɲo gɔmo?

¹² ɔdo konɲo gɔ a 'ba lēpī yī mɔto dē laka yē na ti ki'di ma 'bēyī mo ziyī?

¹³ Bilaka kɔto ikali dē 'do kēdī rɔ bo laja zi ɲere riyö. Bo ti kɔ'ɔ ɲge rɔ ma kɔto tine bo ti ko'ji mɔto. Bo ti kodo mī bo zi mɔto tine rɔ yögö zi ma kɔto. Kina gbī tara inza kɔ'bo toja laja zi Boko'ba gbī zi a 'ba dɔliɲɔ nime."

Akiyandi Mɔto Ga 'Ba Yēsu

(MT 11:12-13; 5:31-32; MK 10:11-12)

14 Kina ɔɔɔ Parosi ni kuwö lende nime 'deni te tine lijë ebe ngi bi tögö Yësu rɔ laɲa römöyï lijë Parosi ni rɔ bɔ tɔ'ɔ girisi.

15 Kina Yësu kënyï kiya zinni, iya te, “Kpe, o'dɔke rɔye kindake laka di kɔmɔ bilaka ma laki, tine mi dōki'di ye Boko'ba na kikali. Römöyï wa ame ga bilaka këdi kubï gɔmo kulöwö tégë rɔ a laka ne ma di kɔmɔ Boko'ba ënyë ngi kɔzɔ ɔɔ.

16 Kö'du ki'di ni ti bɔ kumë lende ni na koloma 'deni rɔ tɔ'dɔ ndɔbɔ bine ɲbö kömö mi kada 'ba Yowani. Tine mi kada mo nima na laja laka 'ba ɲere löbu 'ba Boko'ba kisaki tuwöwö rōni, na me ma konzi këdi ko'dɔ 'deni ngi rɔ ya tɔɔ yimo.

17 Ne mitorɔ ni ti dɔyayi ti kiteli, tine bi titi mɔɔ di mi kö'du ki'di nime inza kölu du te.

18 Kina bɔɔ ame koga 'ja abo kënyï 'böwu kogbe 'ja mɔɔ ne o'dɔ yëri 'deni. Kina më'dë tɔ mo nima kogbe 'ja këyï nima ne o'dɔ yëri 'deni gbï.

Bɔ Mɔri Ni Ti Lazara

19 Uwöke, bɔ mɔɔ rɔ bɔ mɔri bɔɲgɔ kusu abo ɲburu rɔ bɔɲgɔ ma ndögö kitigɔ kulöwö naga dɔ bo kola 'joyi di mi mɔri.

20 Tine bɔ lisa mɔɔ ëdi gbï yayi möyï mo rɔ Lazara rɔmo ga me rɔ 'böɲö. Ëdi ko'de nduwë tolo'bo kpadöri 'ba bɔ mɔri nima

21 'dɔ bo kutö'du kpa bo ti wa ma këdi kilayi bëri bicï tarabiza 'ba bɔ mɔri nima. Tine bi ni ako 'böwu kebe titene kɔmɔ 'böɲö mo.

22 Kina ɔɔɔ kada mo kari kömö tine bɔ lisa tönë ölä ngi kina malayika kombi ngi mitorɔ koto ngila Abarayama. Di pötö mo na bɔ mɔri tönë kölä ngi gbï kusu bo,

23 na bo kari ngi mi Gehena mi gomo ma lobu. Kina odo bo konjo bi tine bo o'ja Abarayama ngi nbö ro ma kowo ti Lazara donjila bo yayi.

24 Kina bo kulöri, iya te, 'Baba Abarayama, i'di miyi keyi roma. Oja Lazara kusu dokole közi bo mi mini 'do kako kiyeyi donde'de ma to kpe timo. Medü 'deni mi gomo ma kinza kiya mi pa'do nime bine.'

25 Tine Abarayama ileki domo iya te, 'Kole, omeri to ma, toné bine mi kada 'ba loma 'bi o'ja a ma laka 'beyi ga 'deni pili, tine Lazara kedü 'ba bo mi gomo. Kina me bo na 'deni 'bato mi lonjo bine ni 'beyi mi gomo.

26 Kina gbi gö lobu edü mi lonjo nime boto moto umu de di yayi kako zize bine ala di zize bine kari ziye yayi.'

27-28 Bo nima iya te, 'Baba Abarayama, moma'jo roma ziyi oja Lazara kari donjo zi koso löndö ma ga ma muyi ame ga gba lonjo ze 'de yayi ne 'do bo kari kiyandi lijé kinza lijé kako ra gbi mi gomo mbembé nime.'

29 Abarayama ileki domo iya te, 'Lende 'ba kpa Musa ni ti bo kumé lende ni edü yayi, löndö yi mo naga nima kuwö domo.'

30 Bo nima iya te, 'Inza tara, baba Abarayama. O'doko ngi ro bilaka ame kodo di mi tolé ne na 'do kari zinni go lijé koto donni.'

31 Abarayama iya te, 'Odo lijé kuwö do Musa ni ti bo kumé lende ni de boto ame kodo pele di mi tolé ne lijé inza kuwö domo gbi.' "

17

Lende Kënyë

(MT 18:6-7, 21-22; MK 9:42)

¹ Yësu ënyï kiya zi bɔ kɔsɔ gɔ bo ga iya te, “Akiyɔzɔ 'ba ti'di bilaka kila'ba mï lende kënyë ëdï 'deni ngï nɓuru mï dɔyayi. Ne bu'bu zi bo bɔ ame ki'di 'dɔ wa naga nima ko'dɔ rɔnnï ne.

² Ma laka mo dëne ɔ'bo 'dɔ kudödu toto ndöwu ma löbu ra mugu bo gɔ kitinï bo timo mï mini löbu di dɔ ame 'dɔ bo ki'di wa titi naga nime kila'ba mï lende kënyë ne.

³ Ne i'dike kɔmɔye kandi laka.

Ɔdɔ löndö yï mɔtɔ kirasi lende amo dɔmo. Kina ɔdɔ bo kuwö döyï ola bo gɔ lende kënyë nima.

⁴ Ɔdɔ bo koto pele tirasi lende zïyï nɓö mï modɔmoriyö mï kada kɔtɔ tine bo kö'bö nduwë tako tiya mo zïyï te, ‘Mɔtɔ dɔma 'deni,’ ola bo gɔmo.”

⁵ Bɔ laja abo ga iya te, “Nere, ulu ze mï ti'di dɔze gɔ tigo 'bï.”

⁶ Bo ileki dɔmo zïnnï, bo iya te, “Ɔdɔ këddike pele nge ti ti'di dɔye gɔma titiyi 'deki miye na kiyake pele nge rɔ tiya zi ngëri kpëri nime te, ‘Nï, unyë röyï kari kidëyï röyï mï mini löbu,’ kina ti kuwö dɔye ngï.

⁷ Me ɔdɔ nï mɔtɔ këddi ti bɔ laja 'bï bo këdi ko'dɔ ndɔbɔ mï nyaka ala toda kamölö, ɔdɔ bo kômö linɔ ti kiya zi bo te, ‘Ako titi welo konyo kpëyï’?

⁸ Inza tara, ëddi kiya za te, ‘Ilenɔ akonyo zö ndö koja laja zö monyo kpama muwë titi tine 'dɔ kari konyo 'bëyï 'jaa.’

⁹ Gɔ ame bo laja nima kuwö dö nɛre abo pele ne tine inza rö lende kembe zi nɛre abo 'dɔ kileki yëe'di gɔmo zi bo.

¹⁰ Kina kpe na gbï tara, ɔdɔ ko'dɔke wa ame Bɔko'ba kiya 'deni ziye to'dɔ mo ne, iyake e'be te, 'Ze eze nge rö bo laja ame wötï ne, do'dɔ eze nge rö ndɔbo.' "

Bɔ Mönnyu 'Butë

¹¹ Di gɔ kori kari Yerosalema na Yësu kënyï kudö kebe dö maga 'ba Somorona ni ti Galilaya.

¹² Ko'ja bo këdi ko'dɔ 'deni tɔdɔ tari mï liɔo tine na dö bo kondɔsɔ ngï ti ya ma 'butë mɔto ga roma kila'ba 'deni rɔmo. Kina lijë kɔrɔ ngï nɔbɔ rö ma kɔwɔ

¹³ kulöri rö ma kembe, kiya te, "Nɛre Yësu, oɔɔo lisa 'ba rɔze."

¹⁴ Kina ɔdɔ bo ko'ja lijë 'deni tara tine, bo iya te, "Arike kilemeke rɔye ma kɔpɔ 'deni zi bo akumu ni."

Di bi tari 'bënni tine rönni 'deni ngï rö ma kɔpɔ.

¹⁵⁻¹⁶ Kina ɔdɔ bo ma kɔto mɔto ame bo rö Somorona ne bo kɔngɔ kileɔo bo 'deni tara tine bo ileki ngï ti tilëlu Bɔko'ba rö ma kembe bo kako kila'ba bëri bi ndi Yësu tileki yëe'di zi bo.

¹⁷ Yësu ënyï kititi iya te, "Ma modɔmosowo mɔto ga ame kileɔo gbï ne ëdi yala? Tara ne ileɔo dë su 'butë ya?"

¹⁸ Bɔ löwö nime na nge koto kpöki kileki kako to'dɔ yëe'di zi Bɔko'ba?"

19 Kina Yēsu kileki kiya zi bɔ nima, iya te, “Ēnyī tɔrɔ kari ɛ'bi ti, ti'di dɔyī gɔ tigo ma na kileŋo yi 'deni.”

Nere Löbu 'Ba Boko'ba
(MT 24:23-28, 37-41)

20 Parosi mɔtɔ ga ɛnyī kititi Yēsu gɔ tako 'ba nɛre löbu 'ba Boko'ba. Kina bo kileki dɔmo zinnī iya te, “Nere löbu 'ba Boko'ba inza kako ŋgī te ko'ja kinē mo ti kɔmɔ.

21 Inza gbī rɔ wa ame 'dɔ bɔtɔ kiya te kina me bine, ala kina me 'dē. Tine nɛre löbu 'ba Boko'ba ɛdī 'deni miye.”

22 Kina bo kēnyī kiya zi bɔ kɔsɔ gɔ bo ga, bo iya te, “Kada mo ti kɔmɔ 'deni ame 'dɔ kiterike to'ja kada 'ba tileki 'ba kole 'ba bilaka lesi. Tine inza ko'jake.

23 Kina bilaka ti kiya ziye te, ‘Bo na me 'dē,’ ala ‘Bo na me.’ Tine kinza kirinake dē gönnī.

24 Kada ame mo rɔ 'ba tileki 'ba kole 'ba bilaka lesi ne ti kēdī kɔzɔ kpa tɔrɔ kunyī ame kunyī di yībī kiyɔpɔ bi ŋbɔ dɔ tɔrɔ ne.

25 Tine ma dɔgba mo bo ti kombi gomɔ titi rɔ mbēmbē bilaka naga nime pili kilagi bo.

26 Kada 'ba tako 'ba kole 'ba bilaka lesi ti kēdī gbī kɔzɔ kada 'ba Nowa

27 ame bilaka koloma ŋgī rɔ tonyo kpēnnī tuwē mo togbe rōnnī ŋbɔ kɔmɔ mī kada ma Nowa kēdī kēki mī sorope. Tine yɔ na mini koso kako ŋgī kote dōnnī pili yaga.

28 Kina ti kēdī gbī kɔzɔ ma tōnē mī kada 'ba Lotɔ ne tara. Bilaka oto nduwē tonyo kpēnnī tuwē mo tugɔ ndögö tidīyē wa to'ba rō.

²⁹ Tine mi kada ma Loto kodo di Sodomo na kodo pa'do ti kulugbi doku ma keddi kilanma ngi kako di mitoro kote donni pili yaga.

³⁰ Kina ti kada 'ba tileki 'ba kole 'ba bilaka lesi keddi gbi tara.

³¹ Mi kada mo nima ni bo ame keddi tilere yaga kpadori 'bi ne kinza doyi kilayi de kpe todo ro go jama 'bi ga. Kina gbi tara ni bo ame 'deni mi nyaka kinza kileki de kpe kari lijo.

³² Omerike 'ja 'ba Loto te.

³³ Bo ame kiteri tomo didi bo ti kupo ngi. Tine bo ame kupo didi bo ne ti komo ngi.

³⁴ Ro ma laka miya ziye, mi korondo mo nima bilaka riyi ti keddi 'deni do sora koto, tine ti kogba moto kola ma koto.

³⁵ 'Ja riyi ti keddi 'deni do toto bi koto, tine ti kogba moto kola ma koto."

³⁶⁻³⁷ Bo kosu go bo ga enyi kititi bo iya te, "Yala ga ya, nere?"

Yesu ileki domo iya te, "Bi ame ti toku teyi ranga ti kototo kpenni teyi."

18

Mi Keddi

¹ Yesu enyi kiya dangala moto zi bo kosu go bo ga 'do kileme zinni kinza lijè kola go tititi konyi de di zi Boko'ba lijè ko'bo nduwè to'do mo.

² Bo iya te, "Nere bo tongo bure moto oloma pa do gawo moto yayi kere Boko'ba de gbi ala komeri lende 'ba boto.

³ Tine makuru'be moto edi gbi mi gawo nima yayi. Kina loko ko'bo ngi nduwè ro tari zi bo

nima toma'jo rōni teyi, iya te, 'Onḡo ndi lende ma laka zō rō bō ndo'ji ma.'

⁴ Nere nima oloma titi pa rō tilagi lende 'ba 'ja nima. Tine rō ḡburuḡburu mo bō ēnyī komeri, kiya te, 'Ne kōzō ame ma mere Boko'ba dē momeri lende 'ba bōtō dē pele

⁵ ne kina me 'ja nime kō'bō 'deni ḡḡi ḡburu togba dōma, ti moḡḡo lende 'bēni nime mileḡo ndimo kinza tako lulu 'bēni nime kōdō rōma.' "

⁶ Yēsu iya te, "Uwōke a ma ḡere dōki'di kēnyē nima kiya tō ma.

⁷ Ne tara bo Boko'ba ti ko'de lende kēyi dē zinni liḡe ame ga rō 'ba bo ne ya? Liḡe ame ga kēdi kudu zi bo kote kada kote korōndō ne, bo ti kō'bō toga liḡe yaga ya?

⁸ Rō ma laka miya ziye, bo ti ko'de lende kēyi ḡḡi welo zinni. Tara ne ti kole 'ba bilaka lesi kako ko'ja liḡe ḡḡi kēdi rō ti'di dōnni ḡomo mī kada 'ba tako abo na ya?"

Parosi Ni Ti Bō Kireke Awada

⁹ Kina Yēsu kēnyī ḡbi tiya dōḡgala nime zinni liḡe ame ga kilēbē rōnni rō bō lende laka, liḡe kindiri ya ma laki ne. Bo iya te,

¹⁰ "Bilaka riyo mōtō ga ēnyī kari mī rō lōbu 'ba Boko'ba bi to'dō mōtu. Bō ma kōtō rō Parosi tine mōtō rō bō kireke awada.

¹¹ Bō ma rō Parosi mo nima ḡrō ḡbō caki kumōtu, kiya te, 'Boko'ba, mileki yēē'di ziḡi 'bama minza kōzō 'ba laki rō bō akolō rō bō lende kēnyē rō bō yēri ala ḡbi kōzō 'ba bō kireke awada nime.

12 Moro kpama mi riyö 'do mi tö'dö do modomoriyö, a ma ga pili ro gomo kapa ma 'butë mo mi'di ziyi.'

13 Tine bo ma ro bo kireke awada mo nima orö 'ba bo ro ma kowö yi'böwu kusu komo bo bëri komba dongo'do bo iya te, 'Boko'ba, i'di miyi këyi roma ma bo lende kënyë nime.'

14 Ro ma laka miya ziye, bo kireke awada nime na ti kileki ro ma laka komo Boko'ba inza ro Parosi nima. Römöyi bo ame ko'do ro bo ro löbu ne ti kileki 'deni bëri. Tine bo ma kileki ro bo bëri na ti Boko'ba kombi toro."

15 Bilaka moto ga oloma to'de kole titi kako zi Yësu 'do bo ki'di közi bo domo ro yëyi. Kina odo bo kösö go bo ga ko'ja tara tine lijë ebe ngi tota kole titi naga nima kinza kari dë zi Yësu.

16 Tine Yësu ënyi kidëki kole titi naga nima kako zi bo, iya te, "Olake kole titi kako zö kinza kotake lijë dë römöyi lijë ame ga te ne nere löbu 'ba Boko'ba na ro 'bënni.

17 Ro ma laka miya ziye, boto ame kinda'ba nere löbu 'ba Boko'ba dë kozo 'ba kole titi ne inza kodu du te yimo."

Bö Mori

(MT 19:16-30; MK 10:17-31)

18 Turu 'ba Yudayi moto ako kititi Yësu, iya te, "Bo komo kiyandi ma laka, wa'di na go mo'do go mo'ja didi ma nburunburu?"

19 Yësu iya te, "Idëki ma ro ma laka go wa'di? Omeri 'deni ngi tara? Boto moto inza laka tine nge koto kpöki ro Boko'ba.

20 Ikali 'deni kö'du ki'di iya te, 'Kinza ko'do yëri dë, ko'do röyi dë ro bo közi roma, ko'do 'bögo

dë, kususu bɔtɔ də gbī rɔ bēti. Oro 'bu yī ni ti möyī.' ”

²¹ Bɔ nima iya te, “Wa naga nime mo'dɔ 'deni mɔlo dɔ yɔbi ma bine.”

²² Kina ɔdɔ Yēsu kuwö bɔ nima 'deni kiya tara tine, bo ileki dɔmo iya te, “A mɔtɔ ola gba kɔtɔ zīyī to'dɔ mo. Ari kugö ë'bī ga me mökɔ koza girisī mo zi bɔ lisa. Kina ti kēddi ngī ti wa rɔ mbēmbē mī dɔyayi 'ba mītɔrɔ. Kina 'dɔ kako ti kösö gɔma.”

²³ Kina ɔdɔ bɔ nima kuwö lende nime 'deni te tine bo ngī rɔ meri römöyī bo bɔ mɔri na.

²⁴⁻²⁵ Yēsu onɔɔ dɔ bo na kiya te, “Tɔdɔ mī ɲere löbu 'ba Boko'ba zi bɔ mɔri ni ti kēdi rɔ ma kitigɔ kebe tɔdɔ zi gamele di bi gbönjö 'ba bicī libira.”

²⁶ Ya ame ga pili kuwö ne ënyī kititi, kiya te, “Ne ɔdɔ kēdi 'deni te tine yē na 'jaa ti kɔmɔ di mī tölē ti?”

²⁷ Yēsu ileki dɔmo, iya te, “Wa ame to'dɔ mo konya dɔ bilaka lesi ne ma di zi Boko'ba embe dē.”

²⁸ Pītörö iya te, “Nere, dola wa pili 'deni gɔ tösö göyī.”

²⁹ Yēsu iya te, “Rɔ ma laka miya ziye, bɔtɔ ame kola 'ja ala liɲɔ ala löndö ala 'bu ni ti ma ala kole dömöyī ɲere löbu 'ba Boko'ba ne

³⁰ ti ko'ja ngī rɔ mbēmbē rɔ dɔ kiteli girī nime kina gbī mī kada ma kēdi kako 'deni rɔ didi ma ɲburunburu.”

*Yēsu Iya Gɔ Lende 'Ba Tölē Abo
(MT 20:17-19; MK 10:32-34)*

³¹ Yēsu ogba bɔ kösö gɔ bo ga rɔ dönñi kilende teyi iya te, “Dēdi darike nime ɲbö Yerosalema.

Kina wa tönë ga bɔ kumë lende ni kiya gɔ kö'du 'ba kole 'ba bilaka lesi ne ti ko'dɔ rönni ngi 'deni ko tara.

³² Ti kogba bo ki'di zi bɔ löwö. Kina ti lijë kögö bo ngi rɔ laɲa kiti'ja bo koto'bi woro rɔ bo.

³³ Kina ti lijë komba bo kupö bo. Tine mi tö'dö dɔ mota bo ti kënyï 'deni ködɔ yaga di mi tölä."

³⁴ Tine bɔ kösö gɔ bo ga ikali mi 'jo 'ba lende nime dë du te. Römöyï usu dɔ 'jo 'ba lende pili 'deni di zinni. Kina ngi ki'di lijë kikali wa nima Yësu këdi rɔ tiya mo ne dë.

*Bɔ Kɔmɔ Kölu 'Ba Yereko
(MT 20:29-34; MK 10:46-52)*

³⁵ Ko'ja Yësu ni kömö 'deni ngɔsi ngila Yereko tine bɔ kɔmɔ kölu mɔtɔ ëdi dɔ kpa kɔri yayi bi kpati.

³⁶ Kina ɔdɔ bo kuwö 'deni bilaka këdi kölo 'deni ngi kebe yayi rɔ tindi tine na bo kënyï kititi, iya te, "Wa'di ga na?"

³⁷ Lijë iya te, "Yësu 'ba Nazareta na këdi rɔ tari."

³⁸ Kina bɔ kɔmɔ kölu tönë kënyï kulöri kiya te, "Yësu kole 'ba Dawidi, ongo lisa 'ba rɔma."

³⁹ Tine bilaka ma dɔgba naga nima amo dɔ bo 'dɔ bo kudumö yaga. Ne pele na bo kulöri ngi kulöwö rɔ ma kembe, kiya te, "Kole 'ba Dawidi, i'di miyï këyï rɔma."

⁴⁰ Kina Yësu koro ngi kidëki bɔ kɔmɔ kölu nima 'dɔ ko'de kako zi bo. Kina ɔdɔ bo kömö 'deni ngɔsi tine Yësu ënyï kititi bo, iya te,

⁴¹ "Wa'di na ko'dɔkɔ gɔ mo'dɔ ziyi?"

Bo iya te, "Mo'dɔkɔ to'ja gɔ bi."

42 Yēsu iya te, “Kömöyī kɔɔ yaga, ti'di döyī gɔ tigo ma ileŋo yi 'deni.”

43 Kina kɔmɔ bo tönē kɔɔ ŋgī bo kēnyī kösö gɔ Yēsu ti tilēlu Boko'ba. Kina ɔɔ bilaka ma laki naga nima ko'ja 'deni tara tine, na lijē pili kebe ŋgī ro tilēlu Boko'ba.

19

Yēsu Ni Ti Zakayo

1 Kina ɔɔ Yēsu kari 'deni kōmō Yereko kēdī ko'do titeli tine,

2 bo do bo kireke awada moto ēdī yayi ro bo mōri möyī mo ro Zakayo.

3 Bo o'doko gɔ bo ko'ja kinē Yēsu tine bo ŋgī ro nyigbara, bo ɔ'bo dē 'do to'ja Yēsu di mi lōngö tündi konzi naga nima.

4 Kina bo kirina ŋgī dogba kari kēkī do ŋgērī kēlu 'do bo ko'ja kinē Yēsu rōmōyī bo ēdī ro tako kebe gɔ kori mo nima.

5 Kina ɔɔ Yēsu kako 'deni kōmō yayi tine na bo kombi kɔmɔ bo ŋgī tɔɔ kīdēkī kiya te, “Zakayo, ēkī welo bēri, laka tōne mēdī mari moloma liŋo 'bi.”

6 Kina bo kēkī ŋgī bēri kari ti Yēsu ro ŋba liŋo abo ti mi kēyī.

7 Kina bilaka ama ga pili ko'ja ne kebe ŋgī ro tokore mo iya te, “Bo ari ŋgī ro ŋba liŋo 'ba bo lende kēnyē nima?”

8 Tine di yayi na Zakayo kēnyī tɔɔ kilende zi ŋere Yēsu, iya te, “Oŋgɔ ŋere, tōne ti mi'di kapa 'ba a ma ga zi bo lisa ni. Kina ɔɔ mu'bōlu boto moto ra ti mopi kileki teyi mi sowo.”

⁹ Yēsu iya te, “Ma tōne konyi ömō 'deni mī liṅɔ nime römöyī bɔ nime gbī rɔ kupö Abarayama

¹⁰ kina kole 'ba bilaka lesi ako toma ma kölu 'deni yaga naga nime tɔmɔ mo.”

*Dɔŋgala 'Ba Bɔ Mɔri Mɔtɔ
(MT 25:14-30)*

¹¹ Ko'ja bilaka naga nima kēdī gba rɔ tuwö lende nima na Yēsu kēnyī ṅgī tiya dɔŋgala nime zīnnī römöyī bo 'deni ṅgɔsi ṅgila Yerosalema tine lijē omeri 'bēnnī tēgē ṅere löbu 'ba Boko'ba ömō 'deni nati.

¹² Bo iya te, “Turu löbu mɔtɔ ēnyī kari ṅbö rɔ ma kɔwɔ mī dɔliṅɔ mɔtɔ 'dɔ kari ko'dɔ bo rɔ ṅere bɔ dɔliṅɔ di yayi gɔ bo kileki 'jaa kako.

¹³ Kina bo kīdēkī bɔ laja abo ga ma 'butē ṅgī pili kako zi bo gɔ koza yamo zīnnī kɔzɔ a nime bo kose gɔmo zīnnī, iya te, ‘Girisī naga nime mēdī mola ziye ne i'dike dɔmo köyö teyi ṅbö mako.’

¹⁴ Tine bilaka 'ba dɔliṅɔ 'bēnnī rɔ ma ko'ji bo kina koja bilaka ṅgī ti lende 'ba kpēnnī kari kiya te, ‘Do'dɔkɔ dē gɔ bɔ nima kēdī rɔ bɔ dɔliṅɔ zize.’

¹⁵ Tine ari ko'dɔ bɔ tönē ṅgī rɔ bɔ dɔliṅɔ na bo kuyī dɔ bo ṅgī kako. Kina ɔdɔ bo kömō 'deni tine na bo koja laja ṅgī gɔ bɔ laja abo tönē ga bo koza girisī teyi ne, tɔŋgɔ mo ɔdɔ lijē i'di dɔmo ga 'deni köyö ndö.

¹⁶ Kina bɔ ma dɔgba mo kako kiya te, ‘Ṅere, kīsī kɔtɔ 'bī tönē, dɔmo öyö 'deni teyi 'butē.’

¹⁷ Ṅere iya te, ‘Laka bɔ laja ma, o'dɔ 'deni laka koloma tɔŋgɔ gɔ a ma titi nime liya ti mī kēddī kina ti mo'dɔ yī ti rɔ bɔ dɔ gawo 'butē 'do.’

18 Bɔ laja ma mĩ riyö mo ako kiya te, 'Nere, kisi koto 'bĩ tönë kola zö bine dɔmo öyö 'deni teyi muyi.'

19 Nere ileki dɔmo iya te, 'Ti mi'di yi koloma rɔ bɔ dɔ gawo muyi.'

20 Tine bɔ laja mɔto ako ma 'ba bo kiya te, 'Nere, girisi 'bĩ tönë na me. Mudödu ë'bĩ te kpa bɔngɔ musu mikeki tɔrɔ

21 römöyĩ mere lende 'bĩ ga nĩ rɔ bɔ mĩ kata. Iteri 'bëyĩ togba mo kebe dɔ ma ki'di ngĩ rɔ mbëmbë kina ame ga pele nĩ na dë kuli kupö mo ne omomi ngĩ ziyi rɔ ë'bĩ.'

22 Kina nere kënyĩ ngĩ kileki zi bo, iya te, 'Lende 'bĩ naga nime na ti mo'do burë 'bĩ timo. Nĩ bɔ laja kuruku nime, ikali ma rɔ bɔ mĩ kata mogba wa ma kinza rɔ ama naga ti ma kinza ma na muli kupö mo naga momomi rɔ ama?

23 Ne ma kikali molo tara oto yamo ma nime dë molo zi bɔ ndögö gɔ wa'di 'dɔ mako mo'ja dɔmo köyö 'deni teyi?'

24 Kina bo kënyĩ ngĩ kiya zi ya ama ga kedi kɔrɔ yayi ne, iya te, 'Ogbake yaga di zi bo ki'dike zi bɔ ma ti kisi 'butë nime.'

25 Lijë iya te, 'Nere, bo edi 'deni timo molo kisi 'butë.'

26 Tine bo ënyĩ kileki dɔmo zinni, iya te, 'Rɔ ma laka miya ziye, bɔ ame kedi timo ti ki'di gbi dorodɔ dɔmo. Ne bɔ ame kinza timo, ame mo pele mbowa yayi ti kopepe yaga di teyi.

27 Ne 'bënni lijë bɔ ko'doko dë tégë gɔ mēdi rɔ bɔ dönni naga nima, o'deke lijë kako dayi kupö lijë pili yaga di kɔmɔ ma bine.' "

Tɔɔɔ 'Ba Yësu Mi Yerosalema
(*MT 21:1-11; MK 11:1-11; YN 12:12-19*)

²⁸ Di pötö lende nime na Yësu kiteli ngi nduwë dɔmo 'dɔ tari Yerosalema.

²⁹ Kina ko'ja bo kömö 'deni ngosi ngila Betaniya ni ti Betepage dɔ dökü 'ba Bilaya tine na bo koja bo laja abo ga ma riyo ngi kari

³⁰ ti ndose nime kiya te, “Arike mi liŋɔ nima komoye. Kina ɔɔɔ këddi kɔɔɔke 'deni yimo ti ko'jake kole akaca kosi dɔmo 'deni bëri yayi ame bɔɔɔ këki dë gba mi kɔɔɔ dɔmo. Kina gɔ kopeke ko'deke bine.

³¹ Tine ɔɔɔ bɔɔɔ kititi ye kiya te, ‘Èddi kopeke gɔ wa'di?’ iyake te, ‘Nere na ko'dɔkɔ.’ ”

³² Kina ya tönë ga koja ne kari ko'ja wa pili ngi kɔɔɔ ame Yësu kiya zinni ne tara.

³³ Kina ɔɔɔ lijë këdi ko'dɔ 'deni tope kole akaca nima tine na bo dɔmo ga kititi lijë iya te, “Èddi kopeke akaca nima gɔ wa'di?”

³⁴ Lijë ileki dɔmo iya te, “Nere na ko'dɔkɔ.”

³⁵ Kina lijë ko'de ngi kako zi Yësu lijë ko'ba bɔŋgɔ 'bënni ga gɔmo lijë ki'di Yësu këki koloma dɔmo tari timo.

³⁶ Kina ɔɔɔ bo këdi kari 'deni tine bilaka ebe ngi to'ba bɔŋgɔ 'bënni ga zi bo bëri mi gɔ kori.

³⁷ Ko'ja bo kömö 'deni gɔ kori ame këdi kulunji 'deni kari bëri di dɔ dökü 'ba Bilaya ne tine na tindi ma kösö gɔ bo kënyi ngi pili tilëlu Boko'ba rɔ ma kembe gɔ, gɔ kɔɔɔ ame ga pili lijë ko'ja 'deni ne, iya te,

³⁸ “Yëyi këdi dɔ nere ame kako ti möyi bo nere Boko'ba ne. Lende këyi ti rɔ löbu këdi nbo mitɔɔɔ.”

39 Tine ya mɔto ga di mi lõngö tindi naga nima ame mo ga ro Parosi ni ne enyi kiya te, “Bo komo kiyandi, amo do bo kosö göyi naga nime.”

40 Tine Yesu enyi kileki domo zinni, iya te, “Odo lijë kudumö pele, doku ni pili ti kebe tulöri.”

41 Kina odo bo komö 'deni ngosi ngila Yeros-alema do gawo mo kinda 'deni tine na bo kudu ngi.

42 Bo iya te, “Ni, ma keddi kikali a ma ko'doko go lende keyi ra kina me ngi tone. Ne usu domo 'deni yaga di komöyi.

43 Kada mo ti komö 'deni ame 'do bo ya 'bi ga kalo kidiri yayi kuru döyi kosoni yi di do kumu pili.

44 Kina lijë ti kupupu yi ti bo boyi ma mi reki 'bi ga pili ro'boro'bo mi lupu. Lijë inza kola doku 'bi ma koto te kileke mi go bi mo ma ko'ba teyi. Ti ko'do roni tara ziyi romöyi ni ikali kada 'ba tako 'ba Boko'ba döyi de.”

*Todo 'Ba Yesu Mi Reki 'Ba Rö Löbu
(MT 21:12-17; MK 11:15-19; YN 2:13-22)*

45 Kina odo Yesu kari kodo 'deni mi reki 'ba rö löbu 'ba Boko'ba tine, na bo koloma ngi ro toga ya ame ga keddi ro tugö ndögö yayi ne.

46 Bo iya zinni te, “Ugu 'deni mi buku 'ba Boko'ba iya te, ‘Rö löbu ma nime ro rö 'ba mötu,’ ne kpe ebe kuyike 'deni za yaga ro bi 'ba bo 'bögo.”

47 Mi kada pili ma Yesu keddi tiyandi wa mi reki 'ba rö löbu 'ba Boko'ba, löbu 'ba bo akumu ni ti bo komo kiyandi ni ti löbu 'ba bilaka ni edi koma kori 'ba 'do tupö bo,

48 tine pele tara lijë o'ja kōri mo dë rōmöyī bilaka ēdī komoti rōnnī nduwē tari tuwō lende abo.

20

Kōzī Kakpa 'Ba Yēsu (MT 21:23-27; MK 11:27-33)

1 Mī kada ma dō koto mōto ko'ja Yēsu kēdī mī reki 'ba rō löbu 'ba Boko'ba tiyandi bilaka gbī tuwōwō laja laka abo tine na bō dō bō akumu ni ti bō kōmō kiyandi 'ba kō'du ki'di ni ti löbu 'ba bilaka ni kako zi bo,

2 kiya te, “Nī, iya zize, kōzī kakpa 'ba yē na me kēddī ko'dō wa naga nime timo ne? Yē na ki'di kōzī kakpa tō nime zīyī?”

3 Yēsu ēnyī kileki dōmo zīnnī, iya te, “Akititi 'bama ēdī gbī koto bine tititi ye timo. Kpe, iyake te zō,

4 kōzī kakpa 'ba bapatisi tōnē Yowani koloma rō to'dō mo ne ako di zi yē? Di zi bilaka lesi ala di zi Boko'ba?”

5 Kina lijë koloma ngī rō towasa mo rō gō rōnnī. Lijë iya te, “Gō diyake tondo? Ɔdō diyake te ako di zi Boko'ba bo ti kiya te, 'Ne i'dike dōye dē gō lende abo gō wa'di?”

6 Ne ɔdō diyake te ako di zi bilaka lesi bilaka naga nime pili ti kēnyī ngī tu'du ze ti dōku rōmöyī lijë pili omeri 'deni Yowani rō bō kumē lende 'ba Boko'ba.”

7 Kina lijë kileki dōmo iya te, “Dikali bi ma kako di teyi dē.”

⁸ Kina Yēsu kileki gbī zīnnī iya te, “Ma gbī minza miya gō kōzī kakpa tō nime mēdī mo'do wa naga nime timo ne ziye.”

Dɔŋgala 'Ba Bɔ Ndɔbɔ
(*MT 21:33-46; MK 12:1-12*)

⁹ Kina bo kebe ŋgī nduwē nati tiya dɔŋgala nime zi tīndī naga nima, iya te, “Bɔ mɔtɔ īdiyē mɔwɔ kēdī ko'do rɔ layi naga ŋgī rɔ nyaka kina bo kogba bɔ ndɔbɔ ŋgī ki'di yīmo bo kēnyī abo kari koloma tara mī dɔyayi ma kɔwɔ.

¹⁰ Kina ɔdɔ kada 'ba tite'de mo kōmō 'deni tine na bo kēnyī koja bɔ laja abo ŋgī kari 'dɔ ko'de dōŋgērī ma 'ba bo di zi bɔ ndɔbɔ tōnē ga. Tine bɔ ndɔbɔ naga nima inda'ba bɔ laja nima ŋgī komba koga kileki rɔ kōzī sari.

¹¹ Kina bo kēnyī koja mɔtɔ gbī 'bōwu kari. Ama mo tine lijē omba ŋgī ko'do rɔ ma kēnyē koga kileki rɔ ma sari.

¹² Kina bo kēnyī gbī koja ma rɔ mī mota mo kari. Kina lijē komba ŋgī ko'do wētō rɔmo ku'du ŋbō yaga.

¹³ Kina bɔ dɔ nyaka tōnē kēnyī komeri, iya te, ‘Ti mo'do tondo? Kole kɔtɔ ma nime mɔ'ɔ kulōwō ne ti moja kari zīnnī mɔtɔga lijē ti koro bo.’

¹⁴ Ne ɔdɔ bɔ ndɔbɔ tōnē ga ko'ja 'deni ŋgī rɔ kole 'ba bɔ tōnē tara tine, lijē iya te, ‘Bɔ nime bo na ti kēdī rɔ bɔ dɔ nyaka nime kada mɔtɔ di pōtō 'bu bo. Dupōke bo yaga 'dɔ nyaka nime kō'bō ŋgī ŋburu rɔ eze.’

¹⁵ Kina lijē kinda'ba bo ŋgī ku'du yaga di mī nyaka nima kupō bo ŋgī.

Ma komerike 'beye wa'di na ti bo do nyaka nima kako ko'do zi bo ndobo naga nima?

¹⁶ Bo ti kako kote donni pili yaga 'do bo ko'de bo ndobo ma la'ja 'jaa 'do kako to'do ndobo mi nyaka abo nima."

Kina odo bilaka naga nima kuwo 'deni tara tine, lijè iya te, "Ee, o'bo ko'do roni de to kpe tara."

¹⁷ Yesu ongo donni kina bo kenyi kititi lijè, iya te, "Ne 'jo 'ba lende nime kugu mi buku 'ba Boko'ba ne tegè tondo? Ame kugu yayi kiya te, 'Doku tone bo ko'ba ro ni kilagi pa di romo ne na kileki 'deni ro doku ma laka ro do kiteli mi gbondo 'ba ro.'

¹⁸ Lijè ame ga pili kila'ba do doku nime ne ti kodowe ngi ro'boro'bo yaga. Kina lijè ame ga doku nime kila'ba donni ne ti kiyami lijè yaga ro lupu."

Awada Kopi

(MT 22:15-22; MK 12:13-17)

¹⁹ Kina bo komo kiyandi ni ti lobu 'ba bo akumu ni ki'di ngi toma kori 'ba 'do tinda'ba Yesu. Romoyi lijè ikali 'deni bo edi ro tiya dongala nima roni. Tine lijè ro tikere di zi bilaka konzi naga nima yayi

²⁰ na lijè ki'di komonni ngi kilegbe go Yesu. Lijè oja bo kore 'benni moto ga kari ko'do ga roni kozo bo lende laka 'ba Boko'ba naga tara. Lijè omeri 'do tinda'ba Yesu go wa ame ga bo kedì kiya ne, 'do lijè ki'di bo zi turu bo donni.

²¹ Kina lijè bo kore mo naga nima kenyi kititi Yesu, iya te, "Bo komo kiyandi, dikali ngi ro ma laka akiyandi 'bi ti lende kiya 'bi ga na ro ma

kodoro. Dikali yi ugö kpëyi dë zi boto, kö'du 'ba Boko'ba na kèddi kiyandi bilaka timo ro ma kodoro.

²² Ne iya zize te 'di, tara ne ëdï ngï zize ro ma laka mi kö'du ki'di 'ba Boko'ba 'do topi awada zi bo doliŋo ma löbu 'ba Romo?"

²³ Tine Yësu ikali donŋala 'bënni nima 'deni molo na bo kileki kiya zinni, bo iya te,

²⁴ "Ilemeke kinë girisi mo te zö. Kinë yë ti möyi yë na me romo ne?"

Lijë iya te, "Kinë ti möyi bo doliŋo 'ba Romo na."

²⁵ Yësu iya te, "Laka. Wa ame ga ro 'ba bo doliŋo ne opike abo zi bo. Kina wa ame ga ro 'ba Boko'ba ne opike zi Boko'ba."

²⁶ Kina ngï lijë o'bo dë kpe 'do toko kpa bo di komo bilaka konzi naga nima. Do lende kileki abo na kigayi lijë 'deni kina lijë kudumö ngï.

Todo 'Ba Töku Di Mi Tölë
(MT 22:23-23:36; MK 12:18-40)

²⁷ Sadoke mato ga lijë bo komeri 'bënni kiya te a mato ro todo 'ba töku di mi tölë inza naga ako zi Yësu

²⁸ ti akititi, iya te, "Bo komo kiyandi, tonë bine Musa ugu zize iya te odo ni mato köle kola 'ja 'bi kinza ti kole 'do löndö yi mato kinda'ba közi makuru'bë pötö yi nima 'do köyö timo ro bi döyi ni ma köle nima.

²⁹ Ne onŋo ya mato ga lijë ro löndö koto modomoriyö. Bo ma dogba mo ogbe 'ja kina bo köle ngï kola 'ja abo nima kinza ti kole.

³⁰ Bo ma mi riyö mo inda'ba közi makuru'bë nima kina ko'do rönï gbï tara zi bo.

31 Bɔ ma mi mota mo inda'ba gbi kina kari ngi zinni pili tara ro gonni.

32 Ro nburunburu mo tine na 'ja mo tone kole ngi.

33 Tine odo komo mi kada 'ba tado 'ba toku ni di mi tole kada mato dayi nati loko ti kediri ro 'ja 'ba ye? Ya naga nima pili modomoriyö ogbe loko 'deni tone bine."

34 Tine Yesu ileki domo zinni iya te, "Bilaka ame ga mi dolingo bine ne lije na kediri kogbe ronni.

35 Ne lije ame ga Boko'ba kediri ki'di kodo di mi tole 'do toloma 'jaa mi dolingo ma kediri kako nime 'de ne ogbe ronni de

36 romoyi lije ole de gbi kpe, lije 'deni kozo malayika. Lije 'deni ro kole 'ba Boko'ba romoyi lije odo 'deni di mi tole.

37 Tine Musa odoro gomo 'deni molo bine ma a nima ro tado 'ba toku di mi tole ne kediri. Mi akugu abo go pa'do kobö di do morogo ne, bo ideki Boko'ba 'deni ro Boko'ba 'ba Abarayama, Boko'ba 'ba Yisika, Boko'ba 'ba Yakoba.

38 Go kö'du mo na dikali ngi lije inza kpe ro toku, Boko'ba ididi lije 'deni romoyi bo na ro bo ki'di didi zi wa pili."

39 Kina bo komo kiyandi 'ba kö'du ki'di mato ga kenyi kiya te, "Ele sowa nere."

40 Kina ngi lije ilana ronni de kpe tititi kpa bo.

41 Yesu ileki 'bowu kititi lije iya te, "Ro ma tondo mo na kiya te Kurisitö ame Boko'ba kediri koja ne di mi kupö Dawidi?"

42 Ko'ja Dawidi kiya bine mi buku 'ba Akilelu te, 'Nere Boko'ba iya zi nere ma, iya te, "Oloma

dɔ dörī ma bine

⁴³ ɲbö mi'di yi ka'da bɔ ya 'bi ga." '

⁴⁴ Dawidi idēki bo 'deni tönē bine rɔ ɲere abo, ne rɔ ma tondo mo na 'dɔ bo kileki 'böwu rɔ kole zi Dawidi?"

⁴⁵ Ko'ja bilaka naga nima pili kēdi rɔ tuwö lende abo 'deni na bo kēnyī kiya zi bɔ kösö gɔ bo ga, bo iya te,

⁴⁶ "I'dike kɔmɔye kandi laka di zi bɔ kɔmɔ kiyandi 'ba kö'du ki'di ni. Ako'dɔkɔ 'bēnni rɔ tilingere ti bɔɲgɔ kidakpa 'bēnni naga nima rōnni. Tumötö lijē kɔzɔ bɔ rɔ koro naga tara di mi bi 'ba ndögö na lende mo kɔ'ɔ rōnni. Akiteri 'bēnni rɔ kitī ma löbu naga di mi rō 'ba mötu ti bi ma laka naga di mi ɲbele.

⁴⁷ Lijē bɔ kēdi kodɔ gomɔ rɔ makuru'bē tote dɔ a mo naga nima. Mötu ko'dɔ 'bēnni rɔ gögö tileme rōnni timo. Lijē nime, kada mɔtɔ karama ma kēdi kodɔ dönni na rɔ dɔ kiteli."

21

Kpa Közi Ki'di 'Ba Bɔ Lisa

(MK 12:41-44)

¹ Yēsu ɲgɔ bilaka naga nima kēdi kɔlɔ tu'du kpa közi ki'di 'bēnni ga mi sandu 'ba rō löbu 'ba Boko'ba yayi ne. Bɔ mɔri ni ako ku'du yimo yayi.

² Tine na makuru'bē bɔ lisa mɔtɔ kako 'bēni ku'du ɲge rɔ taripa riyö yimo yayi.

³ Kina Yēsu kiya te, "Rɔ ma laka miya ziye, 'ja makuru'bē bɔ lisa nime löko na ku'du kpa közi 'deni kebe bilaka naga nime pili.

⁴ Ya ma laki naga nima i'di 'bēnni ɲge mbowa di mi wa mbembē 'bēnni ga ma lijē kēdi timo.

Ne 'bēni 'ba 'ja nime gomo na ma 'deni pili loko ku'du moto inza kpe."

Loma Ti Bi Koda
(MT 24:1-31; MK 13:1-27)

⁵ Bo kōsō go bo moto ga ebe tiya tele 'ba dɔŋgala 'ba rō ko'ba nima kiyija dōku mo ga kiyōru rō lōbu 'ba Boko'ba timo ne gbī ti kpa kōzi ki'di mo ga ma rōmo yayi dōmōyī Boko'ba.

⁶ Tine Yēsu iya zīnnī iya te, "Wa naga nime pili kēddi koŋgoke ne kada mo ti kōmō 'deni ame 'dō dōku naga nima pili ma koto moto mo te kileke dē kpe mī go bi mo. Bo ya ti kitīŋī 'doyi bēri."

⁷ Kina lijē kēnyī kititi bo, iya te, "Bo kōmo kiyandi, kada mo ti kōmō nyanya ga? Kina akileme mo ti kēdi rō wa'di ame go dikali timo kada mo ēdī 'deni ŋgosi?"

⁸ Bo iya te, "I'dike kōmōye kandi laka kinza boto moto ku'bōlu ye ra. Rōmōyī ma konzi ti kako ti mōyī ma kiya te, 'Ma na rō Kurisītō,' kina, 'Kada mo owo dē kpe.' Tine kinza kōsōke dē gōnnī.

⁹ Odo kuwōke biro ya, go bi kēdi ko'do pele kinzikinzi, kinza kereke dē. Wa naga nima pili ēdī ko'do ga rōnnī tōti dōgba tine ŋburunburu mo inza kōmō ŋgī nati titi.

¹⁰ Bilaka ti kēnyī to'do ya ti bilaka moto kina doliŋo gbī ti doliŋo moto,

¹¹ kizikizi ti kēdi, sēyī gbī ti toŋoŋi mī go bi pili, sēgē ma kinza kiya ti kodo mitoro.

¹² Tine dōgba mo gba kinza wa naga nime ko'do rōnnī dē, ti kodo gomo rōye ko'do kōzi kasi ziye koto ye mī rō 'ba mōtu 'dō kodoro bīci lende

roye ku'du ye mi maboso ti ko'de ye komo nere ni ti turu pili go lende ma.

13 Ama tine laja laka ma na 'do kiyake zinni.

14 Ne kinza ki'dike komoye kilé'di de go wa ame ga 'do kiyake zinni ne

15 romöyü ti mi'di lende kpeye ti akikali ma 'do lijé boto bo ya 'be naga nima ko'bo de tomba yimo mökö.

16 'Bu ye ga ti moye ga ti löndö ye ga ti ma wado 'be ga ti lepü ye ga na ti kebe ti'di köziye zi turu. Kina ti ki'di ya moto ga di mi löngö ye nima kupö yaga.

17 Laki pili ti ko'ji ye go lende ma.

18 Ne kpe oto inza kosa roye suné doye ma koto pele te oto inza kosa.

19 Oroke kitigo kina ti ko'jake didi ma laka ngi.

20 Odo kongoke bo ya kuru do Yerosalema 'deni toko nima kina go kikalike ngi edi kote doni giri naga nime.

21 Kina 'do lijé ame ga Yudayi ne kirina ti mökö kari mi doku, lijé ame ga mi gawo ne kodö yaga kina kinza lijé ame ga 'deni yaga ne kileki de kpe kari mi gawo.

22 Romöyü kada 'ba Boko'ba 'do todo karama donni yimo na 'deni 'do a tone ga kugu mi buku abo ne ko'do ronni ngi ko tara.

23 Ti kedü ro gomo ma löbu zinni lijé 'ja ame ga ro ma komo ne ti ma ti kole kedü gba kulu mba naga. Gomo ma löbu ti kedü mi doyayi nime ya 'ba Boko'ba ti kako donni lijé bilaka naga nima.

24 Ti kupö moto ga ti mbele tine moto ga ti kinda'ba kari timo ro 'boki mi doyayi pili ame

ga rɔ 'ba bɔ löwö. Kina ma kinza koro Boko'ba dë naga nima ti kokpe möröki ngi mi Yerosalema n̄bɔ kada 'bënni kɔ'bo.

²⁵ Sëgë ti ko'do rōni kɔmɔ kada ni ti nyepe ni ti kēlu ni. Tine mi doliŋɔ bine bilaka ti kēdi rɔ tikere ti kɔmɔ kilē'di di zi birɔ 'ba mini löbu ni.

²⁶ Do bilaka ti kebe bi tulē di zi tikere 'ba wa ame ga lijē kēdi rɔ toda dɔmo 'do kako mi doliŋɔ nime pili ne rōmōyi kēlu 'ba mitorɔ ni ti kiyaya 'deni.

²⁷ Mi kada mo nima na ti lijē ko'ja kole 'ba bilaka lesi ngi kēdi kako ti pɔli ti tigo 'ba löbu do kiteli abo.

²⁸ Kina ɔdo koŋɔke wa naga nime 'deni kēdi ko'do rōnni te tine ɔrɔke ti kombike kɔmoye tɔrɔ rōmōyi bɔ konyi 'be 'deni ngɔsi.”

Dɔŋgala 'Ba Ngëri Këlu

(MT 24:32-35; MK 13:28-31)

²⁹ Kina Yësu koloma rɔ tiya dɔŋgala nime zinni, iya te, “Oŋɔke ngëri këlu ni ti ngëri mɔto ga te,

³⁰ ɔdo koŋɔ mbili mo 'deni kēdi komo nima, ikali ngi kpa dökikëri ɔwɔ dë kpe.

³¹ Kina gbï tara ɔdo koŋɔke wa naga nime 'deni kēdi ko'do rōnni nima 'do kikalike ngi n̄ere löbu 'ba Boko'ba ɔwɔ dë kpe.

³² Ziye tikali mo laka wa naga nime ëdi ko'do rōnni gba kota bilaka ma le'jete naga nime mɔto ga kēdi gba ti kōmōnni.

³³ Mitorɔ ni ti dɔyayi ti kiteli tine lende ma inza kote rōni du kɔto te.

³⁴ Kina i'dike kɔmoye ti kandi laka kinza kodɔke miye dë ngi kulöwö go n̄bele mbëmbë

ti layi kuwë ti kómó kilé'di 'ba gó wa 'ba dólíño nime kinza kada mo nima kinda'ba ye ra ngí tugu'du kózó ngówo ma kilaka.

³⁵ Rómöyí kada nima ti kómó dó bilaka pili 'ba dáyayi nime.

³⁶ Kina olomake ti bi koda ti tititi bo Boko'ba gó tigo ziye tódó lowe di mí lóngó wa naga nime pili kédí ko'dó rónni ne 'dó kóróke kómó kole 'ba bilaka lesi."

³⁷ Ró kómó lëndó pili na Yésu koloma ngí ró tiyandi bilaka di mí reki 'ba ró löbu 'ba Boko'ba, tine ró mí dákópiyari pili bo ö'bó abo nduwë tari tö'dó dó dóku 'ba Bilaya.

³⁸ Kina ró mí dónbo mo ga nduwë bilaka ö'bó toló kako zi bo mí reki 'ba ró löbu 'ba Boko'ba tuwó lende abo.

22

Ti'di Közi Yésu

(MT 26:1-16; MK 14:1-11; YN 11:45-53)

¹ Kina ódó kada 'ba karama ma kédí konyo mangoló'bo mo kinza lanja gómo tóné kola 'deni ngósi tine ame kídéki móyí mo ró karama 'ba Pasaka ne,

² bó dó bó akumu ni ti bó kómó kiyandi 'ba kö'du ki'di ni édí 'deni molo ró toma kóri mótó 'ba 'dó tupó Yésu timo rómöyí líjé ró tikere di zi bilaka ma ti bo naga nima.

³ Kina Satani kódo ngí mí Yuda ma tóné kídéki ró Isikarita ma kótó mótó di mí lóngó ya ma 'buté dómoríyó naga nima.

⁴ Kina Yuda kényí ngí kari zi löbu 'ba bó akumu ni ti löbu 'ba bó kanya 'ba ró löbu 'ba

Boko'ba tiyoro kpa lende 'bënni go wa ame 'do bo kususu Yësu timo zinni ne.

⁵ Kina lijë ngi ti mi këyi gomo lijë kose 'do topi yamo 'jaa zi bo.

⁶ Kina bo kuti ngi gomo na bo koloma ngi nati ro toma kada ame go bo ki'di Yësu timo lowo zi ya naga nima kinza ma tindi naga nima keddi teyi.

*Yësu Ari Mi Karama Ti Bo Kösö Gõ Bo Ga
(MT 26:17-25; MK 14:12-21; YN 13:21-30)*

⁷ Kina odo komo 'deni mi kada 'ba karama nima ame mo 'deni ro kada 'ba tumu kamolo mo ga ne

⁸ tine na Yësu koja Pitoro ni ti Yowani ngi kari ti ndose nime, iya te, "Ari kilenoke akonyo 'ba karama ndo zize."

⁹ Tine lijë enyi kititi bo, iya te, "O'doko go dari dileno yala?"

¹⁰ Bo iya te, "Odo kari komoke 'deni keddi kodoke mi gawo doye ti kondoso ti bo moto ti kete mini do bo. Kina 'do kosoke ngi nduwë go bo nbö kari komoke ti bo lino to nima bo keddi kodo teyi ne.

¹¹ Kina 'do kiyake te zi bo do lino mo nima, 'Bo komo kiyandi ze iya te, "Ro ma yala na go dako donyo karama 'beze yimo ti bo kosö goma ga?" '

¹² Kina ti bo kileme ro toro lobu moto ngi ziye ti jama mo ga ndo yimo. Kina go kilenoke go bi ngi zize yayi."

¹³ Kina lijë kari ko'ja wa pili ngi te kozo ame Yësu kiya zinni ne tara. Kina lijë kilenjo wa 'ba karama ngi zinni yayi.

Akonyo 'Ba Njere

(MT 26:26-35; MK 14:22-31; 1KT 11:23-25)

¹⁴ Kina ɔɔɔ kada mo kɔmɔ 'deni tine Yɛsu ni ti bɔ laja abo ga oloma ŋgɛ kiyija ga rɔnnɛ kpa akonyo.

¹⁵ Kina bo kɛnyɛ kiya zɛnnɛ, bo iya te, “Ma ti mi kombi gɔ 'ɔɔ tonyo karama nime titi tiye gba kinza mombi gomɔ ma dɛ.

¹⁶ Rɔ ma laka miya ziye, minza monyo karama nime kpe titi di gɔ ame tine 'jaa ŋbɔ ɔɔɔ 'jɔ mo kileme rɔnnɛ 'deni pili yaga di mi njere lɔbu 'ba Boko'ba.”

¹⁷ Kina bo kogba kɔsu ŋgɛ bo kileki yɛɛ'di mo na bo kiya te, “Me ogbake kuwɛke pili rɔ gɔ rɔye.

¹⁸ Rɔ ma laka miya ziye, minza muwɛ akuwɛ nime kpe titi di gɔ ame, tine 'jaa ŋbɔ ɔɔɔ njere lɔbu 'ba Boko'ba kɔmɔ 'deni.”

¹⁹ Kina bo kogba maŋgolo'bo bo kileki yɛɛ'di mo na bo konye yɛmo ki'di zɛnnɛ, bo iya te, “Ame na rɔ yida rɔma ame ki'di 'deni gɔye. Kina ti o'dɔke nduwɛ te tomeri ma timo.”

²⁰ Kina gbɛ 'bɔwu di pɔtɔ akonyo 'deni na bo kogba kɔsu ŋgɛ, bo iya te, “Akuwɛ nime na rɔ lɔmu ma la'ja 'ba Boko'ba ma kɔrɔ ɔɔ roma ma ame kulɔwu 'deni gɔye.

²¹ Ne bɔ ame kɛdi kari kususɔ ma ne kɔzi bo ɛdi aa mi lebe kɔtɔ tɔ.

²² Kole 'ba bilaka lesi ɛdi kɔlɛ ŋgɛ kɔzɔ ame bo Boko'ba ki'di abo 'deni mɔlo 'ɔɔ kɛdi tara ne. Ne bu'bu zi bɔ ma kususɔ bo mo nima.”

²³ Kina lijɛ pili koloma ga ŋgɛ rɔ tititi rɔnnɛ rɔ gɔ rɔnnɛ tara ne yɛ na ti ko'dɔ wa nima.

24 Kina kowasa kënyī ngī gbī mī lōngō lijē gō lende 'ba ɔɔ yē na ti kēdī rō löbu mbiri dönñi di mī lōngō lijē nima.

25 Kina Yēsu kileki kilende zīnnī, iya te, “Ba bō löwō ni n̄ere 'bēnnī mo ga o'do ga rōnnī rō a löbu dönñi. Tine lijē ma rō löbu mo ga ebe ga tubī rōnnī ti möyī m̄oto kīdēki tēgē, 'Bō ko'do lende laka zi bilaka.’

26 Ne ma 'beye inza tara. Ma 'beye bō ma mbiri rō dō kiteli di mī lōngō ye nima bo mo na ko gō kileki yaga rō ma titiyi mo. Bō ame bo rō löbu 'ba d̄oye rō bō közi kakpa ne, bo na gō kēdī k̄ozo bō laja tara.

27 Yē na mbiri, bō ma koloma dō kīti tonyo kpa bo ala bō kombi lebe? Bō ma koloma dō kīti na mbiri. Ne ma mēdī 'bama mī lōngō ye bine k̄ozo bō kombi lebe tara.

28 Kpe na rō ame ga kō'bōke tō mī kada 'ba gomo ma kōmō zō.

29 Kina k̄ozo ame 'bu ma ki'di közi kakpa 'ba n̄ere löbu abo zō ne tara ti mi'di gbī ziye

30 'dō konyoke kuwēke wa di dō tarabiza ma di mī n̄ere löbu ma kolomake dō kīti to'do burē 'ba dō kupō Yisarele kpa goli 'butē d̄omor̄iyō tōnē ga.

31 Simona, Simona, Satani ititi Boko'ba 'deni ḡoye 'dō bo kubō ye k̄ozo nyōnyu ame kēdī kubō ne tara.

32 Ne mititi Boko'ba 'deni ḡoyī nī Simona 'dō kō'bō ti'di d̄oyī gō lende ma. Kina ɔɔ nī kileki kako zō, iyēddī mī löndō yī ga.”

33 Tine Simona ënyī kileki d̄omo, iya te, “N̄ere, ma 'deni ndō tari koto t̄iyī ɔɔ kēdī pele rō maboso ala tölē.”

³⁴ Yēsu iya te, “Pitörö, miya ziyi mi korondo nime tone gba kinza gonjo kidapa de ti koga kpēyi goma mi mota kiya te ikali ma de.”

³⁵ Kina bo kēnyi kititi bo kōsō go bo ga, bo iya te, “Me tōnē moja ye karike tilingere kinza makpoto kinza mbo'da ala wari ne, a moto ileri ye ya?”

Lijē iya te, “Dileri oto de.”

³⁶ Bo iya te, “Ne ma giri nime oto ni moto keddi ti makpoto 'bi ala mbo'da ogba tiyi. Bo ame kinza ti mbele ugō bonjo 'ba rōyi mōkō 'do kugō mbele timo ziyi.”

³⁷ Ro ma laka miya ziye, a nime na tōnē kugu mi buku 'ba Boko'ba kiya te, ‘O'do bo 'deni ngi kozo bo lende kirasi tōnē ga.’ Ro ma laka mēdi miya ziye kina ti ko'do rōni ngi ko tara zō. Wa tōnē ga kugu go lende ma ne ti kōmō ngi ko doma.”

³⁸ Bo kōsō go bo ga iya zi bo te, “Nere, onjo to ma, mbele na me riyō 'do.”

Bo iya te, “O'bo 'deni tara.”

Yēsu Ititi Boko'ba Go Gomo Ma Kēdi Kōmō Zi Bo

(MT 26:36-46; MK 14:32-42)

³⁹ Yēsu ēnyi kari kozo ma molo naga tara do dōku 'ba Bilaya kina bo kōsō go bo ga kozi ngi kari go bo yayi.

⁴⁰ Kina oto lijē kari kōmō 'deni go bi mo nima tine, bo iya te, “Umōtuke kinza akiyozo kōmō ziye.”

⁴¹ Kina bo kēnyi kese mbowa yaga di rōnni kozo bi ame oto kogba dōku ku'du go kileke nje

teyi ne. Kina bo kolodo ngi beri to'do motu, kiya te,

⁴² “Bu ma, odo ko'doko ngi ogba kosu 'ba gomo nime yaga di komo ma. Ne de go ako'doko ma tine ako'doko 'bi na go ko'do roni.”

⁴³ Malayika 'ba mitoro odo ngi zi bo di yayi ki'di tigo zi bo.

⁴⁴ Go ame to'bo mo kumo doki'di bo 'deni ne na bo kumotu ngi ro mbembembe tende 'ba ro bo kulowu beri kozo roma tara.

⁴⁵ Kina odo bo kenyi di bi motu bo kari tongo bo kosu go bo ga tine bo ari ko'ja lijje pili ko'do ga ebenni 'deni, meri iyenme lijje 'deni.

⁴⁶ Bo iya te, “Eddi ko'doke go wa'di? Enyike toro kumotuke kinza akiyozo komo ziye.”

Tinda'ba Yesu

(MT 26:47-56; MK 14:43-50; YN 18:3-11)

⁴⁷ Kota Yesu kedii gba ro tilende yo na Yuda ma tone mo ro ma koto di mi longo ya ma 'butu domoriyo tone ga komo ngi ti tindii go bo. Bo ako kese ngosi ro Yesu 'do tome mbili mo.

⁴⁸ Tine Yesu enyi kilende zi bo, iya te, “Yuda, ususu kole 'ba bilaka lesi ti mbili kome?”

⁴⁹ Kina odo bo kosu go Yesu ga kongo wa nima 'deni kedii ko'do roni tara tine, lijje iya te, “Nere, 'do mbele ze ga ko'do ndobo ya?”

⁵⁰ Kina bo ma koto kenyi ngi koga do bo laja moto 'ba bo do bo akumu koke mbili mo ma dori ngi ngi'bo yaga.

⁵¹ Tine Yesu iya te, “Inza kpe tara.” Bo osa mbili bo nima yo na kileno roni ngi kileki teyi.

⁵² Kina Yesu kenyi kiya zi bo do bo akumu ni ti bo do bo kanya 'ba ro lobu 'ba Boko'ba ni ti

löbu 'ba bilaka ame ga kako gɔ bo ne, bo iya te,
 “Ma bɔ 'bögö na 'dɔ kakoke gɔma ti mbele ni ti
 mɔbɔ?”

⁵³ Mö'bö ŋburu tönë tiye rɔ kɔmɔ lëndö mi reki
 'ba rö löbu 'ba Bɔko'ba, ne tondo kosake köziye
 dë rɔma di yayi? Ne ame na 'deni rɔ kada 'be
 to'dɔ ndɔbɔ mi ŋere abo 'ba bɔ dɔ bi kölu.”

⁵⁴ Kina kinda'ba bo ŋgï koto kari liŋɔ 'ba bɔ
 dɔ bɔ akumu. Tine Pïtörö ozi nduwë kari kebe
 yi'böwu rɔ ma kowɔ.

Kpa Koga 'Ba Pïtörö

(*MT 26:69-75; MK 14:66-72; YN 18:15-18, 25-
 27*)

⁵⁵ Kina ɔdɔ ya mo naga nima kari kulö'jö pa'do
 'deni mi zana liŋɔ yayi kedi tubi rönni kɔmɔ mo
 tine, na Pïtörö kako ŋgï koloma ŋgila lijë.

⁵⁶ Nyiti bɔ laja mɔto o'ja Pïtörö di gɔ pa'do
 nima lɔko kinyeli laka na lɔko kënyi kiya te, “Bɔ
 nime bo gbï ti Yësu.”

⁵⁷ Tine Pïtörö ënyi ŋgï kandi gɔmo, iya te, “Ja
 a bɔto, mikali bo dë.”

⁵⁸ Mbowa 'böwu bɔ mɔto ari ko'ja bo gbï na
 kiya te, “Ni nime, ni gbï rɔ ma kɔto mɔto di mi
 ya naga nime.”

Pïtörö iya te, “Bɔne, minza tinni.”

⁵⁹ Kɔzɔ saa kɔto 'deni tara di pötö mo na bɔ
 mɔto kako koloma rɔ tutöri lende nima rɔ ma
 kitigɔ kpa Pïtörö, iya te, “Rɔ ma laka bɔ nime bo
 gbï ti Yësu römöyi bo di mi Galilaya.”

⁶⁰ Tine Pïtörö ileki dɔmo, iya te, “Bɔne, ɔto 'bi
 nima këddi kiya ne mikali dë.”

Kina ko'ja bo kedi kilende gba te yɔ na gɔŋgɔ
 kidapa ŋgï.

61 Nere Yēsu uyī kómɔ bo konɔɔ dɔ Pītörö. Kina bo komeri gɔ lende tönē Yēsu koloma rɔ tiya mo zi bo ne ngi, ame kiya te, “Tɔne gba kinza gɔngɔ kidapa dē ti koga kpēyī gɔma mī mota kiya te ikali ma dē.”

62 Kina bo kēnyī ngi kɔdɔ yaga kari kudu rɔ ma kēnyē.

63 Ya ma kēdī koda bi rɔ Yēsu mo naga nime ebe tose dɔ bo komba bo

64 lijē kutu'bō kómɔ bo teyi, kiya te, “Umē te zize, yē na kokɔɔ yi?”

65 Kina lijē koloma ngi nduwē rɔ titi'ja bo ti lende ma konya mɔtɔ ga.

To'de Yēsu Zi Bɔ Akumu Ni

(MT 26:59-66; MK 14:55-64; YN 18:19-38)

66 Mī bi kēzē 'deni tine na löbu 'ba bilaka ni ti bɔ dɔ bɔ akumu ni ti bɔ kómɔ kiyandi ni kotɔtɔ kpēnnī ngi, na koto Yēsu ngi kari ki'di kɔrɔ kómönnī.

67 Kina lijē kititi Yēsu, iya te, “Iya zize te, nī na rɔ Kurisitö mo tönē Boko'ba kēdī koja ne?”

Yēsu iya te, “Dɔdɔ miya pele ziye inza ki'dike dɔye gɔ lende ma.

68 Kina ɔdɔ mititi ye 'böwu gɔmo inza kilekike dɔmo gbī.

69 Ne kisaki di mī kada nime tɔne kole 'ba bilaka lesi ti koloma dɔ dörī Boko'ba tigo dɔ kiteli.”

70 Kina lijē pili kēnyī ngi tititi bo, iya te, “Dēmba nī rɔ kole 'ba Boko'ba?”

Bo iya te, “Kpe na kiyake e'be tara.”

71 Lijē iya te, “Ne dēdī domake bɔ kodɔrɔ bicī lende rɔ bo mɔtɔ ka le gɔ wa'di ko'ja duwöke 'deni di kpa bo?”

23

1 Kina lijë pili kënyî ngî koto Yësu kari zi Pilato.

2 Na lijë pili kebe ngî tususu bo, iya te, “Do'ja bo kēdī rō tirasi dō bilaka ze ga. Bo iya te kopi awada dē zi bō dōliṅṅ ma löbu 'ba Romo, bo kiya rō bo rō Kurisītō bō dōliṅṅ.”

3 Kina Pilato kënyî kititi bo, iya te, “Nī na rō ṅere bō dōliṅṅ 'ba Yudayi?”

Yësu ileki dōmo, iya te, “Nī na kiya ë'bī tara.”

4 Kina Pilato kilende zi bō dō bō akumu ni ti tīndī naga nima iya te, “Mo'ja ɔtɔ ma 'dō kodo karama dō bō nime gōmo dē.”

5 Tine lijë oco ngî nduwë iya te, “Bō nime i'di bilaka pili 'deni kēdī ko'dō ayayi kote mī dɔyayi nime ti akiyandi abo tɔ nima. Bo isaki molo di Galilaya bo kōmō 'deni timo me ṅbō bine.”

6 Kina ɔdɔ Pilato kuwō 'deni tara tine bo ititi, iya te, “Bo di Galilaya?”

7 Kina ɔdɔ bo kari kikali 'deni Yësu di mī dɔyayi ma 'ba ṅere Erode tine, na bo koja Yësu ngî kari zi Erode rōmōyī mī kada mo nima gbī Erode ēdī Yerosalema yayi.

8 Kina ɔdɔ Erode ko'ja 'deni rō Yësu tara tine bo ngî ti mī këyī rōmōyī bo ēdī molo ti kōmō ki'di 'dō to'ja Yësu. Gō lēbī 'ba wa ame ga bo kēdī kuwō ne bo o'doko 'dō bo koṅṅṅ gō koto ma Yësu kēdī ko'dō.

9 Bo oloma rō tititi Yësu gō lende konzi tine Yësu ileki dōmo dē zi bo.

10 Bō dō bō akumu ni ti bō kōmō kiyandi ni ö'bō ngî tususu Yësu rō ma kitigō zi Erode.

11 Kina Erode ni ti bɔ kanya abo ga kebe ngi rɔ topɔtɔ Yɛsu kose dɔmo. Lijɛ ogba bɔngɔ ma kele kolɔ rɔ bo na lijɛ koja bo ngi kileki kari zi Pilato.

12 Mɔ kada nima na Pilato ni ti Erode kinda'ba pɔri ngi ko'ja mɔlo pa lijɛ koloma rɔ bɔ ndo'ji.

Titeri Tupö Yësu

(MT 27:15-26; MK 15:6-15; YN 18:39-19:16)

13 Kina Pilato kidëki bɔ dɔ bɔ akumu ni ti löbu 'ba bilaka ni pili ti bilaka ma laki 'dɔ kotɔtɔ rɔnni.

14 Kina bo kënyi ngi kilende zinni, bo iya te, “Bɔ nime o'deke ngi zö kɔzɔ bɔ dɔ kirasi ame këdi kirasi dɔ bilaka ne tara, ne kina me monɔ ndi lende abo 'deni di kɔmɔye pili bine, tine lende kirasi ɔtɔ ma kɔzɔ ame ga kususuke bo timo ne mo'ja dë kɔtɔ te di rɔ bo.

15 Kina Erode gbɔ tara o'ja lende kënyɛ ɔtɔ dë di rɔ bo na me koja bo kileki kako zö bine. Bo o'dɔ a mɔtɔ dë du te ame kɔ'bo tölë.

16-17 Ne ti modɔ nge rɔ karama dɔ bo ti nyɔ'bo 'dɔ mope bo.”

18 Tine bilaka naga nime ënyi kulöri ngi pili kɔzɔ timo rɔ ma kembe iya te, “Upö bo yaga, Baraba na kope zize.”

19 Bɔ mo nima rɔ Baraba ne i'di bo 'deni mɔ maboso yayi gɔ ayayi ame kômö pa mɔ gawo yayi gbɔ ti akupö ne.

20 Gɔ ame Pilato bo ko'dɔkɔ 'deni 'dɔ kope Yësu ne na bo kënyi ngi 'böwu kileki kititi bilaka naga nima,

21 tine lijɛ pili ö'bö ngi rɔ tulöri timo, iya te, “Utöti bo, utöti bo.”

22 Pilato ënyï 'böwu kilende zinni 'deni ro mi mota mo, iya te, "Go wa'di? Lende kënyë wa'di na bo ko'do? A moto ame ngi 'do kupö bo gomo ne mo'ja dë di ro bo. Ti mi'di nge kodö karama do bo ti nyo'bo go kope bo yaga."

23 Tine lijë ulöri ngi kulöwö nati ro ma kembe iya te, "Utöti bo yaga."

Na tulöri 'bënni ka'da Pilato ngi

24 kina bo kodö kpa Yësu ngi 'do ko'do kozo akititi 'bënni nima tara.

25 Bo ma tonë koboso go lende 'ba ayayi ti löpö ne na za Pilato kope ngi zinni kozo ma lijë kititi tine Yësu na bo ki'di ko'do zinni kozo ma lijë ko'doko.

Tutöti Yësu

(MT 27:32-44; MK 15:21-32; YN 19:17-27)

26 Kina odo bo kanya naga nima këdi 'deni ro tari ti Yësu tine bo moto ro Simona di Kurënë ëdi abo ro tako di mökö 'do tari mi gawo yayi na lijë kinda'ba bo ngi ki'di bo tombi ngëri tonë kari kutöti Yësu domo ne kozi timo.

27 Tindi ma kinza kiya ösö 'deni gönni ti 'ja moto ga gbï këdi kome kuwu.

28 Kina Yësu kuyi komo bo kiya zinni, iya te, "Yitöti 'ba Yerosalema, uduke ma dë. Gbagba ye na 'do kudoku ti kole 'be ga

29 römöyi kada mo ti komö 'deni ame 'do kiyake te, "Ja ame ga ro koto ne, kömbö ma kinza köyö ti mba ma kinza kole kulu dë naga na laka.'

30 Kina ti bilaka kiya zi doku ni te, 'Ila'ba doze,' kina gbï zi kurungu ni tégë, 'Utubö ze.'

31 Ne kina me odo këdi ko'do röni 'deni töti kozo a nime te kota mbili ngëri ni këdi gba ro

ma ka'ji, ne ɔɔ mbili ngëri ni kututu 'deni dayi ti kedi 'jaa tondo?"

³² Ya mɔɔ ga riyö rɔ bɔ akolo oto 'deni gbï kɔɔ ti Yësu yayi tutöti mo.

³³ Kina ɔɔ lijë kari 'deni kömö gɔ bi mo ame kidëki rɔ "Kulönbö dɔ" ne tine, na lijë kutöti bo ngi yayi bi kɔɔ ti bɔ akolo mo tönë ga, ma kɔɔ dɔ dörï bo tine mɔɔ dɔ gali bo.

³⁴ Yësu iya te, "Bu ma, ola lijë gɔ wa nime lijë ko'dɔ zö ne römöyï lijë ikali dë."

Kina lijë koza bɔngɔ abo ngi gbï ti bödö ku'du.

³⁵ Tindï 'ba bilaka ɔɔ yayi tongɔ bo, tine löbu 'ba Yudayi ni ebe tose dɔ bo, iya te, "Bo oloma tönë bine tɔmɔ ya mɔɔ ga di mi tölë ne i'dike bo kɔmɔ rɔ bo di bina te ɔɔ bo kedi ngi rɔ Kurisitö mo tönë Boko'ba kigeli 'deni koja kako mi doliɔ ne."

³⁶⁻³⁷ Bɔ kanya mo ga ako gbï kose dɔ bo, iya te, "Ɔɔ keddi ngi rɔ bɔ doliɔ 'ba Yudayi ɔmɔ röyï te di bina." Kina lijë kogba layi ko'ba'ba ngi ti'di mo kpa bo.

³⁸ Akugu edi bi dɔ bo tɔrɔ yayi iya te, "Nere Bɔ Doliɔ 'Ba Yudayi."

³⁹ Bɔ akolo mɔɔ ame kutöti 'deni gbï yayi ne ënyï gbï kiti'ja Yësu kɔzɔ 'bënni, kiya te, "Ni Kurisitö na dë? Ɔmɔ röyï 'dɔ kɔmɔ ze gbï."

⁴⁰ Tine bɔ mɔɔ mo ënyï kembe dɔ bo, iya te, "Ni, ere Boko'ba dë? Gomɔ kɔɔ nime keddi yimo ne na me gbï bo kedi yimo.

⁴¹ 'Beze dedï dombi gomɔ nime gɔ kpa közize ma do'dɔ, ne 'ba bo, bo o'dɔ ɔɔ dë gbï yɔ rɔ ma kënyë."

42 Kina bo kileki kiya zi Yēsu te, “Yēsu, kinza ki'di lende ma dē kudōlu di dōyī ɔdɔ kēddi 'deni rɔ bɔ dɔliŋɔ kada mɔtɔ.”

43 Yēsu ileki dɔmo zi bo, iya te, “Rɔ ma laka miya ziyī, mī kada nime tɔne ti kēddi kɔtɔ tō mītɔrɔ.”

Tölē 'Ba Yēsu

(MT 27:45-56; MK 15:33-41; YN 19:28-30)

44 Ame tine 'deni mī zana kada ma kodɔrɔ na mandōlu kutu'bō bi ŋgī ŋbō kada kilege,

45 kinē kada kinda dē. Kina bɔŋɔ ma koke mī rō löbu 'ba Boko'ba timo tönē kotopa ŋgī koza mīni riyō.

46 Kina Yēsu kapi ŋgī rɔ ma kembe, iya te, “Bu ma, didi ma mi'di 'deni kɔmɔ köziyī.” Kina ɔdɔ bo kilende 'deni te yɔ na bo kulōku ŋgī.

47 Bɔ dɔ bɔ kanya ame yayi ne o'ja lende nima na bo kilēlu Boko'ba ŋgī, iya te, “Rɔ ma laka bɔ nime bɔ lende laka na.”

48 Kina ɔdɔ lijē bilaka ame ga pili kotɔtɔ rōnni yayi tɔŋɔ mo ne ko'ja wa nima 'deni ko'dɔ rōni tara tine na lijē pili kita'ba ga ŋgī di yayi ti tomba dɔŋɔ'do nni.

49 Tine ya mɔtɔ ga ame kikali bo ne ti 'ja mɔtɔ ga ma tönē ga kōsō gɔ bo di Galilaya ne ɔrɔ ga 'bēnni sege yaga tɔŋɔ wa nima.

Tusu Yēsu

(MT 27:57-61; MK 15:42-47; YN 19:38-42)

50 Tine mī kada nima yayi bɔ mɔtɔ möyī mo rɔ Yesepa na kari zi Pilato kititi tōku Yēsu 'dɔ kodo kpamo zi bo tusu mo. Bo rɔ ma kɔtɔ mɔtɔ di mī löŋgö löbu 'ba Yudayi ni.

51-52 Tine bo 'ba bo uti dē gō ako'doko ma 'bēnni ti kpa lende kiyari mo ga. Bo rō bilaka ma laka ti lende koro ti bi koda gō tako 'ba n̄ere lōbu 'ba Boko'ba. Bo di mi gawo 'ba Yudayi ame kidēki möyi mo rō Arimataya ne.

53 Kina bo kombi töku Yēsu ngi bēri kolo mi bōngō kaŋmi kari kusu mi ti 'börö la'ja ame koga 'deni yōki dōku kusu bōtō dē gba yimo ne.

54 Mi kada mo nima tine tō'dō dō muyi na 'deni 'dō kēzē ngi di gōmo rō kada 'ba rō kindawo.

55 'Ja mo tōnē ga kako molo ti bo di Galilaya ne ozi nduwē gō Yesepa n̄bō lijē kari ko'ja dōgō nima ti ma kēdi ko'ba töku bo bēri yimo yayi.

56 Kina lijē kileki ngi liŋo kileŋo ga rōnni ngi tari ti 'bu ni ti a ma kato kele naga. Tine lijē oloma titi kindawo rōnni dō koto mi kada 'ba rō kindawo gō dōlētī 'ba lende koro mo.

24

Tōdō 'Ba Yēsu Di Mi Tölē (MT 28:1-10; MK 16:1-8; YN 20:1-10)

1 Mi kada ma dōndende di pōtō kada 'ba rō kindawo nima na 'ja tōnē ga kēnyi ngi molo mi kano bi ti akato kele mo tōnē ga kari timo ndi dōgō.

2 Tine lijē ari ko'ja dōku 'ba kpamo kululu 'deni yaga.

3 Kina odo lijē kōdō yayi tine lijē ari ko'ja töku n̄ere Yēsu inza kpe yayi.

4 Tine ko'ja lijē kēdi gba tōrō jōri yayi yō na bilaka riyō mōtō ga bōngō 'ba rōmo kōbō kilaka kōzō tōrō kunyi tara kōdō ngi kōrō ngila lijē yayi.

⁵ Kina 'ja tönë ga ngi ro tikere kusu ga kömönni bëri. Ya naga nima ënyi kilende zinni, iya te, "Go wa'di na këddi komake bo ame ro ma kididi ne di mi löngö töku gomo?"

⁶ Bo inza kpe bine bo ënyi 'deni kodö di mi tolë. Omerike go lende tönë bo kiya ko'ja bo këdi gba tiye di Galilaya ne, ame bo kiya te,

⁷ 'Ti ki'di kole 'ba bilaka lesi 'deni ngi közi bo lende kënyë ni kutöti. Tine mi tö'dö dö mota bo ti kënyi kodö 'deni 'böwu.' "

⁸ Kina lijë komeri go lende abo nima ngi.

⁹ Kina ödö lijë kileki 'deni kako di ndi dögö yayi tine, na lijë kebe ngi tiyëti go wa naga nime pili zi ya ma 'butë döökoto mo tönë ga gbi ti ya motö ga.

¹⁰ Mariya Magadala ni ti Zowana ti Mariya ma 'ba Yakoba ni gbi ti 'ja motö ga lijë na kiya lende nime zi bo laja.

¹¹ Tine lijë i'di dönni dë go lende 'ba 'ja naga nima römöyi inda ngi di zinni közo lende sari.

¹² Kina Pitörö kënyi ngi kirina kari dö dögö këdë kingëngë yimo. Tine bo o'ja böngö mo tönë kusu töku timo ne na 'deni nge yayi. Kina bo kënyi ngi kileki ti meri ödö wa'di na kömö 'deni.

Tari Emawo
(MK 16:12-13)

¹³ Tine mi kada köto mo nima bo kösö go Yësu ma riyo motö ga ënyi 'deni këdi kari mi döliŋö ma mbowa motö këdëki möyi mo ro Emawo di ngila Yerosalema közo mayile modomoriyö tara.

¹⁴ Lijë ëdi ro tiya lende 'ba wa ame ga ko'dö röni ne.

15 Kina ko'ja lijë kēdī rɔ tiya mo na Yēsu kodo ngi ki'di tari koto tinni.

16 Tine amo i'di dē lijë kikali bo.

17 Kina bo kënyī kititi lijë, iya te, “Wa'di ma 'beye na këddike rɔ tiya mo di go kori?”

Kina lijë korɔ ngi kusu kōmōnni bēri rɔ meri.

18 Kina bo mɔto mo ame möyi mo rɔ Kilepa ne kileki kiya te, “Ni na 'bēyi nge koto di mi Yerosalema bine kuwō wa nime ko'do rōni yayi mi tö'dö do ndö nime ne dē?”

19 Bo iya te, “Wa'di mo ga?”

Lijë iya te, “Wa nime ko'do rōni zi Yēsu 'ba Nazareta bo kumē lende ame Boko'ba gbī ti bilaka pili kikali bo rɔ bo tigo do kiteli mi wa pili ma bo kēdi kiya gbī ti ma bo kēdi ko'do ne.

20 Kina me bo do bo akumu ze ga ti löbu ni ki'di kodo karama do bo kupö bo yaga, kutöti bo ngi.

21 Ze pili domeri 'deni bo na rɔ bo kënyi 'ba Yisarele mo tönē. Ne ma rɔ do kiteli mo tö'dö do mota mo na me 'deni tōne.

22 Kina gbī 'ja mɔto ga di mi löngö ze bine ako kiya lende mo zize ki'di doto ngi rɔ goze. Lijë ënyi molo ti dɔɔbo ene kari ndi dögö

23 tine lijë ari ko'ja töku bo kinza kpe. Kina lijë kileki kako kiya zize tēgē lijë o'ja malayika kina malayika kiya zinni tēgē bo ididi 'deni.

24 Kina lepī ze mɔto ga kënyī kari do dögö yayi kari ko'ja lende nima gbī kozo ma 'ja naga nime kiya. Tine bo mo na lijë ko'ja kinē bo dē.”

25 Bo iya te, “Kpe ngi rɔ rumö bo do kirindi kinza kikali wa ame ga bo kumē lende kiya ne.

26 Ikalike dē ma Boko'ba kēdi ki'di Kurisitö kombi gomo go bo kodo mi löbu do kiteli abo?”

27 Kina bo kisaki ngi t̄yēt̄i gɔ wa ma kugu m̄i buku 'ba Boko'ba gɔ lende abo molo kisaki di zi Musa n̄bō kōmō zi bō kumē lende m̄oto ga.

28 Kina ɔɔɔ lijē kari kōmō 'deni n̄gɔsi n̄gila gawo mo nima lijē kēd̄i kari teyi ne tine Yēsu o'do rɔ bo kɔzɔ bo ēd̄i kiteli nduwē kari dɔgba.

29 Tine na lijē koloma ngi rɔ tota bo, iya te, “Kada inza kpe, ɔ'dō zize bine.” Kina bo koloma ngi t̄nn̄i yayi.

30 Di kpa akonyo 'deni na bo kogba maᅅgolo'bo ngi ko'do yēē'd̄i d̄omo bo konye ki'di z̄inn̄i.

31 Kina kōmōnn̄i kɔpɔ ngi lijē ki'di tikali bo tine na bo kōlu ngi liwo di kōmōnn̄i.

32 Kina lijē kebe nati tititi rōnn̄i iya te, “Dēmba kina me di gɔ k̄ori yayi bo kēd̄i k̄iyēt̄i lende m̄i buku 'ba Boko'ba zize d̄ōki'd̄i ze kēnȳi kilaka ngi ne.”

33 Kina lijē kēnȳi ngi d̄omo kileki kari Yerosalema. Lijē ari ko'ja ya ma 'butē d̄ɔkoto tōnē ga kototo dōnn̄i 'deni bi koto ti ya m̄oto ga,

34 kēd̄i kiya teyi, iya te, “Nere Yēsu ɔɔɔ 'deni ngi rɔ ma laka di m̄i t̄ölē. Bo ileme rɔ bo 'deni zi Simona.”

35 Kina lijē ya ma r̄iyō mo tōnē ga kebe ngi t̄yēt̄i gɔ wa ame ga ko'do rōn̄i z̄inn̄i di gɔ k̄ori ti ma lijē kari kikali Yēsu 'jaa ko'ja bo kēd̄i konye m̄i maᅅgolo'bo ne.

Yēsu Ileme Rɔ Bo Zi Bɔ Kōsō Gɔ Bo Ga
(MT 28:16-20; MK 16:14-18; YN 20:19-23; NDB 1:6-8)

36 Ko'ja lijē kēd̄i gba rɔ tiya lende mo yɔ na Yēsu kɔdɔ ngi k̄oro m̄i lōᅅgō lijē yayi, kiya te, “Lende kēȳi koloma tiye.”

37 Tine o'de tikere ngi zinni, lijë iya te motoga sègè na ti lijë ko'ja 'deni.

38 Bo iya te, “Èddi kupöke roye go wa'di? Lende mo ilikö doye tondo?”

39 Onḡoke közö ti ndö. Ma na. Osake roma konḡoke. Ro sègè èdì te ti yida ro gbì ti kilinba közo ame kèddi konḡoke ma ne?”

40 Kina odo bo kiya wa naga nime 'deni te tine na bo kileme közi bo ti ndi bo ga ngi zinni.

41 Kina ko'ja dönni kèdì gba ro ma kilikö ti tiliya ti lonḡo tara tine na bo kënyi kititi lijë, iya te, “Èddike ngi ti oto ga bine tonyo mo na?”

42 Na lijë ki'di kenze kilanma ngi zi bo,

43 na bo kogba konyo ngi di kömönni pili te.

44 Bo iya te, “Wa tönë ga moloma pa ro tiya mo ziye ko'ja mëdì gba tiye ne na 'deni me. Wa ame ga pili akugu 'ba Musa ni ti bo kumë lende ni ti Akilëlu kiya dömöyì ma ne ti ko'do rönni ngi ko tara.”

45 Kina bo kidinḡa dönni ngi tikali lende 'ba mi buku 'ba Boko'ba.

46 Bo iya zinni te, “Ugu 'deni iya te, Kurisitö ti kombi gomö tine bo ti ködo yaga di mi tölë mi tö'dö do mota.

47 Kina ti laja 'ba do koto ni ti akola go lende kënyë kuwöwö röni ngi ti möyì bo zi do kupö pili 'ba dolinḡo nime kisasi di Yerosalema.

48 Kpe na ro bo ko'ja wa naga nime 'do kiyëtike gomo.

49 Mëdì moja a tönë 'bu ma ki'di kö'du mo 'deni ti'di mo ziye ne. Ne olomake titi Yerosalema bine ḡbö tigo kako ziye di mitoro.”

Tileki 'Ba Yësu Mitoro
(MK 16:19-20; NDB 1:9-11)

⁵⁰ Kina bo kënyï ngï kari tinnï yaga di mi gawo ñbö Betaniya. Di yayi na bo kombi közi bo toro bo ko'do yëyi dönni.

⁵¹ Tine ko'ja bo këdi 'deni ro to'do yëyi dönni yo na bo kënyï ngï di ngila lijë yayi na kogba bo ngï kari mitoro.

⁵² Kina lijë kileki ngï kari Yerosalema ti tumötu bo ti tiliya ro mbëmbë.

⁵³ Kina lijë kö'bö ngï ñburu mi reki 'ba rö löbu 'ba Boko'ba tilëlu Boko'ba.

Jur Mödö
Jur Modo: Ndose Kodo Laka, Buku 'ba Tisaki ni Todo
to Lömu La'ja 'Ba Yësu Kurisitö Nere Ze New
Testament+

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Jur Mödö

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source
files dated 26 Apr 2025

4cdbc69b-5207-55d8-8df2-e743cba8dc07